

Fredag den 27. oktober 2017 (D)

1

11. møde

Fredag den 27. oktober 2017 kl. 10.00

Dagsorden

1) 1. behandling af lovforslag nr. L 57:

Forslag til lov om forsøgsordning med medicinsk cannabis.

Af sundhedsministeren (Ellen Trane Nørby).

(Fremsættelse 05.10.2017).

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 58:

Forslag til lov om ændring af sundhedsloven. (Bedre lægedækning ved udvidelse af perioden for regioners drift af alment medicinske klinikker og forenklet overdragelse af ydernumre mellem læger samt ændret opkrævning af gebyr for regionale sygehusenheder m.v.).

Af sundhedsministeren (Ellen Trane Nørby).

(Fremsættelse 05.10.2017).

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 59:

Forslag til lov om ændring af lægemiddelloven, apotekerloven og lov om medicinsk udstyr. (Fremstilling, indførelse, forhandling og udlevering af lægemidler til redningsberedskab m.v. og delegation af kompetence vedrørende medicinsk udstyr).

Af sundhedsministeren (Ellen Trane Nørby).

(Fremsættelse 05.10.2017).

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 60:

Forslag til lov om ændring af lov om assisteret reproduktion i forbindelse med behandling, diagnostik, forskning m.v. og sundhedsloven. (Ophævelse af forbuddet mod dobbeltdonation og ændring af reglerne for kastration).

Af sundhedsministeren (Ellen Trane Nørby).

(Fremsættelse 05.10.2017).

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 25:

Forslag til lov om ændring af lov om leje. (Fripøleboliger i lejede lokaler).

Af transport-, bygnings- og boligministeren (Ole Birk Olesen).

(Fremsættelse 04.10.2017).

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 29:

Forslag til lov om ændring af lov om leje og lov om leje af almene boliger. (Fremme af digital kommunikation i boliglejerforhold).

Af transport-, bygnings- og boligministeren (Ole Birk Olesen).

(Fremsættelse 04.10.2017).

7) 1. behandling af lovforslag nr. L 62:

Forslag til lov om ændring af lov om almene boliger m.v. (Fleksibel kommunal anvisningsret, etablering af udsøgningsboliger i almene

ældreboliger, forenkling af krav til indretning af nybyggeri, afhændelse og nedrivning af almene boliger m.v.).

Af transport-, bygnings- og boligministeren (Ole Birk Olesen).

(Fremsættelse 11.10.2017).

8) 1. behandling af lovforslag nr. L 27:

Forslag til lov om infrastruktur for alternative drivmidler.

Af transport-, bygnings- og boligministeren (Ole Birk Olesen).

(Fremsættelse 04.10.2017).

Kl. 10:00

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Mødet er åbnet.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) 1. behandling af lovforslag nr. L 57:**Forslag til lov om forsøgsordning med medicinsk cannabis.**

Af sundhedsministeren (Ellen Trane Nørby).

(Fremsættelse 05.10.2017).

Kl. 10:00

Forhandling**Formanden** (Pia Kjærsgaard):

Forhandlingen er åbnet. Hr. Flemming Møller Mortensen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 10:00

(Ordfører)

Flemming Møller Mortensen (S):

Det her lovforslag er blevet til af hensyn til patienterne. Socialdemokratiet støtter det her lovforslag og synes, det er et godt lovforslag. Socialdemokratiet ønsker jo generelt, at patienterne får lindret alle deres gener og smerter, som er forbundet med sygdom. Vi ved også, at udviklingen har givet patienterne rigtig meget god medicin, og at medicinen hjælper rigtig mange patienter.

Men vi ved også, at der er nogle patienter, der kommer til kort og må prøve sig frem i fortvivelse og desperation, fordi den medicin, som er ordineret af lægen, ikke virker. Mange borgere og patienter kommer ud selvmedicinering med alternative produkter, og det er jo her, cannabis kommer ind i billedet.

Mange patienter beretter om en god effekt der, hvor medicin – eksempelvis også medicin, som indeholder cannabis – ikke har haft tilstrækkelig god effekt. De cannabisprodukter, som borgerne går ud og køber, er ikke lovlige, hvorfor de må købe produkterne på det sorte marked og tillige må leve med den store usikkerhed, der er for-

bundet med produkterne, fordi de ikke er sikre, de er ikke kvalitetsvurderet. Fra politisk hold har vi lyttet til de her patienter, og det er årsagen til, at vi sætter en forsøgsordning op, og jeg vil tillade mig at sige, at det, vi gør, er noget ganske alternativt.

Samtidig med at vi laver forsøgsordningen, er et af formålene, at vi vil vide mere. Vi bliver nødt til at blive klogere på, hvad det er, medicinsk cannabis kan i de rette doseringer i forhold til de rette patientgrupper. Derfor har man bedt Lægemiddelstyrelsen om at udpege fire grupper – de grupper, hvor man ved, at her har man kunnet dokumentere, at medicinsk cannabis har en positiv effekt. Det er sclerosepatienter, det er rygmarvsskadede, det er patienter med kroniske smerter, og det er patienter, der har kvalme og opkastning efter kemoterapi. De er altså udpeget af Lægemiddelstyrelsen.

Vi ønsker at få hele det her område prøvet af inden for nogle kontrollerede rammer, hvor det er læger, der udskriver, og hvor det er apotekere, der udleverer. Vi synes, det er et rigtig godt forslag.

Der er kommet mange konstruktive høringssvar, men høringssvarene har også vist, at der er knaster og usikkerhedspunkter i forhold til det lovforslag, der ligger her.

Eksempelvis bliver det præciseret, at vi i den grad mangler viden omkring effekt og bivirkninger, og det gør, at en del læger siger, at de ikke føler sig i stand til at udskrive på det grundlag.

Et andet spørgsmål, der er blevet rejst, handler om, hvilke læger der skal ordinere. Ja, der er også mange, der stiller spørgsmål om, hvordan vi får samlet viden og får genereret forskning, så vi i fremtiden, når vi skal lave evalueringen om 2 og 4 år, står på et grundlag, der er anderledes end det, der er udgangspunktet i dag.

Her vil Socialdemokratiet frem mod tredjebehandlingen kaste sig ind i de her områder. Hvordan sætter vi de rigtige rammer for forskningen, så vi får løftet patientperspektivet? Vi ved jo godt, at forskning kan foregå både kvantitativt og kvalitativt, og vi ønsker, at ministeren skal kaste sig ind i en drøftelse med de parter, der ved noget om det, altså i forhold til hvordan vi får lavet en mere sikker og god ramme, så vi får genereret den viden, der er nødvendig. Det skal vi sikre. Vi må ikke risikere, at vi om 2 eller 4 år står i den politiske kreds og skal evaluere en forsøgsordning og så ikke er blevet kloge.

Det synes vi i Socialdemokratiet at vi skylder patienterne, og det skylder vi også alle de sundhedsprofessionelle, der skal arbejde med forsøgsordningen, altså at de ved, at det her er den ramme, vi har sat op politisk, og at vi har lyttet til det, de siger.

Et andet element i den her lovgivning er, at der skal sikres en produktion af medicinsk cannabis i Danmark, og at der skal laves en særordning, sådan at gartnerier med den nødvendige sikkerhed, så de overholder FN-konventionerne på det her område, kan producere til det danske marked og også til det internationale marked.

Der er en stor udvikling af forbruget af medicinsk cannabis i mange lande, og i Sundhedsudvalget har vi også drøftet den situation med flere af kollegerne i andre lande. Og derfor skal vi selvfølgelig også fra dansk side sørge for, at udbud og efterspørgsel kommer til at stå i et passende forhold til hinanden.

Socialdemokratiet støtter det her lovforslag med de bemærkninger, jeg er kommet med her, og jeg glæder mig rigtig meget til sammen med ministeren og ordførerne at fortsætte den meget lange og grundige drøftelse, vi har haft omkring medicinsk cannabis. For vi ønsker at få løftet patientperspektivet på et område, der af nogle opfattes som kontroversielt, men hvor vi kan se, at her er det nødvendigt at vi politisk griber bolden. Tak.

Kl. 10:05

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Der er – foreløbig – en enkelt kort bemærkning. Fru Carolina Magdalene Maier, Alternativet. Værsgo.

Kl. 10:06

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak skal du have. Jamen det er bare en kort bemærkning. Jeg vil bare spørge ordføreren om noget og sige tak for ordførertalen. Jeg er meget enig i sådan stort set det hele. Et af de udeståender, der er, eller ikke udeståender, men en af de bekymringer, der står i høringsvarene, handler om det, der har været talt så meget om, nemlig tilskud til og priser på de produkter, der kommer. Vi har jo indtil videre forgæves forsøgt at forhandle et tilskud på plads, og vi har ikke tænkt os at give helt op fra Alternativets side, så jeg vil bare høre: Er Socialdemokratiet indstillet på at fortsætte forhandlingerne om tilskud til patienterne?

Kl. 10:06

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 10:06

Flemming Møller Mortensen (S):

Tak for spørgsmålet. Ja, så absolut – det er vi. Og det er også min forståelse, at det er vi i den samlede ordførerkreds, og jeg mener også, at ministeren har nikked adskillige gange til, at det her følger vi meget nøje. For det er jo klart, som ordføreren siger, at der er nogle balancepunkter, vi bliver nødt til at være opmærksomme på. Hvordan kommer det her forsøgsindrammede medicinske cannabis til at ligge i et balancepunkt med det illegale medicinske cannabis? Og det er jo her, vi ønsker at få flyttet de patienter, der selvmedicinerer sig, over i en tryk, sikker ramme, hvor det er læger og apotekere, der står for det. Men det er klart, at prisen her også er afgørende. Så det er vi i høj grad med på at drøfte.

Kl. 10:07

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er der ikke flere spørgsmål. Fru Liselott Blixt, Dansk Folkeparti.

Kl. 10:07

(Ordfører)

Liselott Blixt (DF):

Først vil jeg gerne takke sundhedsministeren for den interesse, som ministeren har lagt for dagen, for det var ikke lige de bedste ord, det fik med på vejen, da Alternativet i sin tid kom med et beslutningsforslag – og også tak til Alternativet – som vi heldigvis så var et flertal der bakkede op om. Men jeg synes, det er rigtig dejligt at se, at de fleste partier efterhånden bakker op om det, og derfor tilkendegiver jeg også, at ministeren har vist rigtig stor interesse og samtidig også taget initiativ til, at man nu kan få lov til at dyrke det i forsøgsperioden i Danmark for at se, om ikke vi kan gøre det lige så billigt, nemmere og bedre, end hvis vi skal eksportere det fra andre lande, hvilket vi ville have meget svært ved.

Det har været en lang omgang, og jeg kan huske, dengang vi fik at vide, at nu skulle det først gå i gang den 1. januar 2018, at vi dengang syntes, der var rigtig, rigtig lang tid til, og vi havde ønsket det noget før. Men nu kan vi begynde at se en ende på ventetiden, og vi glæder os til, at vi kan komme i gang den 1. januar.

I dag er det jo sådan, at der er flere og flere der tyer til medicinsk cannabis, når de ikke kan blive hjulpet af den medicin, som vi ellers har til rådighed. Jeg har talt og skrevet med rigtig mange mennesker, mens vi har haft de her debatter, som enten selv har prøvet det, eller har pårørende, der begiver sig ud på det sorte marked for at købe cannabis i forskellige former. Desværre ved de ikke altid, hvad de køber, når de køber det på det sorte marked, og nogle gange køber de det af kriminelle, plus at de kriminaliserer sig selv, når de køber det forbudte stof, som de nu gør for at hjælpe deres kære derhjemme.

Jeg har talt med pårørende til kræftpatienter, som har fortalt, hvordan de har måttet søge rådgivning ude på Christiania og mange gange ikke har vidst, hvad de kom hjem med. Men de har kunnet fortælle, hvordan cannabissen kunne give den kræftsyrge ro, fred for smerte samt øget appetit. Jeg har talt med sclerosepatienter, som fortæller, hvordan det kan forhindre kramperne og gøre, at de slapper mere af. Jeg har talt med epilepsipatienter, som fortæller, at det mindsker deres anfald. Desværre er epilepsipatienter ikke med i den forsøgsordning, som vi blev enige om. Det var der nogle af os der havde ønsket, men det her lovforslag er jo et kompromis for at få så mange partier med som muligt.

Derfor er det også trist, at vi hører de historier, hvor der er nogle, der nu går ud og prøver at hjælpe nogle mennesker med medicinsk cannabis. I øjeblikket kører der også retssager mod nogle, der har solgt ikkeeuforiserende CBD-olie. Og det mener vi at vi også bliver nødt til at tage et opgør med, når vi nu kommer i gang her, for der er virkelig forskel på, hvad det er, vi kalder cannabisolie, for noget af det er ikkeeuforiserende. Det er noget af det, som vi kan se at epilepsipatienter får skrevet ud til sig eller henter i Tyskland, hvilket faktisk er lovligt. Men det gælder jo kun de mennesker, der har ressourcer til at kunne tage til Tyskland og opsøge en tysk læge, få lavet en recept, få cannabisolien med hjem og så tage det. Og der mener jeg at vi, når nu vi kommer i gang, så skal få kigget på de forskellige produkter, de forskellige former for cannabis.

Lægerne skal nok komme med, når vi kommer dertil. Jeg kan godt forstå, at de er i vildrede, fordi der ikke ligger nogen vejledninger eller behandlingsstrategier. Derfor laver vi også en konference i Sundheds- og Ældreudvalget, hvor vi inviterer nogle læger fra de lande, der bruger det – det er Holland, der har brugt det i snart 12 år, det er Canada, det er Israel – sådan at vi kan lære noget om brug og virkning, så vi kan blive klogere og forhåbentlig også vores læger kan blive klogere, så man kan give dem en bedre vejledning og en strategi for, hvordan man skal bruge det. For selvfølgelig kan det her bruges af meget syge mennesker, som mange gange har prøvet al mulig anden medicin.

Så vi kan kun se frem til, at vi kommer i gang og bliver så meget klogere alle sammen. Tak.

Kl. 10:11

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Carolina Magdalene Maier, Alternativet. Værsgo.

Kl. 10:11

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak igen. Jeg skal nok lade være med at stille det samme spørgsmål til alle, men jeg stiller det lige til de store partier, for jeg synes faktisk, det er vigtigt. Det er sådan set det samme spørgsmål, som jeg stillede til Socialdemokratiet, nemlig det her med forhandlingerne om at prøve at finde et tilskud til patienterne, for det er jo ikke nogen hemmelighed, at vi har siddet sammen nogle gange nu og prøvet at finde nogle løsninger, vi kunne enes om. Det er ikke lykkedes endnu, og det bekymrer mig lidt, så jeg vil egentlig bare høre:

Er Dansk Folkeparti indstillet på, at vi fortsætter forhandlingerne i aftalekredsen her i forhold til at prøve også at finde nogle penge til, at man kan få tilskud til medicinsk cannabis?

Kl. 10:12

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 10:12

Liselott Blixt (DF):

Først vil jeg sige, at vi ikke ved, hvad det kommer til at koste, når det er, vi kan dyrke det herhjemme. Det er godt nok kun et lille frø – som man får massivt mange af fra sådan en hashplante – som skal

plantes, og så gror den faktisk helt af sig selv og skal kun bruge lidt vand. Så når det handler om, hvor meget det kommer til at koste, så regner jeg med, det bliver noget billigere, når det bliver dyrket hjemme. Men til det vil jeg også sige, at det også skal være sådan, at pensionisten har råd til at få medicinsk cannabis på en almindelig pension.

Men problemet er, at vi har haft rigtig mange samtaler i udvalget, og vi kan ikke blive enige, for der, hvor I vil tage penge, vil vi ikke tage penge. Med de muligheder, vi har haft, kommer det til at gå ud over andre patienter, og det vil vi ikke være med til.

Kl. 10:13

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Vi skal helst ikke have direkte tiltale – det går nok, ja.

Fru Jane Heitmann, Venstre. Værsgo.

Kl. 10:13

(Ordfører)

Jane Heitmann (V):

Jeg blev valgt til Folketinget første gang i 2011, og jeg kan ikke mindes et folketingsår, uden at vi har diskuteret medicinsk cannabis under en eller anden form, enten her i Folketingssalen, til møder eller til debatarrangementer. Og nu er vi her igen, men med et helt andet og meget, meget stærkt fælles udgangspunkt i en politisk satsplan-jeaftale om at etablere en forsøgsordning med medicinsk cannabis. For vi er enige om, at vi skal blive klogere på, hvad medicinsk cannabis er for en størrelse, og om medicinsk cannabis kan hjælpe danske patienter, eller hvordan.

I sommer deltog jeg i Folkemødet på Bornholm, og jeg var så heldig at blive inviteret med til en debat om medicinsk cannabis sammen med skuespilleren og komikeren Søs Egelind. Og i forbindelse med debatten fik jeg et indblik i Søs Egelinds valg, hendes udfordringer og hendes motivation, for Søs er jo en af de mange patienter, som af egen drift har prøvet sig frem med virkninger af cannabis – ikke medicinsk cannabis, men cannabis. Og lige meget hvordan vi vender og drejer det, er selvmedicinering en dårlig idé. For når man handler på det sorte marked, ved man ikke, hvad man får, i hvilke mængder, og om det overhovedet har den ønskede effekt på f.eks. smerter.

Vi skal lytte til danske patienter, når de efterspørger behandling, men vi skal ikke have hovedet under armen, om man så må sige. Det har vi heller ikke, heldigvis, for nu iværksætter vi en forsøgsordning med medicinsk cannabis med en forsvarlig ramme omkring. Og det har været en prioritet for os i Venstre gennem hele forhandlingsprocessen at sikre, at vi har blik for patientsikkerheden. Vi ved, at vi med forsøgsordningen her giver smertepatienter, cancer- og sclerosepatienter og rygmærsskadede en ny mulighed for at blive medicineret med medicinsk cannabis. Men vi ved også, at vi bevæger os ind på et område med ikkegodkendte præparater. Det stiller store krav til den behandlende læge, for det er som med alle andre præparater en lægefaglig vurdering, der skal ligge til grund for ordinationen af medicinsk cannabis, og det er afgørende, at lægen omhyggeligt informerer patienten om eventuelle risici ved behandlingen.

For os i Venstre er det og har det været afgørende, at ordinationsretten hos lægerne bevares. Jeg har noteret mig, at foreningen Cannabis Danmark i deres høringsvar giver udtryk for, at de ønsker, man skal kunne købe cannabis uden recept i cannabisbutikker. Når vi fra Venstres side ikke bakker op om det ønske, er det bl.a., fordi forsøgsordningen her ikke er ensbetydende med en legalisering af cannabis. Vi må og skal holde os for øje, at traditionel cannabis er sundhedsskadelig, og at det samme kan gøre sig gældende for medicinsk cannabis. At sende andre signaler ville være dybt problematisk, særlig i forhold til vores unge, som vi jo ønsker at skærme mod rusmidler.

Jeg har også noteret mig lægernes bekymring i forhold til korrekt information til patienterne, et muligt øget pres i forbindelse med et ønske fra patienter om medicinsk cannabis-produkter og manglende evidens i det hele taget. Lad mig med det samme slå fast, at jeg har stor forståelse for hele bekymringsspektret, men lad mig også slå fast, at forsøgsordningen jo ikke lægger op til markante forandringer i forhold til de muligheder, der allerede eksisterer i dag, hvor praktiserende læger f.eks. kan ordinere magistrelt fremstillede cannabisprodukter. Derudover er det også afgørende, at cannabisprodukter ikke vil være det første valg og ordineres med udgangspunkt i et informeret samtykke, ligesom der er skærpet informationspligt for lægen.

Sidst, men ikke mindst er et af målene med forsøgsordningen netop at bidrage til at få skabt et mere solidt videns- og erfaringsgrundlag for behandling med medicinsk cannabis. Og derfor er det f.eks. afgørende, at man med den etablerede bivirkningsordning har tæt fokus på at monitorere, bl.a. i forhold til indikationer, ordinationsmønstre, bivirkninger og forbrug.

Forarbejdet med forsøgsordningen har været grundigt. Jeg har ikke tal på, hvor mange timer vi har brugt i hinandens selskab, og jeg vil gerne takke partierne for et konstruktivt samarbejde. Uanset om vi har talt med patientforeninger, apoteker eller læger, har dialogen været positiv, og alle har delt et ønske om at finde en form, som kunne danne grundlag for en aftale. Og det er en enorm styrke, men der er samtidig lidt arbejde, før vi er i mål.

Vi har i processen brugt mange timer på at diskutere, hvordan vi skal få cannabis nok til at dække det forventede behov. Vi har særlig haft blikket rettet mod Holland, men må erkende, at vi formentlig ikke kan få dækket efterspørgslen med import fra f.eks. Holland alene. Og derfor er jeg oprigtig glad for, at regeringen nu har taget initiativ til, at der sideløbende med behandlingen af lovforslaget her igangsættes en proces, som skal give danske producenter mulighed for at sætte gang i en cannabisproduktion. Hvorfor importere fra Holland, hvis vi kan selv og måske oven i købet kan få lagt grundstenene til en ny eksport- og indtjeningsmulighed?

For nylig var jeg med sundhedsministeren på besøg hos Katrine og Alfreds Tomater på Fyn. På gartneriet er man klar til at kaste sig over en dansk produktion af standardiserede cannabisprodukter til medicinsk brug, og de skrappe sikkerhedskrav, særlige produktions- og medarbejderkrav, er man helt indstillet på at leve op til. Det er på alle måder glædeligt, at danske virksomheder har blik for et nyt forretningsområde og tør satse.

Forsøgsordningen med medicinsk cannabis skal træde i kraft allerede den 1. januar 2018, så herfra er der blot at sige: Sæt i gang. Venstre støtter lovforslaget, og vi ser frem til at følge erfaringerne de næste år.

Kl. 10:18

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Så er det hr. Finn Sørensen, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 10:19

(Ordfører)

Finn Sørensen (EL):

Tak. Fra Enhedslistens side er vi bestemt positive over for det her lovforslag, som skal sikre en forsøgsordning med medicinsk cannabis. Vi ved, at der er patienter med f.eks. kræft, sclerose, epilepsi, gigtsmerter, som i dag selv medicinere sig med cannabis. Langt de fleste er tvunget ud på det illegale marked, med risiko for at produkterne er urene eller af dårlig kvalitet og med risiko for at blive dømt og straffet, til trods for at deres eneste forbrydelse er, at de gør hvad som helst for at lindre deres smerter.

Vi ønsker, at flere patienter skal have mulighed for at afprøve, om medicinsk cannabis kan hjælpe dem. Her er vi f.eks. enige med

Dansk Folkepartis synspunkt, som kom frem her fra talerstolen. Det skal selvfølgelig ske i en tæt dialog med lægen.

Tilbage i 2014 stillede vil derfor fra Enhedslistens side et forslag her i Folketinget, som skulle muliggøre forsøg med medicinsk cannabis, f.eks. ved at det hollandske produkt, Bedrocan, kunne udleveres i Danmark, og endelig også, at brugere af medicinsk cannabis skulle undtages fra straf. Vi støttede også tilbage i perioden 2015-16 et forslag fra Alternativet om at indføre en forsøgsordning med medicinsk cannabis. Så det er jo glædeligt, at der nu tegner sig et flertal i Folketinget for, at vi kan komme i gang.

Enhedslisten er ikke med den her aftale. Det skyldes jo ikke så meget kritik af indholdet, selv om vi synes at der mangler nogle ting, men det skyldes jo det forhold, at det er partierne i satspuljen, der har indgået aftalen, og det deltager vi som bekendt ikke i. Vi synes, at det er dybt urimeligt, at det ikke er alle skatteydere, der skal bidrage til finansieringen af sådan et forslag, men at man overlader finansieringen af det til nogle af dem i samfundet, der har mindst, nemlig mennesker på overførselsindkomster.

Så til selve forslaget, hvor vi trods den positive indgangsvinkel til det savner nogle ting. For det første savner vi, at der er langt skarper fokus på, at det er et forsøg, og at formålet netop derfor er at indsamle viden om effekten af medicinsk cannabis, og at så mange som muligt indgår i kliniske forsøg. Det er uhyre vigtigt, at vi får mere viden for at kunne vurdere, hvordan medicinsk cannabis skal reguleres i fremtiden. Aftalepartierne har afsat en pulje til forskning ved siden af lovforslaget, men der er ingen sikkerhed for, at det betyder, at stort set alle patienter følges, og jeg noterede mig med opmærksomhed den socialdemokratiske ordførers bemærkninger om, at det også var meget vigtigt for Socialdemokraterne at få fulgt op på den forskningsmæssige side af sagen.

For det andet savner vi, at epilepsipatienter også kan blive omfattet af forsøgsordningen, og det noterede jeg mig at Dansk Folkeparti også ønsker. Det anbefales da også i det fælles notat, der ligger fra Danske Patienter, Lægeforeningen samt Kræftens Bekæmpelse, Epilepsiforeningen, Giftforeningen og Scleroseforeningen, så det er jo en ganske bred kreds af interesseorganisationer og patientorganisationer, der støtter det synspunkt.

Endelig for det tredje er det et stort problem for at få hensigten bag lovforslaget ført ud i livet, at der ikke er noget tilskud til patienterne. Det betyder jo, at det kan blive meget dyrt at købe medicinsk cannabis, og det vil udelukke en stor gruppe af patienter, hvoraf mange i forvejen har en lav indkomst og mange udgifter til medicin. Det er også fremgået af Informations dækning af sagen, at nogle patienter derved føler sig tvunget til at fortsætte med at købe medicinsk cannabis illegalt. Så det bør der også findes en løsning på.

Med de bemærkninger og ønsker om forbedringer skal jeg meddele, at Enhedslisten kan støtte lovforslaget.

Kl. 10:23

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Så er det fru May-Britt Katstrup, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 10:23

(Ordfører)

May-Britt Katstrup (LA):

Tak for det. Mange patienter i Danmark medicinere sig selv med cannabis, og det gør de, fordi de har store helbredsproblemer, og cannabis hjælper dem til at få dækket nogle forfærdelige smerter eller afhjælper manglende appetit efter kemobehandling. Et andet område, hvor patienterne oplever en utrolig virkning ved cannabis, er f.eks. ved spasmer.

Patienterne oplever ofte voldsomme bivirkninger ved andre produkter, mens cannabis blot gør hverdagen mere tålelig, men fælles for de patienter er, at de, som loven er i dag, betragtes som kriminelle.

le, samtidig med at man ikke kan være sikker på indholdet, når man køber det på det kriminelle marked. I en del andre lande har cannabis været lovlig i mange år, i Holland omkring 12 år, og jeg har aldrig hørt om bivirkninger, aldrig læst om bivirkninger eller set analyser, som påviser bivirkninger. Jeg tillader mig at antage, at Holland ville have observeret det, hvis cannabis som medicin havde udgjort en sundhedsfare.

Ifølge Tina Horsted, speciallæge i anæstesi og smertebehandling og tidligere overlæge på Rigshospitalets Tværfagligt Smertecenter, er der evidens for anvendelse af cannabis til nervesmerter, kvalme efter kemo, stimulering af manglende appetit, muskelspasmer hos sclerosepatienter. Ifølge Sundhedsstyrelsen viser erfaringer fra Canada gode indikationer på disse grupper af patienter.

På denne baggrund er der endelig kommet opbakning fra næsten alle partier i Folketinget om en 4-årig forsøgsordning med cannabis til medicinsk brug. Det er en stor glæde for mange patienter og også for mig og Liberal Alliance, som har ønsket og kæmpet for dette længe.

Hvis det indføres ved lov, vil patienter fremover kunne bruge cannabis til medicinsk brug uden at skulle ud på det kriminelle marked. De kan få råd og vejledning hos en læge, hvilket kan være lidt svært at få på Christiania, og en patient kan få sikkerhed for, hvad produktet rent faktisk indeholder. Jeg vil gerne takke især fru Carolina Magdalene Maier fra Alternativet for Alternativets indsats på det her område, og jeg vil også gerne takke vores nuværende sundhedsminister for en meget positiv holdning.

Det er svært at finde gode argumenter imod brug af cannabis til medicinsk brug. En del læger er bekymret, fordi de mener, at politikerne blander sig i, hvad de skal udskrive til deres patienter. Men det gør politikerne ikke. Udskrivning skal til enhver tid bero på en lægefaglig vurdering. Det eneste, vi gør, er at give lægerne mulighed for at bruge det. En lægefaglig vurdering kan også give mulighed for brug af cannabis til patienter uden for de fire kategorier, som specifikt er omfattet af ordningen.

Sundhedsstyrelsen vil udsende fyldestgørende information og vejledning til lægerne. Denne information vil være hentet fra lande med mange års erfaring i brug af cannabis til medicin. Jeg håber inderligt, at lægerne vil gøre brug af muligheden. Og ja, mere forskning ville være ønskeligt, og jeg håber, at vi finder en løsning på det.

Et stort problem er prisniveauet, og det er virkelig ærgerligt, at vi ikke i denne omgang har formået at finde finansiering til en tilskudsordning. Det er jeg meget ked af, men jeg har ikke opgivet, men håber, at vi finder en løsning på det i løbet af næste år. Jeg kan også høre det fra flere ordførere, og jeg ved, at der hele vejen rundt er opbakning til det, vi skal bare blive enige om en finansiering.

Men der er dog noget håb for lavere priser, selv uden en tilskudsordning, fordi det nuværende prisniveau er baseret udelukkende på import, men et andet stort resultat, som vi har opnået, er en samtidig forsøgsordning for produktion af cannabis til medicin i Danmark, og mit håb er, at det vil give væsentlig lavere priser og samtidig skabe gode danske arbejdspladser og eksport til gavn for dansk økonomi. Alt sammen er en win-win-situation, en glædens dag især for patienterne. Tak.

Kl. 10:27

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen, der har kommentarer. Så er det fru Carolina Magdalene Maier, Alternativet. Værsgo.

Kl. 10:27

(Ordfører)

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for det. Vi stod her for omkring 2 år siden, og jeg kan ikke huske, om det var i oktober eller november måned for 2 år siden – jeg tror, det var et af Alternativets første beslutningsforslag overhovedet,

altså nogen sinde, vi var jo lige blevet valgt ind i Folketinget – og det var med det her beslutningsforslag om at kunne give medicinsk cannabis til patienter. Og det er jo rigtigt nok, som fru Liselott Blixt sagde, at det jo ikke blev til noget i sin tid, fordi der var uklarhed omkring, hvad det egentlig lige var, hvordan det skulle skrues sammen, og hvilken model det skulle være osv. Det var et rimelig overordnet beslutningsforslag, vi kom med i sin tid.

Men den efterfølgende proces har jo vist, hvordan vi også kan finde ud af at samarbejde i Folketinget, og det synes jeg vi skal klappe hinanden en lille smule på skuldrene over i dag. Det har godt nok taget lang tid at nå hertil, men det har også været grundige drøftelser, og det har været mange drøftelser. Vi er ikke nået i mål endnu, det kommer jeg tilbage til, der er ting, der stadig væk godt kunne blive bedre. Jeg har i den efterfølgende proces oplevet stor samarbejdsvilje i første omgang fra Dansk Folkeparti og Liberal Alliance, som i den grad var med til at presse på for, at vi så måtte få den daværende sundhedsminister til at indkalde til forhandlinger, for der var jo tydeligvis et flertal uden om regeringen, der havde et stort ønske om at få den her ordning på plads.

Så det har været en rigtig fin proces, og tak for det til alle dem, der har været en del af det. Så derfor er det jo en god dag i dag, når vi står og kan sige, at snart trykker vi på den knap, hvormed hele Folketinget samstemmende siger ja til en forsøgsordning med medicinsk cannabis til de danske patienter, som i den grad har bedt om det her i mange, mange år.

Det er selvfølgelig ikke en perfekt aftale, det var det, jeg nævnte før. Der er stadig væk elementer, som kunne blive bedre, og jeg nævnte i mine spørgsmål, at jeg stadig væk synes, det er et stort problem, at det måske bliver meget dyrt. Vi ved det ikke. Det er rigtigt nok, som fru Liselott Blixt siger, at hvis det er, at vi får den her danske produktion op at køre, skulle det meget gerne blive meget billigere, end hvis vi skal til at importere det fra udlandet. Men der er mange usikkerhedsmomenter i det, og det bekymrer mig en lille smule, i forhold til hvordan ordningen kommer op at køre, for hvis det bliver så dyrt, at det kommer til at koste på den anden side af 2.000 kr. for en patient, tror jeg, at der er mange, der simpelt hen ikke har råd til det, og som vil ty til det eksisterende sorte marked, og det er en stor bekymring.

Så jeg håber stadig væk, at vi kan fortsætte forhandlingerne, så vi måske kan finde nogle penge til tilskud, og det vil jeg gerne opfordre ministeren til at indkalde til forhandlinger om. Jeg tror, jeg efterhånden har opfordret til det mange gange og også har været en lille smule emsig med at skrive til ministeriet og har bedt dem om at indkalde til forhandlinger, men herfra endnu en opfordring til det.

En af bekymringerne er jo også, som fru Liselott Blixt var inde på, Epilepsiforeningens ønske om at være med i ordningen. Det havde vi jo også bragt med til bordet og har sådan set arbejdet for det hele vejen igennem. Det er ikke blevet imødekommet. Det er jo sådan, at en patient godt kan få behandling, hvis den enkelte læge vurderer, at man kan stå inde for det fra lægeligt hold, så det er jo ikke sådan, at en epilepsipatient ikke kan få medicinsk cannabis via den her ordning. Men det havde været ønskeligt, at epilepsipatienter var med på listen, særlig når der er så forholdsvis gode indikationer for det, som Epilepsiforeningen selv argumenterer for.

Så jeg håber, at vi, om ikke andet undervejs i det her forløb, sådan at epilepsipatienterne ikke nødvendigvis skal vente i 4 år, kan genoptage spørgsmålet og måske overveje at tage dem med på listen, særlig hvis der kommer ny forskning, som viser mere evidens på det område.

En anden bekymring er det her med, hvordan vi kommer til at følge patienterne. 5 mio. kr. til et klinisk forsøg er meget, meget lidt. Det ved alle. Jeg har selv arbejdet med sundhedsforskning, og alle forskere ved, at 5 mio. kr. til at udføre et klinisk forsøg er enormt lidt, så hvor meget får vi lige ud af de der 5 mio. kr.? Det kan man

godt være en lille smule bekymret for. Jeg kunne godt opfordre til, at de patienter, der kommer med i ordningen, bliver fulgt, ikke kun på bivirkninger, som der er lagt op til i lovforslaget, men sådan set også på virkninger. Jeg ved godt, at det ikke er et klinisk forsøg, men alt andet lige, hvis man følger patienterne på nogle selvvrurderede helbreds-virkninger, kan man få nogle indikationer, som ikke vægtes lige så tungt, som når vi snakker klinisk evidens, men som dog alligevel godt kan betyde noget i det samlede billede, når forsøgsordningen er slut. Og det koster sådan set ikke noget, det er bare en ekstra rubrik, som man kan sætte kryds i.

Så jeg vil egentlig opfordre til, at det genovervejes, når man følger de her patienter, om ikke det kan gøres løbende i forbindelse med deres besøg hos lægen, så de alle sammen kommer med i en eller anden form for vurdering, altså ikke kun en vurdering af, om der er bivirkninger, men også en vurdering af den effekt, den virkning, som præparaterne har.

Til sidst vil jeg gerne i forhold til det med den danske produktion sige tusind tak til ministeren for at have hjulpet med til, at det kunne lade sig gøre, for vi sad jo faktisk også for halvandet år tilbage og bad den tidligere sundhedsminister om det samme, og der var der i hvert fald ikke nogen åbning for det, så der er også andre, der rykker sig, og det synes jeg er så positivt, og jeg har store forventninger til, hvordan det kommer til at se ud med dansk produktion af cannabis i Danmark. Så tak for det.

Kl. 10:32

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Marlene Borst Hansen, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 10:33

(Ordfører)

Marlene Borst Hansen (RV):

Som også mange af de andre ordførere har været inde på, har vi i rigtig mange år her i Folketinget diskuteret, hvorvidt vi skulle legalisere medicinsk cannabis, og med den her forsøgsordning gør vi faktisk noget, som vi normalt ikke gør her i Folketinget. Vi beslutter at gennemføre et forsøg med nogle produkter, som endnu ikke har været gennemtestet gennem flere år, og hvor der ikke er fuld evidens for virkningen. Men når vi gør det alligevel, er det, fordi vi naturligvis ved, at rigtig, rigtig mange mennesker har haft utrolig stor hjælp og også fået forhøjet deres livskvalitet ved at bruge forskellige medicinske cannabisprodukter. De mennesker er i dag nødt til at købe deres produkter på et illegalt marked, hvor der ingen kontrol er med, hvilke produkter som sælges, og hvilke produkter de mennesker så også indtager.

Med den her lov hjælper vi fra politisk side en masse mennesker, som i dag lever med store smerter eller har massive kvalmegener efter kemoterapi, med, under forudsætning af at deres læge vurderer det, at kunne købe medicinsk cannabis helt lovligt på apoteket. Samtidig skubber vi til en udvikling om at få noget mere viden på området. Vi har fra radikal side igennem mange år ønsket mere forskning og større evidens for effekterne af medicinsk cannabis, men vi har stort set løbet panden mod en mur hver gang, både fra forskningsmæssig side, men til dels også fra lægefaglig side. Derfor er vi meget tilfredse med, at Folketinget nu står sammen om at få gang i både udviklingen af cannabisprodukter og i at få mere viden og evidens på området. Så Radikale Venstre kan naturligvis støtte lovforslaget.

Kl. 10:35

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Der er lige en kort bemærkning fra fru Mette Abildgaard, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:35

Mette Abildgaard (KF):

Tak for ordførertalen. På et tidspunkt lavede ordføreren parti, Det Radikale Venstre, en stor kampagne med store bannere, som var ude over hele byen, hvor der stod: Vi lytter, også til eksperter. Og når nu eksperterne ikke kan give det her medicinske cannabis et stempel for at være validt, for at have den samme effekt, for at leve op til den kvalitet, som vi normalt stiller som krav til lægemidler, hvorfor lytter det Radikale Venstre så ikke til eksperter i det her tilfælde?

Kl. 10:35

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 10:35

Marlene Borst Hansen (RV):

Jamen fordi der jo er forskellige eksperter på det her område, det vil jeg gerne starte med at sige, og jeg synes også, at jeg gjorde det klart i min ordførertale, at der er en vægtning, og at vi gør noget i dag, som vi normalt ikke gør. For der har været, det ved vi jo, stor modstand både i forhold til at gå ind i en forskningsmæssig del, men der er stadig væk også en forholdsvis stor modstand fra lægefaglig side.

Vi havde sådan set gerne set, at man havde startet for mange år siden med at forske mere i det her område. Det har ikke været muligt, den forskning er ikke startet op, og derfor har vi i dag vurderet, at den her forsøgsordning er en måde at komme i gang på, og det er for os rigtig vigtigt, at det stadig væk er en læge, der vurderer det, og man kan ikke alene med sig selv afgøre, hvorvidt man kan gå op på apoteket og købe medicinsk cannabis. Der skal altid være en læge med ind over, og det mener vi sådan set også er en slags ekspert.

Kl. 10:36

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Mette Abildgaard.

Kl. 10:36

Mette Abildgaard (KF):

Der kan vel ikke være tvivl om, at dem, der er de reelle eksperter inden for det her, er dem, der sidder og godkender lægemidler i Danmark, og som normalt stiller nogle krav, som alle mulige andre medikamenter skal leve op til. Men lige med det her medikament, fordi der har været en folkestemning, vælger vi at sige: Så er det okay, så behøver det ikke leve op til de samme krav, som vi stiller til alt mulig anden medicin. Det kan godt være, at der er nogle patienter, der har haft glæde af det her, men der er også patienter, der har haft glæde af alle mulige andre former for behandling, som er ulovlige i dag, og som vi ikke kommer til at tillade, så jeg vil godt spørge igen: Hvorfor lytter vi ikke til de eksperter, vi normalt lytter til, når det gælder ibrugtagning af lægemidler i Danmark?

Kl. 10:37

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 10:37

Marlene Borst Hansen (RV):

Jamen igen, som jeg sagde i min ordførertale, er det jo også en balance. Vi har rigtig gerne villet have, at man fra forskningsmæssig side havde noget mere evidens på området. Vi har bare løbet panden mod en mur, og vi har ikke kunnet få den forskning i gang. Derfor er vi tilfredse med, at vi dels i dag laver en forsøgsordning, dels at vi igennem de næste 4 år kan følge det tæt, både i forhold til at få evidens, men jo også at der er en pulje til forskning, så vi på den måde får meget mere viden på området. Vi tror, at det her er den måde, vi

får den evidens på området, som er så afgørende for Radikale Venstre.

Kl. 10:38

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger, og så er det fru Kirsten Normann Andersen, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 10:38

(Ordfører)

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for ordet. Det er med stor glæde, at vi nu med et bredt flertal endelig får åbnet for forsøg med anvendelse af medicinsk cannabis, både fordi der er rigtig mange syge mennesker i dag, som siger, at de har eller har haft glæde af brug af medicinsk cannabis, og fordi de indtil nu har følt sig tvunget til at anskaffe stoffet illegalt eller på nettet. Men lige så vigtigt har det altså også været for os, at vi nu får mulighed for at tjekke virkningerne af et lovligt produceret cannabisprodukt, som er produceret under kontrollerede former, så både brugere og sundhedsvæsen kan afpasse og tjekke virkningen af de afmålte doser.

Det sidste har været rigtig vigtigt for SF, når bl.a. Lægeforeningen, Danske Patienter og Dansk Psykiatrisk Selskab har givet udtryk for, at der ikke er tilstrækkelig evidens for effekten af medicinsk cannabis i forhold til de kriterier, man ellers pålægger lægemidler, før de kan komme ud på markedet. For selv om jeg anerkender, at mange mennesker oplever, at de har haft stor gavn af medicinsk cannabis, så anerkender jeg også, at der er andre, som har haft en anden oplevelse.

I forhold til markedsføringen af produktet er vi dog kede af, at man ikke kunne nå til enighed om en rimelig tilskudsordning, fordi prisen for nogle patienter kan frygtes at blive for høj, men det var, hvad vi kunne blive enige om i forligskredsene, som andre også har gjort opmærksom på, og for SF er det ikke prisen, der skulle få et ellers fornuftigt forsøg til at kuldsejle. Aftalepartierne er da også, som ministeren skriver i høringsnotatet, enige om at følge området tæt.

Bl.a. Lægeforeningen og en række patientorganisationer har efterlyst kliniske forsøg med medicinsk cannabis – det ønske er SF for så vidt enig i – men med satspuljeaftalen fra sidste år, som flere har nævnt i debatten, er der afsat en pulje på 5 mio. kr., som kan være med til at skaffe viden om effekterne af og også bivirkningerne ved brug af medicinsk cannabis. Derudover kan vi jo heldigvis også trække på en lang række andre erfaringer, og så er det jo stadig væk tilladt at arbejde videre i forløbet, også når det er sådan, at vi skal evaluere forsøgene hen ad vejen.

SF kan derfor give forslaget vores fulde støtte med på vejen.

Kl. 10:40

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Mette Abildgaard, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:41

(Ordfører)

Mette Abildgaard (KF):

Tak for det. Lad mig starte med at sige: Jeg har den største forståelse for og medfølelse med de patienter, som har ekstreme smerter, som har svært ved at få dækket smerterne med de præparater, der findes i dag, og som står i en desperat situation. Jeg har meget stor forståelse for, at de er på udkig efter alternativer. Jeg ville jo nødig ødelægge den gode stemning, for nu har der været en meget bred enighed om det her i salen i dag, men Det Konservative Folkeparti er ikke en del af den oprindelige aftale, som det her er en udmøntning af. Vi kommer til at stemme for det i salen i dag. Det gør vi, fordi vi er trådt ind

i en regering, hvor man er i et fællesskab, og hvor man stemmer sammen. Der har regeringen besluttet at stemme for det her forslag, og derfor gør vi det også fra konservativ side.

Men jeg har tænkt mig at kommentere, hvorfor vi oprindeligt ikke syntes, at det var en god idé at lave den her aftale. For Det Konservative Folkeparti er det afgørende, at vi bliver nødt til at have en fælles standard, et fælles regelsæt, i forhold til hvordan man tager ny medicin i brug i Danmark. Vi mener principielt ikke, at det skal være politikere, som sidder og bestemmer, hvilken medicin man må forsøge sig med i Danmark. Vi mener helt grundlæggende, at det har vi en myndighed til, som vi normalt overlader den opgave til, som vi normalt har tillid til er dem, der har eksperterne, at det er dem, der har bedst forstand på det. Det har vi valgt at undgå i den her sag, og det har vi svært ved at se det logiske i.

Der findes jo allerede lægemidler i dag på markedet, som indeholder aktive stoffer fra cannabis. Der er jo ikke noget ulovligt i, at der kan være aktive stoffer fra cannabis i medicin i dag, men vi stiller bare det krav, at det skal kunne dokumenteres, at effekten, at kvaliteten, at sikkerheden er i orden. Og de produkter, hvori man har kunnet bevise det, er taget i brug på det danske marked. Det gør meget stort indtryk på mig, når man ser en masse eksperter på det her område, læger, overlæger på smertelindringsområdet, som går ud og tager afstand fra det her. Lægeforeningen har jo meget, meget klart advaret imod det, vi politikere er i gang med at gøre her i Folketingsalen i dag. Jeg fandt et citat fra Videnskab.dk fra den 11. september, hvor Gitte Handberg, som er overlæge på Smertecenter Syd, siger:

»Vi aner jo ikke, hvordan medicinsk cannabis virker. Vi ved for eksempel ikke nok om, hvorvidt patienterne bliver afhængige af stoffet, og hvilke øvrige bivirkninger det kan have på lang sigt,«

Og så siger hun endvidere:

»Jeg forstår simpelthen ikke, at vores politikere synes, det er forsvareligt at markedsføre det uden om de sikkerhedsforanstaltninger, der normalt gælder, når man tager ny medicin i brug.«

Vi har fra konservativ side ingen problemer med, at der kan indgå cannabis i medicin, men vi vil bare have lov at stille de samme krav til, at det skal kunne dokumenteres, at effekten, sikkerheden og kvaliteten er i top. Så vi er i den her sag enige med Sundhedsstyrelsen, med Lægeforeningen og med de 2.500 læger og forskere, som var samlet til en stor konference i København for nylig om smerteforskning, og hvor budskabet fra dem var: Det her er for ukendt land til, at vi kan tage det i brug.

Så Det Konservative Folkeparti har mange bekymringer i forhold til det forslag, der er i salen i dag, men vi har naturligvis også et håb om, at det kan give noget af den viden, vi efterspørger. Det håber vi kan være det positive, der kan komme ud af det, vi vedtager i Folketingssalen i dag, nemlig at vi kan få noget af den viden, vi efterspørger. Og får vi den viden, får vi den dokumentation, vi efterspørger, ja, så håber jeg jo, det kan blive godkendt som lægemiddel på lige vilkår med al mulig anden medicin i Danmark. Jeg kan være bekymret for, om forskningsdelen fylder nok i det her forsøg, men i Det Konservative Folkeparti har vi respekt for, at der er et meget stort flertal i Folketinget, der ønsker det her, og vi vil forsøge at bidrage konstruktivt i den proces, der kommer nu, til, at vi får den her ordning til at være så velfungerende som muligt. Det skal der ikke være nogen tvivl om. Men jeg vil også stå på mål for, at Det Konservative Folkeparti principielt har haft en del bekymringer i forhold til det her forslag. Tak.

Kl. 10:45

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning fra hr. Flemming Møller Mortensen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 10:45

Flemming Møller Mortensen (S):

Mange tak. Jeg vil sige, at det er glædeligt, at Det Konservative Folkeparti er kommet i regering, for det gør jo en forskel her. Jeg synes, ordføreren havde nogle spændende betragtninger til sidst, for det er præcis det, jeg har præciseret er Socialdemokratiets holdning – at den forskningsmæssige dimension og ramme for det her skal vi arbejde med frem mod tredje behandling.

Jeg synes også, det er spændende, at ordføreren siger, at den her forsøgsperiode – for det er jo lige nøjagtig det, det er – vil kunne bringe viden og erfaring, sådan at vi kan stå på et andet, mere begrundet, evident grundlag fremover. Det er det, vi ønsker.

Kan ordføreren ikke give mig ret i, at det havde været ønskeligt, hvis der havde været firmaer i medicinalindustrien, der havde udviklet de her produkter og havde søgt en markedsføringsgodkendelse og havde fået den, og at de produkter havde stået på apotekshylderne? Og kan ordføreren ikke bekræfte, at det ikke er sket, og at der er patienter, der efterspørger de her produkter, og at det her med en forsøgsperiode måske lige nøjagtig kan være en af trædestenene frem mod mere viden?

Kl. 10:46

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Og værsgo til ordføreren.

Kl. 10:46

Mette Abildgaard (KF):

Jeg er da glad for, at spørgeren glæder sig over, at Det Konservative Folkeparti er trådt ind i regeringen. Da spørgeren selv var en del af en regering, blev der også fremsat forslag om medicinsk cannabis, men det bakkede man ikke op om fra spørgernes side. Dengang der blev fremsat forslag om det fra Alternativets side, bakkede Socialdemokratiet, så vidt jeg husker, heller ikke op om det. Nu har Socialdemokratiet så besluttet sig for alligevel at være en del af det her, og det kan man jo så undre sig lidt over, når man står og kigger på udefra. Men vi må jo tage det som udtryk for, at spørgerens parti har ændret holdning i den her sag. Og det kan jeg egentlig godt forstå, for der har jo været et meget stort folkeligt pres i den her sag, og det tror jeg så man fra spørgerens partis side har givet efter for.

Jeg kan ikke bekræfte, at der ikke er nogen virksomheder, som har forsket i det her, og som har lavet forsøg. Der er allerede i dag produkter på markedet, som indeholder medicinsk cannabis, men de produkter er jo netop blevet godkendt; man har jo netop kunnet bevise, at de har den kvalitet og sikkerhed, som vi stiller krav om. Så nej, jeg kan ikke bekræfte, at der ikke er nogen, der forsøger sig med det her, for der er allerede produkter på markedet i dag, men de har kunnet leve op til de sikkerhedskrav, vi stiller til nye lægemidler.

Kl. 10:47

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Det var det hele. Tak for det. Så er der ikke flere ordførere eller flere bemærkninger. Så er det sundhedsministeren. Værsgo.

Kl. 10:48

Sundhedsministeren (Ellen Trane Nørby):

Tak for bemærkningerne til lovforslaget. Jeg synes sådan set, at debatten i dag bekræfter den brede opbakning, der er til lovforslaget og også til den forsøgsordning, der er blevet aftalt i satspuljekredsen.

Jeg anerkender til fulde, og det er også noget af det, som er blevet sagt i en række af ordførerindlæggene, og det viser høringssvarene også, at der er steder, hvor vi sådan set i høj grad under lovbehandlingen kan kigge på, om vi kan være endnu bedre til f.eks. at lave vidensopsamling, og om vi i forhold til de 5 mio. kr., som vi jo i fællesskab har afsat til vidensopsamling, og hvor der jo fra Læge-

middelstyrelsens side er meldt en pulje ud, der kan søges ind på i forhold til randomiserede forsøg med netop at lave kliniske forsøg på området, i endnu højere grad også kan sikre, at vi får samlet op på den effekt og på den viden, der er, og dermed får sikret, at forsøgsordningen også efterfølgende, når den har kørt i de 4 år, giver et langt bedre beslutningsgrundlag end det, jeg ved mange har følt der er på nuværende tidspunkt.

Vi ved, at der er patienter, der i dag medicinerer sig selv for at få det bedre og dæmpe deres smerter. Jeg tror, at vi alle sammen både har fået henvendelser fra, men også har mødt nogle af de patienter, som kan fortælle, at de efter at have været sengeliggende og have brugt store doser smertestillende medicin i ikke bare måneder, men i årevis, lige pludselig kan mærke en effekt, som gør, at de føler, at de kan få hverdagen til at hænge sammen. De har brugt nogle af de magistrelt fremstillede produkter eller nogle af de godkendte produkter, der allerede er der i dag, som kan gøre en kæmpe forskel for cancerpatienter i forhold til at dulme kvalmen i et behandlingsforløb.

Der er jo ingen tvivl om, at når vi som regering fremsætter lovforslaget, er det jo også et udtryk for, at vi kan se, at der er en gruppe patienter, som i dag ikke oplever, at de får den behandling, som de har behov for, at de midler og de muligheder, der er i dag, ikke i tilstrækkelig grad kan smertelindre, ikke i tilstrækkelig grad kan imødekomme de behov, der er. Derfor er det også vigtigt, at vi i lyset af den selvmedicinering, vi ved der finder sted i dag, og det illegale marked, vi ved der er på det her område, med lovforslaget og med forsøgsordningen får skabt ordentlige rammer på det her område, for det er ikke uden risiko at medicinere sig selv. Det er ikke produkter, som er uden bivirkninger, eller produkter, som man sådan bare selv kan gå og dosere, for det kan have og det har konsekvenser. Derfor er det også vigtigt, at vi nu får skabt nogle ordentlige rammer for brugen af medicinsk cannabis, og at vi også sørger for, at der er ordentlige rammer for, hvordan en læge kan ordinere det, og hvordan vi får faste rammer i sundhedsvæsenet på det her område.

Lægemiddelstyrelsen har jo i forbindelse med forsøgsordningen peget på nogle indikationer og patientgrupper, der kan behandles med medicinsk cannabis i forsøgsordningen. Det er grupper, hvor der er, må man sige, sådan en større viden og bred anerkendelse i forhold til oplevelsen af en gavnlig effekt. Men det er også vigtigt at sige, også foranlediget af nogle af de bemærkninger, der er kommet, at det ikke er en udtømmende liste. Det er jo en vejledende liste, hvor vi ved mere, end man ved på en række andre områder. Derfor vil det også med forsøgsordningen fortsat være op til den enkelte læge at vurdere, om en patient skal behandles med medicinsk cannabis. Det vil også være op til den enkelte læge at sige: Jeg mener ikke, at jeg har et tilstrækkeligt vidensgrundlag. Jeg mener ikke, at jeg har en tilstrækkelig kompetence til at kunne ordinere det her præparat. Dermed siger vedkommende, at det kan vedkommende ikke stå inde for.

Det er sådan set også noget af det, som vi åbent politisk har drøftet, altså at den kompetence skal ligge ved den enkelte læge, både når den går videre end de fire grupper, der er beskrevet mere detaljeret i forsøgsordningen, men også når det handler om at kunne afstå fra det. Og så har patienterne jo heldigvis deres frie valg til også at opsøge andre, der så føler, at de er mere lægeligt klædt på til at træffe de her beslutninger. Så lægerne er ikke begrænset af Lægemiddelstyrelsens vurdering, men når der vil ske afvigelse, skal det selvfølgelig begrundes fagligt. Så der er med andre ord fri ordinationsret for den enkelte læge, og det synes jeg er vigtigt at understrege, og der er også fri ret til at sige nej.

Den medicinske cannabis, der kan indgå i forsøgsordningen, kan komme fra udlandet, og den kan forhåbentlig også komme fra Danmark, for det er i hvert fald det, som regeringen har lagt meget vægt på ved at åbne op for en produktionstilladelse parallelt med forsøgsordningen. Vi ser også gerne dansk producerede produkter, som selvfølgelig skal leve op til de kvalitetskrav, der er, og at vi dermed

også kan få dansk produceret cannabis og produkter ind i ordningen. Derfor håber jeg også, og jeg synes sådan set også, at vi kan se, at der er en overvældende interesse for den dyrkningsordning, som der er blevet meldt ud, og derfor håber jeg også, at de danske producenter både griber chancen, men også får sikret en høj kvalitet af dansk dyrket cannabis, så vi kan få det ind i den danske forsøgsordning.

Kl. 10:53

Der bliver spurgt til medicintilskud. Vi har haft en lang række møder, og det er jo ikke sådan, som fru Carolina Magdalene Maier lidt antyder, at der ikke har været indkaldt til møder. Der har været indkaldt til adskillige møder, hvor vi har drøftet det her. Det har bare ikke været muligt at opnå en enighed omkring finansieringen af en tilskudsordning.

Men jeg oplever sådan set også, at der er, som vi også har skrevet i høringsnotatet, en opfattelse af, at vi ikke direkte kan forudse, hvad prisen bliver, og vurderingen er, at der vil være stor forskel på prisen, afhængigt af om der kommer dansk produceret medicinsk cannabis, eller om vi er afhængige af at købe det ude på verdensmarkedet, hvor der i forvejen er rift om produkterne. Derfor er det nødvendigt, at vi følger det her meget tæt og også følger behovet for en tilskudsordning meget tæt. Vi har intet ønske, heller ikke som regering, om, at det her bliver et forsøg, der er isoleret til dem, der har en økonomisk kapacitet i deres pengepung til at kunne deltage, for så bliver det ikke det forsøg, som har det brede sigte, som vi alle sammen ønsker. Derfor er det klart, at vi følger det her tæt.

Jeg håber, at alle relevante parter, måske især lægerne, nu med lovbehandlingen af det her lovforslag og med forsøgsordningens ikrafttrædelse den 1. januar begynder at fokusere på forsøgsordningens formål og så husker på, hvem det er, vi gør det her for, nemlig patienterne. Vi gør det her for at hjælpe mennesker, som f.eks. har meget stærke smerter, og som ikke oplever lindring ved de konventionelle lægemidler. Vi gør det her, fordi vi har patienter, som i dag er en del af et illegalt marked på det her område, og hvor vi har behov for, også politisk set, at sikre, at der kommer nogle ordentlige rammer. Så må vi selvfølgelig erkende, at vi ikke ved meget om langtidseffekterne, og derfor er det også mit håb, at vi i løbet af forsøgsperioden får en større viden på det her område, fordi det vil være til gavn for patienterne, så vel som det vil give lægerne og vores sundhedspersonale et bedre grundlag at stå på.

Indtil vi har den eksakte viden, hvis man nogen sinde kan tale om, at man får det, men i hvert fald mere viden på området, som også gør, at folk føler sig mere betryggede i forhold til ordinationen, så vil Lægemiddelstyrelsen lave en vejledning på området, som gerne skal være med til at sikre, at fagfolkene også føler, at de får den viden, de har behov for. Som sagt har vi jo også i fællesskab lavet en pulje på 5 mio. kr., som skal bruges til forsøg på området for at opsamle mere viden og også for at have fokus på de patientsikkerhedsmæssige konsekvenser ved den forsøgsordning, som vi iværksætter.

Så jeg vil gerne takke alle de partier, der har stået bag aftalen, og de partier, som jo også omfatter Enhedslisten, der har indikeret, at man vil stemme for i dag. Jeg glæder mig til det videre samarbejde omkring det her vigtige område. Det er noget, som betyder noget for en lang række patienter, som ikke har følt, at de har fået tilstrækkelig hjælp inden for vores traditionelle og konventionelle produkter.

Kl. 10:56

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak til ministeren. Der er en kort bemærkning fra fru Carolina Magdalene Maier, Alternativet. Værsgo.

Kl. 10:56

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tusind tak for det. Det var ikke derfor, jeg bad om ordet, men jeg vil gerne – i forhold til forhandlinger – præcisere: Jeg sagde ikke, at der ikke havde været indkaldt til møder, det var slet ikke det, der var

hensigten. Det har der været, men jeg nævnte bare, at jeg havde rykket for det nogle gange, og så var der også blevet indkaldt.

Men det, jeg vil spørge om, er sådan set, om sundhedsministeren kan løfte sløret lidt for, hvad status er i forhold til det her med import af cannabis fra andre lande og udsigten til en dansk produktion. Altså, er der nogle estimater, er der nogle beregninger og forventninger til, hvor meget af det her vi kommer til at kunne levere fra dansk side, og skal vi også stadig væk importere fra udlandet?

Kl. 10:56

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Ministeren.

Kl. 10:56

Sundhedsministeren (Ellen Trane Nørby):

Det tror jeg man må sige er alt, alt for tidligt at sige noget kvalificeret om. Vi vil forventeligt komme til at skulle importere, men når det gælder den danske dyrkningsordning, som jo træder i kraft parallelt med forsøgsordningen, nemlig pr. 1. januar, har vi fra Lægemiddelstyrelsens side og også i de ting, der er blevet meldt ud fra ministeriets side, lagt vægt på, at hvis der var danske ansøgere, som havde indsendt deres ansøgning her inden for ca. 1 uge siden, altså inden den 22. oktober – vi gjorde status pr. 25. oktober – så ville vi også sikre, at man kunne have en behandling af sagerne, så de i princippet kunne komme i gang pr. 1. januar 2018, altså parallelt med iværksættelsen af forsøgsordningen.

Det vil selvfølgelig kræve, at de kan leve op til de krav, der er, både sikkerhedsmæssige krav i forhold til medarbejderne, krav til bygningsmæssig sikkerhed og selvfølgelig også krav til produktets kvalitet, at man kan kvalificere det. Lægemiddelstyrelsen oplyste pr. 25. oktober, at der var indkommet 13 ansøgninger om dansk produktion, og at der var indkommet en række ansøgninger om det at håndtere mellemprodukter og altså dermed sikre, at vi også kan få det distribueret ud via apotekerne. Så jeg er fortrøstningsfuld.

Kl. 10:57

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Og en kort bemærkning til, værsgo.

Kl. 10:58

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for det. Tak for svaret, vi ser frem til at se, hvad der sker på den front.

Et andet spørgsmål, jeg gerne vil stille nu her i dag, drejer sig om noget af det, jeg selv nævnte i min ordførertale, nemlig epilepsipatienterne og deres bekymringer over ikke at være med på listen. Hvis der nu undervejs i den her forsøgsperiode fremkommer ny evidens, ny forskning, som peger på, at der er en gavnlig effekt, ud over hvad der måske er forskning om og evidens for i dag, vil ministeren så være åben over for, at vi kan tage en drøftelse i kredsen om, hvorvidt man skulle inkludere epilepsi på listen – altså såfremt der kommer mere forskning, der peger på, at det kunne være hensigtsmæssigt?

Kl. 10:58

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til ministeren.

Kl. 10:58

Sundhedsministeren (Ellen Trane Nørby):

Jamen jeg tror, vi løbende kommer til at drøfte det her, herunder også hvad det er for en viden, vi får frem. Jeg synes, at det, der er vigtigt at sige, og som jeg også sagde i min tale, er, at listen med de fire områder jo ikke er en begrænsende liste i forhold til den enkelte læges ordinationsmuligheder. Men det er Lægemiddelstyrelsens anbefalinger i forhold til de grupper, hvor man kan se at der er en umid-

delbar effekt, og deres vurdering af, at de patientgrupper kan have gavn af medicinsk cannabis.

På epilepsiområdet er vi jo blevet orienteret om, at det firma, der hedder GW – jeg tror egentlig ikke, man må sige det i forhold til at gøre reklame – lige nu kører et fase 3-forsøg med et markedsføringsbaseret og cannabisbaseret præparat, som netop er rettet mod nogle af de sjældne og små epilepsiformer. Så der sker i høj grad også noget på epilepsiområdet, når vi taler medicinsk cannabis.

Kl. 10:59

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Det var det, og det var det hele. Tak til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og forhandlingen er sluttet.

Så foreslår jeg, at lovforslaget henvises til Sundheds- og Ældreudvalget. Og hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 58:

Forslag til lov om ændring af sundhedsloven. (Bedre lægedækning ved udvidelse af perioden for regioners drift af alment medicinske klinikker og forenklet overdragelse af ydernumre mellem læger samt ændret opkrævning af gebyr for regionale sygehuseheder m.v.).

Af sundhedsministeren (Ellen Trane Nørby).

(Fremsættelse 05.10.2017).

Kl. 10:59

Forhandling

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Forhandlingen er åbnet. Hr. Flemming Møller Mortensen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 11:00

(Ordfører)

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg har mange gange her fra talerstolen givet udtryk for, at en af de største udfordringer, vores sundhedsvæsen desværre har, er manglen på læger, manglen på sundhedsfagligt personale. Nu skal vi lave en justering af sundhedsloven, som bl.a. skal kigge på det her punkt.

Når vi kigger på, hvor det er, vi mangler lægerne, jamen så ved vi jo godt, at det primært er i provinsen, hvad angår de praktiserende læger, men også i forhold til andre speciallæger. Men også i socialt belastede boligområder er der desværre en stor mangel på praktiserende læger. Der har været nedsat et lægedækningsudvalg, det har talt, og det gjorde det først på året. Umiddelbart derefter indkaldte sundhedsministeren til en politisk drøftelse, som vi fra socialdemokratisk side anerkendte at vi skulle tage med det samme, for området er så alvorligt, og konsekvenserne er så store for rigtig mange borgere. Der traf vi alle partier i fællesskab nogle politiske beslutninger, og det er det, der bl.a. skal udmøntes i ændringen af sundhedsloven her.

Vi ved godt, at det er de fem regioner, der har ansvaret og har opgaven med at sikre praktiserende læger til alle danske borgere. Det var et ønske fra alle fem regioner, at man fik udvidet deres tidsmæssige ramme fra 4 år til en længere periode, og der blev vi politisk enige om 6 år, i forhold til hvis de skal ud at drive regionale klinik-

ker der, hvor der ikke er praktiserende læger til at drive egne ydernumre og egne klinikker, eller at der heller ikke er udbudsklinikker, som byder sig til. Det er en rigtig god ændring, vi her laver. Her har vi været lydhøre i forhold til dem, der har opgaven og ansvaret, altså de fem regioner.

Et andet punkt, vi også ændrer her i sundhedsloven, er, at vi gør det lettere, hvis en praktiserende læge ønsker at købe et ydernummer fra en anden praktiserende læge. Vi laver en ordning, der er mindre bureaukratisk. Det er i og for sig stadig væk den samme overordnede ramme, nemlig at de højst må eje seks ydernumre.

Det tredje og sidste element, jeg her vil fremhæve, der er en ændring, er, at man også laver en ændring af Styrelsen for Patientsikkerheds finansiering, hvor man tidligere havde det sådan, at regionerne skulle betale pr. sygehusenhed. Nu bliver der lavet en forenkling, sådan at det bliver et samlet gebyr pr. region.

Det lyder alt sammen rigtig, og det er årsagen til, at vi fra socialdemokratisk side støtter det her forslag.

Kl. 11:02

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren, der er ingen kommentarer. Fru Liselott Blixt, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 11:03

(Ordfører)

Liselott Blixt (DF):

En gang imellem føler jeg mig som hørende til en anden generation, og det er hovedsagelig, når vi nu taler om læger. Man husker fra sin barndom, at man kom op i lægehuset til de læger, man kendte. De kendte hele familien. Vi kendte sygeplejersken, der lappede mig sammen i ansigtet, de gange jeg kom derop efter at have været med i for vild leg i skolegården. Det er nok noget af det, som vi kæmper for i Dansk Folkeparti, altså at vi får familielægen tilbage; men det er også nok et af de steder, hvor vi kan se, at der i fremtiden kommer til at blive en anden måde at kontakte sin læge på.

Vi har utrolig store udfordringer rundt omkring i landet, det være sig i landdistriktsområder og i boligkvarterer med borgere med mange komplekse problemer, altså lige netop i de områder, hvor der er rigtig mange ældre og syge borgere. Hvor er det trist, at vi i dag har klinikker, enten private eller offentlige, hvor lægerne skifter så hurtigt, at når den ældre eller den meget syge patient kommer, er det en ny læge, der sidder i stolen foran dem, som skal høre hele patientens livshistorie eller få læst den op.

Vi var rigtig glade for det lægedækningsudvalg, der blev nedsat, som fik kigget på alle de steder, hvor der var nogle udfordringer. Spørgsmålet er, om det er blevet for sent, og at man skulle have gjort det for år tilbage, da man faktisk kunne se, at der blev færre og færre læger rundt omkring.

Det her lovforslag lægger jo så op til, som også tidligere ordførere har været inde på, at vi prøver at gøre det nemmere at få læger i hvert fald nogle af de steder, hvor vi i dag mangler. For en ting er, at vi ikke kan få familielægen tilbage, men endnu værre er det, at der er nogle mennesker, der ikke kan få en læge. Jeg får jævnligt breve fra folk, der skriver, at de nu er blevet spøgelsespatient, fordi de ikke har nogen fast læge, eller fordi de ikke selv kan vælge en læge. De kan ikke selv vælge, om det skal være en mand eller en kvinde. Det er så også svært efterhånden, fordi der er rigtig mange kvindelige læger. Men der er nogle udfordringer på området, som vi bliver nødt til at tage alvorligt, og vi må sige: Jamen det her løser ikke det hele, men det er en del af det.

Det er jo også, som man kan se, sådan, at en læge nu kan have flere klinikker. Selvfølgelig kan vedkommende jo ikke være på alle klinikker samtidig, men man kan jo så få ansat nogle af de læger, der ikke tør købe en praksis i et bestemt område.

Men jeg synes også, vi skal lytte til nogle af de gode ideer, der bliver udformet af læger. Jeg læste den anden dag, at der var en læge, der faktisk boede i Greve Kommune, der fik en praksis i Nysted. Så foreslog Region Sjælland, at lægen skulle starte arbejdsdagen hjemmefra, og hun fik så en bus til at sidde og arbejde i. Når hun blev hentet kl. 8 om morgenen, var der telefonkonsultation i bussen med patienterne i de 1½ time, det tog at køre til Nysted, hvor lægen så kunne tage imod patienterne i sin praksis. Når lægen så kørte hjem igen, kunne hun ordne alt det skriftlige på computeren.

Det her kunne man jo gøre rigtig mange steder. Det var en idé, som lægen selv kom med, og det var en region, der greb den. Sådan nogle ideer kan jo også være rigtig gode til at se, hvordan vi kan få læger ud i nogle af de områder, hvor der er brug for det. Jeg synes i hvert fald, at det er en knaldgod idé.

Med det her forslag kan vi jo kun sige, at vi er glade for, at lægerne får lov til at eje flere ydernumre. Regionsklinikkerne kan nu køre i 6 år i stedet for 4, selv om vi håber, at vi med tiden kan minimere antallet af regionsklinikker, fordi de læger, der er der, ikke er der i ret lang tid ad gangen. Men vi støtter forslaget – og håber på, at der sker mere på området.

Kl. 11:07

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Jane Heitmann, Venstre.

Kl. 11:07

(Ordfører)

Jane Heitmann (V):

I dag førstebehandler vi et lovforslag, som skal bidrage til at sikre bedre lægedækning i Danmark. Og det er et lovforslag, som jeg virkelig har set frem til. For uanset om man bor i Fjerritslev, i Faaborg eller på Frederiksberg, skal man have let adgang til en læge. Og det er en mærkesag for os i Venstre. Derfor var jeg oprigtigt glad, da alle Folketingets partier tidligere på året på baggrund af anbefalinger fra regeringens Lægedækningsudvalg indgik en aftale om at sikre bedre lægedækning.

Jeg har en ambition om, at Danmark skal være et land, der er i en god balance, uanset om vi taler lempelser af planloven, fordeling af statslige arbejdspladser eller, som i dag, lægedækning. Så er det afgørende, at vi ikke diskvalificerer mulighederne for vækst, for udvikling og for det at kunne have det gode liv, uanset hvor man bor i landet. Med til det gode liv hører også den tryghed, der følger med det at have let adgang til sundhedsydelser og sundhedstjenester.

I mere end 20 år har jeg boet i Fyns største landkommune, og det har på alle måder været nogle fantastiske år – særlig fordi vi i min kommune har været så heldige at have fuld lægedækning. Jeg er mor til tre børn, og jeg ved, hvad det betyder at have familielægen tæt på. Men sådan er det jo desværre ikke alle steder i landet. I mange landdistrikter og i socialt udsatte boligområder er det en kamp at sikre lægedækningen. Og uanset om man er enlig mor med tre børn, kroniker eller en dårligt gående ældre, bør det være sådan, at familielægens klinik ligger inden for en overkommelig afstand.

I Hjørring Kommune viser tallene fra 2015, at over 75 pct. af lægepraksisserne i kommunen har lukket for tilgangen af nye patienter, og i Odense Kommune er tallet et sted mellem 50 og 75 pct. I begge kommuner er der tilmed gennemsnitligt mere end 1.700 patienter tilknyttet én fuldtidslæge. Det er områder, der døjer med store udfordringer, både for patienter og for læger. Ligeledes er det en reel udfordring, at i omkring 40 kommuner er 10 pct. af lægerne med almen praksis 65 år eller derover. Der ligger altså en rekrutteringsudfordring og venter inden for en relativt kort årrække.

Som jeg nævnte tidligere, indgik Folketingets partier i februar på baggrund af Lægedækningsudvalgets anbefalinger en aftale, som skal sikre bedre lægedækning. Siden hen har de alment praktiserende

læger indgået overenskomst med regionerne, som også implementerer dele af Lægedækningsudvalgets anbefalinger. Men hvad er det, Lægedækningsudvalget har anbefalet, og hvad er det helt præcis for initiativer, vi implementerer i sundhedsloven i dag? Lægedækningsudvalget har samlet sine anbefalinger under 18 overskrifter. Og i dag forholder vi os til et par af anbefalingerne under overskrift 7 og 8, der handler om mere fleksible organisationsformer i almen praksis og udvidede muligheder for regionerne for at drive alment medicinske klinikker. For med lovforslaget lægges der for det første op til, at alment praktiserende læger, som ønsker at eje mere end ét ydernummer, kan købe disse direkte fra andre praktiserende læger. For det andet lægges der op til, at regionerne får mulighed for at drive klinikker i 6 år i stedet for i 4 år, som vi kender det i dag. Begge dele understøtter målet om bedre lægedækning og adgang til sundhedsydelser og høj kvalitet, uanset hvor i landet man bor.

Når vi med lovforslaget her har et skarpt fokus på almen praksis, er det naturligtvis, fordi almen praksis som den forreste, fremskudte del af vores sundhedsvæsen er en hjørnesten i det nære og sammenhængende sundhedsvæsen. Vi må og skal sikre, at almen praksis både udvikles og moderniseres, ligesom det naturligtvis skal være attraktivt – også økonomisk – at slå sig ned i de områder af Danmark, som f.eks. har en negativ social slagside eller har mange kronikere i almen praksis. Uanset hvem man er, eller hvad man fejler, har man krav på behandling af høj kvalitet. Og adgang til sundhedsydelser må ikke afhænge af ens postnummer. Uanset om man bor i Fjerritslev, i Faaborg eller på Frederiksberg, skal man have nem og lige adgang til en læge.

Et hjørne af lovforslaget her, som jeg endnu ikke har berørt, er forenklingen af ordningen for opkrævning af gebyrer i forbindelse med det risikobaserede tilsyn. Mindst muligt bureaukrati og sundt fornuft – også på sundhedsområdet – siger vi ja tak til i Venstre. Og derfor hilser vi fra Venstres side også forslaget om at afregne finansieringen af det risikobaserede tilsyn pr. region frem for pr. sygehushenhed velkommen.

Venstre støtter lovforslaget som fremsat, og vi glæder os over, at vi nu er kommet et skridt nærmere ambitionen om et Danmark i bedre balance. Og jeg skal hilse fra Det Konservative Folkeparti og sige, at de også støtter lovforslaget.

Kl. 11:12

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak til Venstres ordfører. Den næste ordfører er hr. Finn Sørensen, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 11:12

(Ordfører)

Finn Sørensen (EL):

Mange tak, formand. De foregående ordførere har jo på udmærket vis gjort rede for elementerne i lovforslaget, så jeg kan jo nøjes med at forholde mig til begrundelserne og vores holdning til det. Og vi bakker op om det her lovforslag. Danmark har et alvorligt problem med mangel på læger, dels i socialt belastede områder, dels også i landdistrikterne. Det øger uligheden i sundheden, når det for nogle borgere er urimelig svært at få en tid hos lægen.

Lovforslaget tager to skridt, som skal afhjælpe det. Det er ikke verdens største skridt, men det er dog skridt i den rigtige retning. Forslaget indeholder bl.a., at regionerne får mulighed for at drive klinikker i længere tid end i dag og dermed også skabe mere stabile rammer omkring regionsdrevne klinikker. Fra Enhedslistens side ser vi ingen grund til en tidsbegrænsning, men det er dog positivt med denne udvidelse af den tidsmæssige ramme. Vi så også gerne, at vi fra Folketinget fulgte Lægedækningsudvalgets anbefalinger om at afskaffe det eksisterende lovkrav om, at man skal sende en klinik i udbud, hvor der ikke er en praktiserende læge, som ønsker at byde ind på den og købe klinikken. I stedet bør det være op til regionerne,

om man vil udbyde driften eller drive en klinik selv. Det var der desværre ikke opbakning til i forhandlingerne om lægedækning.

Lovforslagets anden del gør det enklere for læger at købe ydernumre fra andre læger, som ikke ønsker at drive deres praksis videre. Der er stadig den samme grænse for, hvor mange klinikker en læge må eje. Det kan skabe flere muligheder for, at læger kan blive ansat i almen praksis, hvis de ønsker det, frem for selv at eje. Og endelig indeholder lovforslaget en ændring af sundhedsloven, som ikke lige har noget at gøre med problemet med manglende lægedækning. Det er en forenkling i regionerne med hensyn til at opkræve gebyr for tilsyn med sygehuse, og den ændring kan vi også godt støtte.

Kl. 11:14

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen kommentarer. Så er det fru May-Britt Katstrup, Liberal Alliance.

Kl. 11:14

(Ordfører)

May-Britt Katstrup (LA):

Tak for det. Der har gennem en årrække været problemer med lægedækningen i visse områder af Danmark. Derfor indgik regeringen og alle Folketingets partier en aftale i februar måned i år for at afhjælpe problemet. Det betyder bl.a. mindre bureaukrati, hvis en læge ønsker at sælge sin klinik, og hvis denne lov vedtages, vil en læge fremover kunne sælge til en anden læge, uden at det skal gå gennem regionen. Desuden kan en praktiserende læge eje flere ydernumre. Det giver større mulighed for, at læger, som ikke ønsker administrativt bøvnl og ikke ønsker at løbe en økonomisk risiko ved selv at starte op, kan blive ansat i stedet for være selvstændige. Det er der tilsyneladende et behov for, og det kan derfor løse nogle af problemerne med lægemangel i visse områder.

Samtidig blev det muligt for regionsklinikker at drive klinik i 6 år frem for i dag 4 år. Det gør det lettere at planlægge og er derfor også med til at afhjælpe lægemanglen. Denne del af aftalen kræver dog en løbende opmærksomhed. Jeg mener, at det er ekstremt vigtigt at holde øje med, at vi ikke ind ad bagdøren får en nationalisering eller rettere en regionalisering af almen praksis. Selv om regionerne skal leve op til udbudslovens regler om ligebehandling, lader det til, at private udbudsklinikker alligevel ikke har helt samme vilkår, og det er noget, som jeg vil undersøge nærmere.

Der kan også være andre forhold, som gør sig gældende i forbindelse med den såkaldte lægemangel, for i bund og grund er problemet nok nærmere fordelingen af læger end en egentlig mangel på læger. Det er også noget, vi skal se på, og det skal vi se på med respekt for lægerne som selvstændige erhvervsdrivende.

Den anden del af det lovforslag her betyder også mindre bureaukrati. I stedet for, at man opkræver gebyrer for hver enkelt sygehus, vil gebyrer fremover bliver opkrævet hos regionen. Det betyder, at registrering og administration vedrørende gebyrer samles ét sted i stedet for mange forskellige steder. Mindre bureaukrati og registrering er altid meget velkomment hos Liberal Alliance, og vi støtter det samlede lovforslag.

Kl. 11:17

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Carolina Magdalene Maier, Alternativet. Værsgo.

Kl. 11:17

(Ordfører)

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak. Jeg skal starte med at sige, at Alternativet også støtter lovforslaget. Det er jo en del af den aftale, der allerede er indgået.

Som det er blevet nævnt, vil det her lovforslag give regionerne mulighed for at drive alment medicinske klinikker i en 6-årig periode i tilfælde af lægedækningsproblemer, og det vil være muligt at købe ekstra ydernumre som praktiserende læge. Så der åbnes altså nogle muligheder for, at lægerne kan komme længere ud i det danske land.

Jeg skal ikke stå og gentage, hvad mange andre ordførere har sagt før om indholdet i lovforslaget. Men jeg sad og fik en tanke dernede, nemlig at det jo er rigtig fint, at vi med det her lovforslag udvider muligheden for at få nogle læger ud i de områder af Danmark, hvor der er besvær med at få lægedækning. Men hvis vi vil undgå at komme i en situation fremadrettet, hvor vi måske skal tage endnu flere skridt til det eller begynde at finde nye veje til løsningen af den her udfordring, så tror jeg, at vi også skal tænke i meget bredere termer. Det her er jo ikke kun et lægeproblem; det er jo et affolkningsproblem i det hele taget i vores land.

Når jeg kører igennem min barndoms byer, tænker jeg – og sådan tror jeg at mange har det, når de kommer hen og besøger deres barndoms byer – hold da op, hvor er her dødt i forhold til dengang, jeg voksede op, og der var liv i gaderne. Og jeg tror, det er et generelt problem i Danmark, så det handler jo ikke kun om, at vi skal sætte ind i forhold til at regulere sådan noget som læger. Vi skal simpelt hen have livet tilbage ude i vores byer, og det handler jo om, at vi ikke skal lukke alle de folkeskoler, som vi har lukket, og at arbejdspladserne skal tilbage. Vi skal skabe lokalt iværksætteri, så folk får lyst til at leve i de her byer.

Alt, hvad vi kan gøre for at opfordre til, at der kommer liv, kultur, uddannelse, erhverv, beskæftigelse og fritidsmuligheder tilbage til vores landsbysamfund, skal vi gøre, for det tror jeg er den eneste rigtige vej at gå, hvis man skal undgå, at vi her i Folketinget skal stå og regulere, hvordan vi får bl.a. læger ud i yderområderne. Så det er bare en opfordring til, at vi i fremtiden også skal huske at se det i et større perspektiv.

Men Alternativet støtter lovforslaget.

Kl. 11:19

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det fru Marlene Borst Hansen, Radikale Venstre.

Kl. 11:19

(Ordfører)

Marlene Borst Hansen (RV):

Det her lovforslag bygger på en politisk aftale fra februar, hvor alle Folketingets partier var enige om at følge en lang række af Lægedækningsudvalgets konkrete initiativer for at få bedre lægedækning i hele Danmark. Den del af lovforslaget er Radikale Venstre helt med på, og den støtter vi naturligvis.

Men lovforslaget indeholder også en del vedrørende gebyropkrævning. Den oprindelige lov vedrørende denne gebyropkrævning var Radikale Venstre imod, men den blev vedtaget af et stort flertal i Folketinget, og nu har man så brug for at ændre en del af denne lov.

Vi respekterer, at et flertal har vedtaget loven, og vi støtter derfor nu disse, som vi læser det, mere tekniske ændringer af loven, og vi bemærker, at der heller ikke er nogen kritiske høringssvar over for disse ændringer af gebyropkrævningen. Derfor støtter Radikale Venstre hele lovforslaget.

Kl. 11:20

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det fru Kirsten Normann Andersen, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 11:20

(Ordfører)

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for ordet. Er der en læge til stede? får man næsten lyst til at sige, eller i det mindste en læge i nærheden, for det kan jo i yderste konsekvens være spørgsmål om liv eller død. Derfor er det også alvorligt, at vi desværre må konstatere, at det til tider er svært at få besat lægestillinger, ikke mindst i privat lægepraksis, og ikke mindst i bestemte dele af landet.

Jeg mener derfor også, at det er et udtryk for rettidig omhu – om end i sidste øjeblik – at vi fik en aftale i hus om uddannelse af flere læger og om løsninger i forhold til manglen på især praktiserende læger. Men det er også vigtigt, at vi er enige om, at det er det lange seje træk, der er brug for, hvis vi skal nå i mål med at sikre alle borgere den vigtige lægedækning, også i fremtiden.

Lægemangel skaber utryghed, og det bidrager også til affolkning af nogle områder, og derfor støtter SF også helhjertet det foreliggende forslag, for det bringer os et måske lille skridt videre i forhold til lægedækningen i udkantsområderne, når mulighederne for at forlænge regionsklinikkerne øges med 2 år og der bliver en forenklet adgang til at erhverve ydernumre for de almenpraktiserende læger.

Jeg skal heller ikke lægge skjul på, at vi selvfølgelig havde håbet på, at vi i aftalekredsen havde været endnu mere ambitiøse, da vi lavede lægedækningsaftalen i januar måned, så regionerne havde fået mere frie hænder til at oprette regionsklinikker på de områder, hvor det er svært eller umuligt at skaffe almenpraktiserende læger, både fordi yderområderne har et berettiget krav på at få endnu mere varige løsninger på deres lægemangel, men også fordi det ville kunne styrke udviklingen af sundhedsvæsenet i lige præcis de områder, der er blevet ramt eller rammes af centraliseringen af sundhedsvæsenet.

Hvis kommuner og regioner i yderområderne skal have mulighed for at sætte endnu mere kød og blod på tankerne om bæredygtige sundhedshuse og sundhedscentre, som ofte er en del af alternativet til både den tidligere almenpraktiserende læge og det tidligere lokale sygehus, så bør regioner og kommuner have mere frie hænder til at ansætte almene medicinere og overtage klinikker i de tilfælde, hvor der ikke er en praktiserende læge, der vil overtage en forladt klinik.

Vi er tilfredse med, at vi er nået dertil i dag, og jeg skal måske også lige understrege, at det, at vi også får uddannet flere læger, er med til at løse problemet på den lange bane. Men det lange seje træk er nødvendigt, og SF støtter forslaget.

Kl. 11:23

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Man er meget velkommen til at tage fotos fra tilhørerpladserne, bare ikke med blitz. Billederne bliver faktisk lige så gode, selv om man ikke bruger blitz.

Ja, så er det sundhedsministeren. Værsgo.

Kl. 11:23

Sundhedsministeren (Ellen Trane Nørby):

Tak for bemærkningerne. Også tak for de gode forhandlinger, vi havde i starten af året, som jo sådan set var noget af det, der ledte frem til det lovforslag, som vi behandler i dag, og som handler om at sikre bedre lægedækning i hele landet og dermed et land i bedre balance. For vi ved godt alle sammen, at det ikke at have en praktiserende læge i et område er med til at skabe utryghed. Det er med til at skabe utryghed for de borgere, der ikke har en naturlig indgang til vores sundhedsvæsen.

En læge tæt på kan tage sig af de der små sygdomme og skavanker, som bestemt ikke kræver, at man kommer ind på et specialiseret sygehus; og en praktiserende læge kan være med til også at tage sig af nogle af de der bredere sundhedsforhold og sociale forhold, som vi jo også godt ved at vores praktiserende læger tager sig af, og som

derfor gør, at det jo har en betydning, at der er en kontinuitet, i forhold til hvem det er, man møder. For familielægen ved sådan set, hvem ens børn er, og starter ikke med at spørge, om man overhovedet har børn, når man dukker op med et vaccinationsbevis, fordi vedkommende har været der i så kort tid.

Det er jo nogle af de beskrivelser, der også ligesom bliver givet af nogle af de områder, nemlig både at man helt mangler praktiserende læger, men også at man ikke oplever, at man kan have en læge i sin nærhed, fordi almen praksis er lukket for tilgang.

Det lovforslag, som vi behandler i dag, og den lægedækningsaftale, som alle partier her i Folketinget indgik tilbage i februar måned, skal jo gøre op med den situation, vi har set udvikle sig over en årrække, hvor lægerne i høj grad har klumpet sig sammen omkring de store byer. Lægedækningsudvalgets rapport pegede jo i høj grad på, at vi sådan set både har rigtig mange veluddannede speciallæger og rigtig mange almenpraktiserende læger, men at koncentrationen er blevet større omkring de større byer og mindre i nogle af de områder i landet, hvor vi kan se, at der er mangel på læger.

Vi kan også se, at vi har nogle særlige boligsociale områder, hvor vi også er udfordret på at rekruttere læger. Derfor er det lovforslag, som vi behandler i dag, ekstremt vigtigt som ét led i at sikre bedre lægedækning i Danmark. Men det gør det jo ikke alene. Og det er jo også derfor, at det er vigtigt at sige, at det i forhold til det udvalg, som har arbejdet under den tidligere Venstre-regering og kom med en række anbefalinger til, hvordan vi sikrer bedre lægedækning i Danmark, jo bare er ét element af de elementer, som vi nu gennemfører.

Det her med let og ubureaukratisk at kunne overdrage ydernumrene fra en læge til en anden sikrer, at man kan eje op imod seks praksis og dermed måske netop få en satellitpraksis, som gør, at man kan have en større nærhed, også i nogle af de områder, hvor der måske ikke er et lige så stort patientgrundlag – det betyder noget – ligesom det betyder noget, at regionerne etablerer regionsklinikker de steder, hvor det nødvendigt.

Det at have en regionsklinik er absolut ikke at foretrække. Det er ikke førstevalget for os som regering, men det er en nødvendig løsning nogle af de steder, hvor man både i forhold til at rekruttere praktiserende læger, men også i forhold til at få private aktører ind til at drive lægeklinikker ikke har kunnet lykkes med det. Der er regionsklinikker en mulighed. Der skal vi også sikre, at de patienter, der så er tilknyttet en regionsklinik, også oplever den der sammenhæng og kontinuitet og det tilhørsforhold, der er, når man møder den samme læge eller et par enkelte læger i et lægehus igen og igen og derfor også oplever, at de kender en, når man træder ind ad døren, så man ikke behøver at forklare sin sygdomshistorie om og om igen.

Det her lovforslag er som sagt bare ét element i at sikre bedre lægedækning i Danmark. Regeringen tog tidligere på året initiativ til at opnormere antallet af medicinstuderende, der bliver optaget på studiet i Aalborg. Det er klart, at de læger ikke står klar i morgen. Men der er ingen tvivl om, at 50 ekstra pladser på medicinstudiet i Aalborg også er en del af den langsigtede løsning på at sikre bedre lægedækning i Nordjylland, hvor vi ved vi har en helt særlig udfordring i forhold til lægedækningen.

Det, at vi nu tager initiativ til, at alle medicinstuderende som en del af deres uddannelse skal ud omkring almen praksis, er også et element, der skal gøre, at det bliver lettere at rekruttere læger til almen medicin, fordi de gerne skulle få øjnene op for de spændende arbejdsopgaver, der ligger ude i almen praksis, og dermed også være med til at løse de problemer, vi ser, med vigende lægedækning i nogle dele af landet.

Sådan kunne jeg også fremhæve og nævne, og det vil jeg også gøre, den aftale, som regionerne har indgået i fællesskab om at sikre, at de unge læger også kommer ud på nogle af de mindre sygehuse. Jeg tror sådan set, at det er rigtig vigtigt, at de fem regioner i fællesskab har forpligtet hinanden på at sikre, at det ikke kun er stillinger-

ne inden for de store universitetshospitaler, der er attraktive, men at man i langt højere grad også viser en solidaritet i forhold til at sikre lægedækning i hele landet og sørger for, at uddannelsesstillinger sådanne kommer bredt ud, og at man også i højere grad arbejder med delestillinger.

Det her er ikke løst på en dag, og derfor er det også noget, jeg som minister og vi som regering følger meget nøje, for det er en vigtig prioritet at sikre bedre lægedækning i hele landet. Det er en forudsætning for, at folk føler sig trygge i dagligdagen. Forudsætningen for, at man har lyst til at bosætte sig i et område, og at et område kan vækste, er, at vi sørger for, at vi har en god lægedækning.

Derfor er jeg rigtig glad for den brede opbakning til lovforslaget, der er i dag, og også til den fælles aftale, vi har lavet på området. Jeg mener, at det er vigtige skridt, og at det er noget, vi kommer til at følge tæt, også i fællesskab, for at se, om alle aktører på området også lever op til hver deres ansvar. For målet er en fuld lægedækning i hele landet, så patienterne i hele landet kan føle sig trygge og forsikret om, at de kan få en læge i deres nærhed.

Kl. 11:29

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, så forhandlingen er slut.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundheds- og Ældreudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 59:

Forslag til lov om ændring af lægemiddelloven, apotekerloven og lov om medicinsk udstyr. (Fremstilling, indførelse, forhandling og udlevering af lægemidler til redningsberedskab m.v. og delegation af kompetence vedrørende medicinsk udstyr).

Af sundhedsministeren (Ellen Trane Nørby).

(Fremsættelse 05.10.2017).

Kl. 11:29

Forhandling

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Forhandlingen er åbnet. Hr. Flemming Møller Mortensen, Socialdemokratiet.

Kl. 11:29

(Ordfører)

Flemming Møller Mortensen (S):

Tak for det. Det her lovforslag handler, som formanden siger, om tre lovkomplekser, der skal justeres. Det er i og for sig af meget teknisk og administrativ karakter, og det er for at opnå en højere grad af smidighed og mindre bureaukrati.

Det første område handler om medicinkister. Medicinkister er det begreb, der dækker den medicin, man opbevarer ombord på et skib – jeg tror faktisk, det hedder det samme, hvis det er ombord på et fly – og det drejer sig om, at man altid har noget medicin, sådan at man i meget akutte situationer kan gribe ind og forhåbentlig redde menneskeliv eller bedre et menneskes akutte situation på grund af smerter eller andet. Det er sådan, at man letter adgangen for dem, der forhandler det, sådan at man også kan købe medicinkister i andre lande,

hvis man eksempelvis har et dansk indregistreret skib, som er i sejlads i andre dele af verden. Så det er en smidiggørelse af selve indkøbsmuligheden og det at håndtere indkøbet.

Et andet element af lovforslaget er, at man giver andre mulighed for at forhandle medicinkister, sådan at det ikke bare er danske apoteker, men også grossistfirmaer, som kan levere medicinkisterne.

Et tredje element er, at man giver private apoteker mulighed for at levere medicin til statslige beredskabsinstitutioner og til det danske forsvar i de situationer, hvor man ikke kan købe medicinen, fordi det simpelt hen ikke er markedsført på det danske marked.

Det fjerde og sidste element er, at man giver Lægemiddelstyrelsen bemyndigelse til at udpege organer, som kan lave de nødvendige tilsyns- og kontrolforanstaltninger i forhold til medicinsk udstyr på det danske marked.

Så det er altså lovforslag og ændringer af meget teknisk karakter, som Socialdemokratiet naturligvis støtter, fordi det giver øget smidighed og mindre bureaukrati, og det giver også besparelser for mange af dem, som skal drive de her foranstaltninger, og det sikrer, at de akutte beredskaber og den akutte medicin er til stede, hvor der er behov for det.

Kl. 11:32

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til ordføreren. Vi går videre til fru Liselott Blixt, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 11:32

(Ordfører)

Liselott Blixt (DF):

Det er rigtig rart at komme som nummer to, for så behøver man ikke at forklare, hvad hele lovforslaget går ud på. Jeg vil jo sige, at det var første gang, jeg selv stødte på ordet medicinkister – jeg har nok aldrig arbejdet på et skib eller et fly, hvor man havde medicinkister – så jeg tænkte, at så måtte jeg hellere sætte mig ind i, hvad medicinkister i det hele taget er. Så jeg surfede lidt rundt på internettet og fandt ud af, at det er sådan, at når man er sømand, er man ofte langt fra land, og så kan man jo blive syg på sådan et skib. Det kan være en fiskekutter, der er lige ved land, eller det kan være en luksusliner; det kan være små og store skibe på små og store have. Men uanset hvad skal man jo kunne reagere, hvis der sker noget med en selv, eller hvis man skal kunne hjælpe nogen i en nødsituation ude på vandet, og der skal jo være forskellige lægemidler. Så gik der en præs op for mig, og jeg tænkte, at man selvfølgelig skal kunne have noget medicin. Det kan være morfin, det kan være noget andet, der er vigtigt at have i de her medicinkister. Jeg lærte også, at ude på vandet er det som oftest kaptajnen eller overstyrmanden, der faktisk har ansvaret som sygdomsbehandler.

I Søfartsstyrelsen er der nogle tekniske foreskrifter om arbejdsmiljø osv., og der står også skrevet der, at der skal forefindes en skibsmedicinkiste, og der findes faktisk forskellige typer medicinkister, nemlig A, B, C og CR. Så jeg er blevet rigtig velbevandret i medicinkister, blot fordi vi nu har det lovforslag, der sørger for, at det bliver Sundhedsstyrelsen, der overtager kontrollen med det, altså hvor det kan købes, hvad der skal være i osv.

Det eneste, jeg vil sige om selve forslaget – der er også andre, der har taget det med i deres høringssvar, og ministeren har også lovet at se på det – er om adgangen til erstatning for lægemiddelskader. Pudsigt nok er det jo noget, som vi også har diskuteret eller diskuterer i øjeblikket med patienterstatning, altså hvem der har erstatningsansvaret, og der opstår et hul i netop dækningen af lægemiddelskader, fordi noget af den her medicin jo ikke er receptudskrevet til den enkelte, til hvem kaptajnen eller overstyrmanden skal give medicinen. Så der håber jeg vi finder en løsning, så det ligesom kommer med i lovforslaget, når det bliver stemt igennem. Men vi støtter det.

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til Dansk Folkeparti. Så er det fru Jane Heitmann, Venstre. Værsgo.

Kl. 11:34

Kl. 11:35

(Ordfører)

Jane Heitmann (V):

Lovforslaget, vi behandler i dag, handler bl.a. om udlevering af lægemidler til vores redningsberedskab og om en ny type virksomhedstilladelse til de danske virksomheder, der forhandler medicinkister med lægemidler, som lagres i redningsflåder og i både, altså fartøjer, som skal redde vores søfarende, hvis de kommer i havsnød. Den danske søfartshistorie går jo langt tilbage, og vi har i Danmark stærke traditioner for at passe godt på vores søfolk. Tænk bare på Frederik II, der i 1560 besluttede at opstille de første danske fyr på Skagen, Anholt og Kullen; eller på Christian IV, der i 1619 oprettede navigationsskolen, så danske sømand skulle være rustet til et bedre liv på havet; eller på vores egen Ludvig Holberg, der i 1722 skrev sig ind i historien med citatet »Et er søkort at forstå, et andet er skib at føre« og på den måde gjorde det maritime til allemandseje.

Det Blå Danmark har den dag i dag en erhvervsmæssig styrkeposition. Det moderne Det Blå Danmark tæller rederier, shippingvirksomheder, skibsmæglere, havne, værfter og et utal af underleverandører, som på forskellig vis sikrer Danmarks fremtid som søfartsnation. Samlet set står danske maritime virksomheder for cirka en fjerdedel af den danske eksport. Det er ikke til at komme udenom, at Danmark er blandt verdens førende maritime nationer, og det ligger simpelt hen i vores dna. Men vi er i skarp konkurrence med andre nationer.

For os i Venstre er det afgørende, at vi hele tiden er skarpe på, hvor og hvordan vi kan lette de erhvervsmæssige byrder. Vi i Venstre har en klar ambition om at fastholde den danske styrkeposition. At komme i mål med den ambition bidrager lovforslaget her til, for nu letter vi de administrative byrder. Lad mig komme med et eksempel: Prisen på en dansk medicinkiste er ca. 88.000 kr., men prisen på en skibskiste købt under Singaporeflag er ca. 66.000 kr. Men det er ikke prisen på selve kisten, der er den største udfordring, det er især transportomkostningerne og tilladelsen til at bringe medicinen ind i et andet land, der er omkostningstungt.

Lovforslaget, som vi behandler her i dag, berører tre forskellige love, nemlig lægemiddelloven, apotekerloven og lov om medicinsk udstyr. Og som jeg nævnte indledningsvis, skal ændringerne af de tre lovgivningskomplekser bl.a. sikre, at førere af og skibsredere for danske skibe, der bygges eller registreres til at sejle under dansk flag i udlandet, kan indkøbe enten hele udenlandske medicinkister eller ét, flere eller alle de lægemidler, som der skal være i de lovpligtige medicinkiste, i det land, hvor skibet aktuelt sejler; at danske virksomheder med speciale i produktion, servicering og udskiftning af redningsbåde og redningsflåder kan forhandle medicinkister; at Lægemiddelstyrelsen fremover varetager udpegnings- og overvågning af de bemyndigede organer; at private apoteker kan fremstille lægemidler til brug i beredskabssituationer eller af Forsvaret.

Sagen er jo den, at ikke alle lægemidler til brug i beredskabssituationer markedsføres i Danmark, og i dag er det kun sygehusapoteker, der kan fremstille magistrelle lægemidler til beredskabet og forsvaret. Det sætter Danmark i en sårbar situation, og skal vi udvise rettidig omhu, hvis uheldet er ude, er det afgørende, at private apoteker kan bidrage med fremstilling af lægemidler, når disse ikke kan erstattes af et lægemiddel, hvortil der er givet markedsføringstilladelse. Det er en fordel både set fra et forsyningssikkerhedsmæssigt perspektiv og fra et konkurrencemæssigt perspektiv, at vi nu liberaliserer, således at apotekerne får mulighed for at fremstille flere lægemidler magistrelt, og at vi samtidig også giver mulighed for, at for-

handlere af medicinkister fremover kan forhandle medicinkister købt fra udenlandske leverandører.

Venstre stemmer for lovforslaget, der med mange små delelementer forhåbentlig vil gøre en forskel for det maritime Danmark og bidrage til at sikre, at vi fortsat er konkurrencedygtige. Et er søkort at forstå, et andet er skib at føre. Nu er der i hvert fald gode muligheder for, at man gøre det med et godt helbred undervejs.

Jeg skal hilse fra De Konservative og sige, at de også støtter lovforslaget.

Kl. 11:39

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til Venstres ordfører. Så er det hr. Finn Sørensen, Enhedslisten.

Kl. 11:39

(Ordfører)

Finn Sørensen (EL):

Tak. Lovforslaget indeholder en række helt forskellige elementer. Lad mig starte med medicinkister, hvor jeg også hører til dem, der aldrig har hørt om det før, men så lærte vi det, som jo er en kasse med medicin, som kan bruges til sygdom og ulykker til søs. Her foreslår regeringen at ophæve kravet om, at førstegangskøb af medicinkister til skibe, der bygges i udlandet til dansk flag, eller skibe, der flages om til dansk flag, skal være dansk.

Desuden lægges der op til en liberalisering af apotekerforbeholdet, således at køb af danske medicinkister ikke behøver at ske på et dansk apotek, men kan ske fra udenlandske leverandører. Vi kan se fornuften i ministerens interesse i at ajourføre reglerne, fordi det i dag er vanskeligt at overholde kravet om køb af danske lægemidler på grund af importrestriktioner, men vi forstår ikke, at ministeren mener, at det så er nødvendigt igen at liberalisere apotekerlovgivningen, for dette ligger ud over en nødvendig ajourføring af lovgivningen. Vi har at apoteksforbehold, der siger, at forsyningen af lægemidler i Danmark varetages af apotekerne i Danmark. Dette forbehold har vi bl.a. for at sikre en høj faglighed og en kontrol med de lægemidler, som danskerne skal indtage. Vi mener ikke, at der her er tungtvejende argumenter for at svække apotekerforbeholdet yderligere.

En anden del af lovforslaget handler om at skabe hjemmel for, at private aktører kan fremstille lægemidler til beredskabssituationer, det statslige redningsberedskab, øvrige beredskabsmyndigheder og det militære forsvaret. Som en del af problemstillingen fremgår det, at det er sværere og sværere at skaffe lægemidler til beredskabssituationer, da lægemidlerne ikke markedsføres i Danmark.

I Enhedslisten er bekymret over, at vi i Danmark ikke har en vel fungerende produktion af lægemidler til vores beredskab, og at vi er afhængige af indkøb af sådanne lægemidler fra private eller udenlandske leverandører. Vi mener derfor, at ministeren bør tage Region Hovedstadens høringssvar til sig. Som Region Hovedstaden beskriver, rummer lovgivningen hjemmel i § 55, stk. 2, til, at ministeren kan tillade et sygehusapotek at levere lægemidler til statsinstitutioner. Hvis ministeren vil give tilladelsen, kan Region Hovedstadens apotek forsyne forsvaret og redningsberedskabet med de efterspurgte lægemidler og dermed både sikre forsyning af essentielle lægemidler og oven i købet skaffe en besparelse for det offentlige. Det, der mangler, er ministerens vilje til at bruge lovgivningen.

Ministeren begrundet sin afvisning af at give tilladelse til offentlig produktion af lægemidler til beredskaberne med, at den offentlige produktion kan virke indskrænkende på de private apotekers indtjening og dermed »virke fordyrende på lægemiddeldistributionen som helhed«. Det mener vi er en helt hypotetisk påstand, der fremsættes her. Ministeren fortsætter sin begrundelse for en afvisning med, at der skal være forsyningsmæssige hensyn, der taler for at give en sådan tilladelse, men det er jo netop det, vi står og diskuterer. Vi står og diskuterer en lovændring på baggrund af problemer med forsy-

ningssikkerheden. Baggrunden for, at ministeren ønsker at ændre § 12, er, at det er sværere og sværere at skaffe lægemidler til beredskaberne, men det er jo netop en god begrundelse til at benytte lovens mulighed for at give tilladelse til, at regionerne må producere til beredskaberne ud fra forsyningssikkerhedsmæssige overvejelser, så vi ikke er afhængige af et privat marked. Hvis det sker, er forslaget om lovændring jo overflødigt og unødvendigt.

Til sidst vil jeg sige, at vi støtter op om den del af forslaget, der omhandler overflytning af kompetence fra Sundhedsministeriet til Lægemiddelstyrelsen til at udpege bemyndigende organer og udføre godkendelsestilsyn og kontrolforanstaltninger med medicinsk udstyr. Vi mener, at flytningen kan styrke den faglige indsigt i området, men da vi er uenige i de to andre elementer, som vi mener er forkerte løsninger på et vigtigt problem, kan vi ikke støtte lovforslaget, som det ligger.

Kl. 11:44

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til ordføreren. Så er vi faktisk nået til fru May-Britt Kattrup, Liberal Alliance, som nu er på vej på talerstolen. Værsgo.

Kl. 11:44

(Ordfører)

May-Britt Kattrup (LA):

Tak for det. Det er jo rigtig dejligt, at tidligere ordførere allerede har forklaret, hvad en medicinkiste er for noget, og hvad den skal bruges til, for jeg må indrømme, at det anede jeg ved gud heller ikke. Men det betyder, at så kan jeg altså gå direkte til formålet med det her lovforslag, og det er jo at styrke forsyningen af sikre lægemidler til redningsberedskab eller nødsituationer til havs. Det vil lette forretningsgangen for danske virksomheder, der forhandler medicinkister med lægemidler til brug i redningsbåde og -flåder ved nødsituationer til havs, uden at gå på kompromis med kvaliteten. Samtidig vil det styrke deres konkurrenceevne på det globale maritime marked. Desuden skal det fremover være muligt for danske skibe at købe lægemidler til skibets obligatoriske medicinkiste i det land, hvor de befinder sig.

Igen en kærkommen lettelse af administrative byrder og færre omkostninger, og det er klart, at Liberal Alliance støtter sådan et forslag.

Kl. 11:45

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til ordføreren. Så skal jeg gøre opmærksom på, at man ikke må påkalde sig de højere magter her fra talerstolen.

Så er det fru Carolina Magdalene Maier fra Alternativet. Værsgo.

Kl. 11:45

(Ordfører)

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for det. Jeg skal gøre det meget, meget kort. Jeg havde heller ikke hørt om medicinkister før. Jeg blev en smule klogere af at læse op på det, men jeg blev meget klogere af at høre Dansk Folkepartis ordførers tale, fordi der var i hvert fald blevet lavet grundig research på det. Så tak for det også fra os andre.

Det her lovforslag, som det jo er blevet nævnt, letter nogle forskellige udfordringer i forhold til bl.a. de danske virksomheder, som forhandler medicinkister, og de her skibe, som har brug for medicinkisterne, så det bakker vi selvfølgelig op om i Alternativet.

Kl. 11:46

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak for det. Så er det fru Marlene Borst Hansen, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 11:46

(Ordfører)

Marlene Borst Hansen (RV):

Tak. Formålet med lovforslaget er at styrke forsyningen af sikre lægemidler til redningsberedskab og ved akut sygdom, ulykker eller nødsituationer til havs og at delegerer kompetencer vedrørende medicinsk udstyr til Lægemiddelstyrelsen.

Radikale Venstre kan støtte lovforslaget.

Kl. 11:46

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til ordføreren. Så er det fru Kirsten Normann Andersen fra SF.

Kl. 11:46

(Ordfører)

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det. Jeg er ikke den anden, men den *andensidste* taler i ordførerrækken, og selv om jeg godt ved, hvad medicinkister er, kan jeg høre, at der er nogle andre, der allerede har forklaret det rigtig grundigt, så nu ved vi det alle sammen.

Så jeg vil bare nøjes med at gøre det kort. SF støtter hovedintentionerne i forslaget om at styrke forsyningen af sikre lægemidler til redningsberedskab, også fordi forslaget ikke har givet anledning til særlig debat. SF vil dog fortsat gerne i udvalgsbehandlingen spørge ind til prisfastsættelsen på lægemidler, som påpeget af Danmarks Apotekerforening, og muligheden for adgang til erstatning som følge af lægemiddelskader fra medicinkisterne. Men som udgangspunkt støtter SF forslaget.

Kl. 11:47

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak for det. Nu var fru Kirsten Normann Andersen altså den sidste i rækken, for Venstre har hilst fra Det Konservative Folkeparti. Og derfor er vi sådan set nu nået til ministeren. Værsgo.

Kl. 11:47

Sundhedsministeren (Ellen Trane Nørby):

Tak for jeres bemærkninger og for den brede tilkendegivelse af støtte til lovforslaget – med en enkelt undtagelse. Jeg stiller mig selvfølgelig gerne til rådighed for at få opklaret nogle af de spørgsmål, som hørings svarene også har givet anledning til, i relation til lægemiddelskader, men også i relation til nogle af de øvrige spørgsmål, så vi kan få det udboret i løbet af udvalgsbehandlingen. Også tak for de meget sådan søfartsmetaforiske indlæg, der er givet her i dag. Det gør jo, at man sådan set ikke behøver uddybe særlig meget af indholdet på området.

Når jeg alligevel vil knytte et par ord til det, er det, fordi jeg egentlig synes, det her lovforslag er sådan et meget godt eksempel på et lovforslag, som ingen på en eller anden måde lægger mærke til, men som jo alligevel har en eller anden værdi for dem, det handler om, f.eks. for Det Blå Danmark og for de mange skibe, hvor man i dag oplever, at det er bureaukratisk og der er et fordyrende led, og hvor man oplever, at loven sådan set er gammeldags og afspejler en anden tid end det, man sejler rundt på verdenshavene og oplever i dag.

Derfor er det sådan et lovforslag, som ikke tager de store hovedoverskrifter i aviserne, men som har en konkret betydning, bl.a. for vores danske rederier, for vores danske flåde og jo også for vores beredskab i de situationer, hvor man har behov for også at få produceret produkter, som ikke er markedsført i Danmark. Og det betyder noget, hvis man er ude på Atlanterhavet og der er ulykker eller sygdomme eller nødsituationer, at man både har en god og veludrustet skibskiste, og at man sådan set også oplever, at der ikke er proble-

mer med at få de rigtige ting i skibskisten, hvis man anløber en havn et andet sted i verden.

De foreslåede ændringer i lægemiddeloven skal jo både regulere og kvalitetssikre håndtering af lægemidler hos danske virksomheder, der forhandler medicinkister med lægemidler til brug i redningsfartøjer og ved nødsituationer til havs. Derfor deler jeg heller ikke Enhedslistens bekymring for, at det her skulle være en forringelse af kvaliteten. Det mener jeg sådan set i høj grad at der er taget højde for.

Jeg anerkender til fulde, at Apotekerforeningen i deres høringsvar har peget på, at de også ønsker at kunne være mere konkurrencedygtige på det her område, så de ikke oplever, at det er et marked, som forsvinder fra dem. Og som der også er flere der har sagt, så er en stor del af omkostningerne i dag jo ikke knyttet til indholdet, som består af både medicinsk udstyr, frie produkter og medicinalprodukter, men i høj grad også knyttet til noget af det bureaukrati, der kan være med at få noget ind i et andet land, altså det, der knytter sig til transport og andet.

Det vil jeg sådan set gerne stille mig lydhør over for, og jeg vil også frem mod andenbehandlingen se, om Apotekerforeningens ønske, i forhold til at de kan være mere konkurrencedygtige på området, på nogen måde ligesom kan imødekommes. Hvis det så kræver økonomi i relation til deres eget system, jamen så har jeg da også en forventning om, at hvis ønsket kommer fra Apotekerforeningen, er de også selv bevidste om den del.

Jeg har også læst høringssvarene, ligesom Enhedslisten har, og er sådan set grundlæggende positiv over for de ændringer, som man ønsker. Men i modsætning til Enhedslisten har jeg det ikke sådan, at man skal blive ved med at fastholde et bureaukratisk system for den danske flåde og for vores mange skibe, der sejler verden rundt, fordi man ønsker at fastholde en struktur på apotekmarkedet, hvor alting skal være forbeholdt en produktion i Danmark. Vi lever i en global verden, og jeg tror sådan set også, man må forholde sig til, at den danske flåde nogle gange oftere ligger i havn andre steder end i Danmark, og at det danske redningsberedskab og de virksomheder, som også producerer redningsflåder til andre landes skibe, har behov for at leve i en fleksibel verden, hvor vi ikke ligesom tror, at det kun er danske krav, der er gældende.

Derfor vil jeg som sagt også gerne kigge på de henvendelser, der er kommet fra Apotekerforeningen, frem mod anden behandling. Jeg er helt sikker på, at det her er noget, som vil gavne Det Blå Danmark, og det synes jeg er vigtigt, selv om det ikke et lovforslag, som trækker store overskrifter.

Så er der hele spørgsmålet om beredskabet. Jeg synes også, det er ekstremt vigtigt, at vi har den del med, for det vil give mere fleksibilitet i forhold til beredskabet. Og når der i høringssvarene bliver peget på de markedsførte produkter, er det jo noget andet end det, der bliver reguleret nu med det her lovforslag, som er de ikkemarkedsførte produkter. Og derfor er der en forskel på det, som hr. Finn Sørensen siger i sin tale som begrundelse for, at Enhedslisten ikke kan støtte det, og så det, der ligger her. For der er stor forskel på, om vi taler om et produkt, der er markedsført i Danmark, og som derfor er tilgængeligt og kan købes, også af det danske forsvar og af beredskabet, og et produkt, der ikke er markedsført i Danmark, men skal bruges i nogle nødsituationer, hvor man selvsagt skal bruge det hurtigt, og hvor man skal bruge det i et andet land og måske ikke kan få leverancen. Der skal så være de muligheder i sundhedsloven, at man kan få det produceret magistrelt på et sygehusapotek.

Det, vi taler om her, er de ikkemarkedsførte præparater. Det vil sige, at det er præparater, som jo ikke bare kan købes fra fri produktion på f.eks. danske apoteker. Der synes jeg sådan set det er vigtigt, at det ikke kun bliver forbeholdt sygehusapotekerne, men at vi også giver beredskabet mulighed for at kunne købe det magistrelt hos private apoteker i Danmark. For det kan være alt, f.eks. jodtabletter i et

beredskabslager, der skal være der, hvis og såfremt der sker en atomudslipsulykke eller andet, og hvor det sådan set ikke handler om, at man skal ud og hente en høj pris hos en virksomhed i udlandet, i et land, hvor der er markedsføringstilladelse, fordi man ikke kan få det i Danmark.

Derfor synes jeg i høj grad, at det her lovforslag afbureaukratiserer, forbedrer og gør det billigere også for vores beredskab at kunne håndtere de beredskabsopgaver, der knytter sig både til forsvarets og beredskabets ansatte, men jo også til danskerne i almindelighed, hvis vi f.eks. taler om jodtabletter i relation til atomudslip og andet. Tak for ordet, og tak for bemærkningerne.

Kl. 11:53

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Der er en enkelt kort bemærkning fra hr. Finn Sørensen, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 11:53

Finn Sørensen (EL):

Tak. Det er sandsynligvis, fordi jeg jo er vikarierende ordfører på det her og måske ikke forstår alle detaljer i ministerens svar her fra talerstolen, men vil ministeren ikke godt prøve at forklare, hvorfor man ikke kan bruge den mulighed, der ligger i lovgivningen, og som jeg refererede til i min ordførertale, til at give et sygehusapotek tilladelse til at levere de efterspurgte lægemidler til statsinstitutioner? Det vil jeg egentlig gerne have en forklaring på.

Kl. 11:54

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ministeren.

Kl. 11:54

Sundhedsministeren (Ellen Trane Nørby):

De ting, der refereres til i høringssvaret, relaterer sig til markedsførte lægemidler, som jo kan købes på det danske marked, og som i dag – i forhold til hvad man fra Enhedslistens side tidligere sagde om at respektere de regler, vi har om apotekerne – forhandles af bl.a. apotekerne. Der er en snæver fortolkning af loven i dag, så den kan bruges i akutte situationer. Det kan være, hvis man her og nu mangler noget.

Det, vi nu regulerer med lovforslaget, er de ikkemarkedsførte præparater. Det kan f.eks. være i relation til jodtabletter, som jeg nævnte. Men det kunne være en lang række produkter, hvor der ikke nødvendigvis er et markedsført præparat inde på det danske marked. Der mener vi, at der skal være mulighed for, at beredskabet kan få det produceret også på et privat apotek i Danmark, for alternativet er ellers, at man skal ud og købe det i udlandet. Så skillelinjen går egentlig ved det lille ord »ikke«, altså om det er markedsført eller ikke er markedsført.

Kl. 11:55

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Spørgeren.

Kl. 11:55

Finn Sørensen (EL):

Tak. Så det er altså ministerens fortolkning, at hvis det er ikkemarkedsførte produkter, kan man ikke benytte den mulighed, der ligger i lovgivningen, § 55, stk. 2, om at tillade et sygehusapotek at levere dem. Er det sådan, det skal forstås? Ellers bliver jeg nok nødt til, da jeg jo ikke har flere skud i bøssen lige her, at stille et spørgsmål i udvalgsbehandlingen. Men jeg vil da gerne lige høre ministerens svar på det. Tak.

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ministeren.

Sundhedsministeren (Ellen Trane Nørby):

Jamen man er selvfølgelig meget velkommen til også at stille det skriftligt, og det kan der sådan set være god grund til sådan af hensyn til almindelig oplysning.

Det, det her lovforslag regulerer, er de ikkemærkede produkter. Det, høringssvaret forholder sig til, er de markedsførte. I forhold til de markedsførte er der sådan set lovhemmel i dag, og der er det Lægemiddelstyrelsens vurdering, at det er en snæver fortolkning, der ligger til grund for sundhedsloven, som den er i dag. Og det uddyber jeg selvfølgelig gerne. Det her lovforslag sætter nye regler for ikke-markedsførte præparater, hvor vi fremover vil tillade, at både Forsvaret og beredskabet kan få det produceret magistrelt på et privat apotek. De muligheder har de ikke i dag for de ikkemærkede præparater.

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Så kan vi sige tak til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundheds- og Ældreudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 60:

Forslag til lov om ændring af lov om assisteret reproduktion i forbindelse med behandling, diagnostik, forskning m.v. og sundhedsloven. (Ophævelse af forbuddet mod dobbeltdonation og ændring af reglerne for kastration).

Af sundhedsministeren (Ellen Trane Nørby).
(Fremsættelse 05.10.2017).

Forhandling

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Forhandlingen er åbnet. Jeg giver ordet til hr. Flemming Møller Mortensen, Socialdemokratiet. Værsgo.

(Ordfører)

Flemming Møller Mortensen (S):

Det her er et lovforslag, som Socialdemokratiet støtter med glæde. Det er en rigtig fin modernisering, det er en tidsmæssig tilretning, og det er også en holdningsmæssig tilretning til de love, vi har på området. Det giver mulighed for, at par og også enlige kvinder, som simpelt hen ikke har brugbare æg eller brugbar sæd, kan blive gravide ved dobbeltdonation.

Her er det vigtigt for mig at sige: Jamen er det her et stort problem? Ja, det her er et kæmpestort problem. Op mod hver tiende graviditet, op mod hvert tiende barn, der bliver født i Danmark, bliver født ved hjælp af fertilitetsbehandling, fordi æg og sæd i Danmark er af ringe kvalitet. Derfor skal vi selvfølgelig også, ud over det lovfor-

Kl. 11:55

slag, der ligger her, sørge for politisk at have rettet et skarpt, skarpt fokus mod de årsager, der må være til, at fertiliteten – æg og sæd – i Danmark har så ringe en kvalitet. For kort tid siden var der her i Folketinget også en høring med hensyn til kemiske og hormonmæssige påvirkninger i forhold til fertilitet. Men det er altså et rigtig godt lovforslag, hvor der nu åbnes mulighed for, at man både kan modtage donoræg og donorsæd.

Kl. 11:55

Vi tog politiske drøftelser, man spurgte Det Etske Råd til råds for at få at vide, hvad der er for og imod, og om der er argumenter og konsekvenser, vi ikke lige har set. Det Etske Råds flertal anbefalede også en ophævelse af forbuddet mod dobbeltdonation. Det Etske Råd anbefalede os, at man skulle sige, at der stadig væk skulle være en sundhedsfaglig indikation for behandlingen. Det Etske Råd anbefalede også, at man skulle stille krav om, at der enten var kendt ægdonor eller kendt sæddonor for at give barnet en vis mulighed for et vist kendskab til sit genetiske ophav. Det er en diskussion, vi også har haft politisk, og hvor vi er blevet enige om, at de anbefalinger, der lå her, også skulle være det, der skulle være rammen for lovændringen her. Det er vi fra socialdemokratisk side enige i, og vi er glade for, at der er så bred en opbakning til de her ændringer.

Kl. 11:56

Der er en anden ændring i lovforslaget her, og det går på hele det transkønnede område, som har været igennem en meget markant og meget glædelig forandring i lovkomplekser og vejledninger i Danmark. Det er en lille minoritetsgruppe, hvis rettigheder vi i den grad har fået sat på dagsordenen, og hvor vi på nogle punkter også har været frontløbere, set i forhold til hvad man gør i verden som helhed. Det er meget glædeligt. Det er alt sammen ud fra respekten og værdigheden for det enkelte menneske og den identitet, man nu har med sig. Derfor er det også nødvendigt i den her sammenhæng at lave nogle justeringer i forhold til sprogbrugen, terminologien, i sundhedsloven. Der skal ikke stilles en diagnose i forhold til transseksualitet, men det kan erstattes med kravet om, at personen bare skal være transkønnet. Altså, der er rigtig stor værdiladning i, hvordan tingene er, og det her er en meget fin justering.

En anden ændring er i forhold til kønsskifte i forhold til kastration, og at det ikke længere skal være et krav, at Sundhedsstyrelsen skal give tilladelse til kastration som led i kønsskifte, men at det kan overlades til det, vi også diskuterer i vores sundhedsvæsen, i forhold til behandlende og forløbsansvarlige læger, og at man der i den tætte dialog og drøftelse med den enkelte transkønnede kan træffe beslutningen. Det her er altså vigtige, vigtige demokratiske forandringer, vi laver. Det er hyppigt i forhold til det der med at tage hensyn og sætte rammer op for små minoriteter, man skal forstå dybden i et demokrati. Derfor er det væsentlige lovændringer, der bliver lavet her.

Er der nogen reservationspunkter fra socialdemokratisk side? Ja, altså, vi har været meget opmærksomme på, hvad LGBT Danmark er kommet med af kommentarer, og lige inden vi gik i gang med lovbehandlingen her, kom der et svar på nogle spørgsmål, som er stillet af LGBT Danmark til sundhedsministeren, og dem vil vi naturligvis nærlæse frem mod anden og tredje behandling. Men som udgangspunkt støtter vi lovforslaget her. Det er et rigtig fint lovfor-

Tak.

Kl. 12:02

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til Socialdemokratiets ordfører. Så er vi nået til fru Liselott Blixt fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 12:02

(Ordfører)

Liselott Blixt (DF):

I Dansk Folkeparti ønsker vi, at alle børn må vide, hvem deres forældre er. Det at stå som menneske uden dybe rødder kan for mange blive et problem for det liv, man ønsker at leve. Men samfundet har

ændret sig. Flere og flere har problemer med at få de børn, de ønsker. Det er også grunden til, at vi ser den fertilitetsbehandling, vi ser i dag, netop for at hjælpe dem, der gerne vil være forældre.

I dag er det sådan, at dobbeltdonation ikke er tilladt, fordi vi havde den holdning i samfundet, at det er vigtigt for barnet at have en tilknytning til mindst en af sine forældre, men der er også skabt udfordringer for andre og for den måde, man har valgt at leve på. Hvis der er en kvinde, der ønsker at leve sammen med en anden kvinde, og den, der ønsker at få børn, ikke kan få børn, så kan man ikke, som lovgivningen er i dag, få æg fra sin partner. Det kan man så efter det her lovforslag, og det sikres, at man så kan få sæd fra en donor.

Vi har haft det lidt vanskeligt med det, fordi vi som sagt gerne ser, at man ved, hvorfra ens forældre stammer. Vi ser gentagne gange i programmer adoptivbørn og andre, der leder efter deres forældre, fordi de har et stort savn, de har et stort tomt hul, de har en sygdom, de ikke kender, eller de har nogle træk, de ikke ved hvorfra de har. Så at skulle have to fuldstændig anonyme donorer ville være utænkeligt for os. Men jeg vil så også sige, at i fremtiden og med gengest, og hvad vi efterhånden kan se, så kommer der en dag, hvor det ikke kan skjules, hvor man kommer fra. Det er jo rigtig godt, set fra vores side, for så er det lidt nemmere for de mennesker, der faktisk har en stor udfordring med det.

Som tidligere ordførere også var inde på, ændrer den her lov også ved transkønnede, altså at terminologien bliver ændret, netop fordi vi 1. januar vistnok i år, 2017, besluttede at stryge de transkønnede fra diagnoselisten, altså som en psykisk sygdom, så det på den måde bliver nemmere, når man er transkønnet. Så det kan vi fuldt ud tilslutte os.

Så det er et forslag, som vi vil stille nogle spørgsmål til. Vi er ikke jublende glade. Meget af det kan være en glidebane til noget andet, men det er et forslag, som trods alt er positivt. Tak.

Kl. 12:04

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak for det. Så er det fru Jane Heitmann, Venstre.

Kl. 12:05

(Ordfører)

Jane Heitmann (V):

I dag behandler vi et lovforslag, som dels skal gøre op med forbuddet mod dobbeltdonation, dels ændre reglerne for kastration, et lovforslag, som vil have stor betydning for de barnløse par, som på grund af en sundhedsfaglig udfordring ikke kan eller kun med stor risiko vil kunne sætte børn i verden. Fremover vil de opleve en helt ny verden åbne sig, forhåbentlig. Mange mennesker i Danmark har svært ved at få børn. Ja, man kan jo næsten kalde infertilitet for en folkesygdom, og det er både trist og ulykkeligt, hvis man ønsker sig børn, når man ingen kan få. Mange kan få hjælp af dygtige læger i det danske sundhedsvæsen, mens andre må indstille sig på et barnløst liv, desværre.

Men der er også par eller enlige, som faktisk godt kan få børn, men hvor risikoen for, at barnet fødes med alvorlige handicaps eller en alvorlig arvelig sygdom, er så stor, at det kan være vanskeligt at se sig ud af det, ligesom der er situationer, hvor f.eks. hverken manden eller kvinden har befrugtningdygtige kønsceller. Sådanne situationer er dybt ulykkelige, og der har hidtil ikke været meget hjælp at hente, men nu lysner det forude. For med lovforslaget her ophæver vi forbuddet mod dobbeltdonation, således at dobbeltdonation nu bliver lovligt, hvis brugen af donoræg og donorsæd er sundhedsfagligt begrundet.

Vi er her i Venstre helt på linje med Det Ethiske Råd, som har behandlet de etiske problemstillinger omkring ophævelse af forbuddet mod dobbeltdonation. Og lad det være sagt med det samme: Det har ikke været nogen let beslutning at nå hertil, for der er en række etiske problemstillinger forbundet med ophævelsen – barnets tarv,

f.eks. Når man tillader dobbeltdonation, fratager man jo i udgangspunktet også barnet kendskab til sit genetiske ophav, for barnet vil ikke være genetisk beslægtet med hverken mor eller far, og man kan jo med rette stille det spørgsmål, om vi ikke alle sammen har krav på at kende vores genetiske ophav, altså vide, hvem vi er, som Dansk Folkepartis ordfører jo var inde på. Og mon ikke de fleste af os har set tv-udsendelser, hvor ulykkelige mennesker rejser jorden rundt for at finde en mor eller en far, som de aldrig har mødt.

Men for os i Venstre er det og har det været afgørende, at barnet har mulighed for at kende til sit genetiske ophav, altså mindst en forælder, og derfor er jeg glad for, at lovgivningen er indrettet, således at børn undfanget ved dobbeltdonation fremover vil have mulighed for at kende identiteten på mindst en forælder. Det forudsætter naturligvis, at den ikkeanonyme donor har valgt at være kontaktbar, og at de forældre, der har fået børn ved dobbeltdonation, fortæller barnet om sit ophav. Det er der ingen garanti for, men det er der jo heller ikke ved f.eks. adoptivbørn. Jeg har stor tillid til, at forældre vil deres børn det bedste. Kærlighed og omsorg er ikke genetisk betinget, og vurderer forældrene, at det bedste for barnet er, at de fortæller om det genetiske ophav, ja, så tror jeg faktisk, at forældre vil sætte barnets trivsel over alt andet.

Verden omkring os ændrer sig, nye familieformer opstår, og ingen er mere rigtige end andre. Jeg har noteret mig, at LGBT Danmark gerne ser, at lesbiske par får samme muligheder for dobbeltdonation, når lovforslaget her tilrettes, således at det ikke udelukkes er på en medicinsk indikation, at dobbeltdonation kan iværksættes. Og jeg vil gerne gøre det klart, at vi fra Venstres side er åbne for, at lesbiske par får den samme mulighed, blot man selv afholder de udgifter, der følger med, men jeg er naturligvis også bevidst om, at andre har andre udgangspunkter og synspunkter.

Den anden del af lovforslaget handler ikke om graviditet, men om køn, nærmere bestemt transkønnede. For sagen er den, at Danmark, som vi har tradition for, er gået forrest i kampen for at anerkende transkønnede som værende ikkepsykisk syge, men en minoritetsgruppe på linje med andre minoritetsgrupper i vores samfund. Helt konkret har Danmark valgt at gøre op med WHO's diagnosekodesystem og etableret en særskilt dansk løsning, således at koderne for transkønnede ikke længere fremgår af kapitlet om psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser. Det er en milepæl, og jeg er både stolt over og glad for, at vi i Venstre valgte at gå hele vejen og ændrede koden fra 1. januar i år.

Vi har sendt et klart signal om, at med en udfasning af diagnosen transseksualitet og overgangen til transkønnethed anerkender vi i Danmark, at det at være født i den forkerte krop ikke har noget med seksualitet at gøre. Nu justerer vi så sundhedsloven, så den også bliver tidssvarende. Det betyder, at kravet om, at Sundhedsstyrelsen skal godkende kastration som led i et kønsskifte, ophæves, og fremover vil ansvaret påhvile dels den forløbsansvarlige læge og dels kirurgen, der skal sikre, at patienten har givet informeret samtykke. Kastration, uanset om man er mand eller kvinde, er irreversibel, og derfor er det afgørende, at patienten giver informeret samtykke, men også at man sikrer sig, at patienten f.eks. ikke er psykisk syg eller af andre grunde ikke er klar over konsekvensen af et irreversibelt indgreb.

Tolerance og frihed er værdier, som vi værner om i Danmark, og som vi værner om i Venstre. Med lovforslaget sender vi et klart signal om, at vi følger med tiden, og at vi bruger de nye muligheder efter nøje overvejelse, og det er, uanset om man er kommende mor eller far, er transkønnet eller er et af de børn, der i fremtiden vil blive født, uden at deres forældre er en del af deres genetiske ophav. Venstre kan støtte lovforslaget som fremsat, og jeg skal hilse fra De Konservative og sige, at De Konservative også støtter lovforslaget.

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til Venstre, og så er det hr. Finn Sørensen, Enhedslisten.

Kl. 12:10

Kl. 12:11

(Ordfører)

Finn Sørensen (EL):

Tak. Jeg er enig med den socialdemokratiske ordfører i, at der faktisk er tale om nogle demokratiske landvindinger, som er led i en progressiv udvikling, som nogle af os har kæmpet for i rigtig mange år. Og der kan man jo godt en gang imellem glæde sig over, at det – midt i alle vores kampe om, om pengene skal bruges på skattelettelser eller velfærd, og alle vores kampe om forskellige syn på værdipolitik – ser ud til, at vi alligevel får bred enighed i Folketinget om sådan nogle ting, som foreslås her i dag.

For at starte med den første del af lovforslaget, der vedrører ophævelse af forbuddet mod dobbeltdonation, synes vi, at det er positivt, at der åbnes op for flere muligheder for, at mennesker kan få hjælp til at blive forældre, hvis de af den ene eller den anden årsag ikke kan selv. Hidtil har det ikke været muligt at få både sæd- og ægdonation, og det har udelukket par eller enige, som havde brug for begge dele for at få et barn. Det ændrer loven på, når forbuddet mod dobbeltdonation ophæves.

I overvejelserne om, hvorvidt det skal være muligt at være anonym donor, kan der være modsatrettede hensyn, der skal afvejes. I dette tilfælde er det i barnets interesse at kende sit biologiske ophav, hvilket står over for donors interesse i at kunne være anonym, herunder også spørgsmålet om de bedst mulige betingelser for at kunne skaffe donorer.

Vi mener som udgangspunkt, at det vigtigste er, at barnet vokser op hos forældre, der holder af det, og ikke om forældrene er beslægtede med barnet. Det må være op til familierne selv at finde frem til, hvornår og hvordan information om donation skal overbringes til barnet. Vi støtter derfor, at der ikke lægges op til at oprette tvungen information om donationen.

Men vi anerkender selvfølgelig også – ligesom andre ordføreren har gjort – at det for et barn, der finder ud af, at det er blevet til ved donation, kan være af stor betydning at kunne finde frem til sit biologiske ophav. Det fremføres også som en vigtig pointe fra Børnerådet i deres høringsvar. Vi støtter derfor, at enten sæd eller æg skal være doneret i ikkeanonym form. Det vil også være en videreførelse af den praksis, der er i dag.

Vi er klar over, at mennesker, der vælger dobbeltdonation, udsætter sig for en risiko i form af svangerskabskomplikationer. Men vi mener, at såfremt det sker på baggrund af et ordentligt informeret samtykke, er der ingen grund til at forbyde, at børn kommer til verden på denne måde.

Vi er derfor enige i høringsvaret fra LGBT Danmark om, at det er ærgerligt, at lovforslaget fastholder kravet om sundhedsfaglig indikation for donation. Enhedslisten mener ikke, det bør være ulovligt for et par af samme køn, der ønsker at stifte familie, at den ene donerer æg til den anden, såfremt det sker på et ordentligt informeret samtykke. Det vil også øge sikkerheden, idet vi ved, at der allerede i dag er par, der trods disse regler. Vi vil stille et ændringsforslag til denne del af lovforslaget og håber, at andre partier her i Folketinget vil støtte det.

Enhedslisten støtter helhjertet den anden del af lovforslaget, der handler om at ændre sundhedslovens § 115, stk 1. Vi synes, det er et klart fremskridt og at det, at personer ikke længere skal have tilladelse til at blive kastreret som led i kønsskifte, er en erkendelse af, at transkønnede er i stand til træffe valg på egne vegne.

Vi mener generelt, at den igangværende proces med afstigmatisering af transkønnede er nødvendig, og vi støtter tiltag, der skal få vores sundhedsvæsen til at møde mennesker med respekt og værdighed

uanset kønsidentitet. Ophævelsen af myndighedsgodkendelse før operativ fjernelse af kønskirtler er et skridt på vejen for at fjerne fortidens umyndiggørelse af transpersoner, og derfor støtter vi lovforslaget, og det er i sin helhed. Men vi vil altså stille et ændringsforslag om udvidelse af mulighederne for at anvende dobbeltdonation.

Kl. 12:14

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til ordføreren. Så er det fru May-Britt Katstrup, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 12:14

(Ordfører)

May-Britt Katstrup (LA):

Tak for det. Med det her lovforslag får endnu flere familier mulighed for at bringe ønskebørn til verden. Det glæder mig meget. Fremover vil også enlige kvinder og lesbiske par få mulighed for at stifte familie med børn, og flere børn får dermed mulighed for at blive en del af denne verden.

Lovforslaget vil give mulighed for, at et barn kan blive til, selv om det kræver både et donoræg og donorsæd. Der er dog nogle begrænsninger i det, idet den ene donor skal være ikkeanonym. Men selv med den begrænsning er lovforslaget med til at gøre denne dag til en glædens dag, og jeg ved, at mange har ventet på det i årevis. Og så må jeg jo se, om jeg hen ad vejen kan overbevise mine kollegaer om, at det også skal være tilladt med dobbelt anonymitet, og at det godt kan ske med udgangspunkt i barnets tarv.

En anden del af det her lovforslag er også et meget vigtigt og stort skridt på vejen til ligestilling og visning af respekt for en gruppe af mennesker, nemlig transpersoner. Alene det, at det er lykkedes at få myndigheder og sundhedspersoner til at forstå, at transkønnethed ikke har noget at gøre med seksuelle præferencer eller retning, er stort. Og jeg må rose Sundhedsstyrelsen for at have bevæget sig i opfattelsen af den binære kønsforstyrrelse. Det betyder, at vi får ændret den misvisende betegnelse transseksualitet til transkønnethed, og samtidig sker der det fantastiske, at Danmark går foran og som det første land ændrer WHO's diagnosekode, så transkønnethed ikke længere står i samme kapitel som psykiske sygdomme.

I hele det arbejde har det været vigtigt for mig, at det ikke kun bliver ændringer på et stykke papir, men også i praksis, og at behandlingsvejledningen fra ministeriet også kommer til at leve op til moderne normer. Og igen må jeg rose, for jeg synes, vi er nået langt. Der er helt sikkert nogle, som vil mene, at vi ikke er langt nok – det er muligt – men så må vi se på det. Foreløbig vil jeg glæde mig over de store fremskridt, der er gjort med en indsats fra alle partier. Men især vil jeg gerne her takke fru Carolina Magdalene Maier fra Alternativet for et rigtig godt samarbejde og takke ministeren for hendes positive indstilling til det her område.

Lovforslaget her skal ses i sammenhæng med alt det foregående arbejde, og den her del af lovforslaget vil betyde, at det fremover er den behandlingsansvarlige læge, som tager stilling til kastration i forbindelse med kønsskifte, ligesom det er tilfældet med alle andre sundhedsfaglige beslutninger. Førhen var det Sundhedsstyrelsen og altså ikke lægen, som tog den beslutning, og selvfølgelig skal det være en sundhedsperson, som gør det.

Så LA støtter det her forslag med et stort smil, og ifølge høringsvarene er der muligvis nogle formuleringer, som skal præciseres, og det må vi så se på. Tak.

Kl. 12:18

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til ordføreren. Så er det fru Carolina Magdalene Maier fra Alternativet. Værsgo.

Kl. 12:18

Kl. 12:21

(Ordfører)

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for det. For noget tid siden, måske et år, blev jeg ringet op af en kvinde, som fortalte sin historie, og historien var, at hun levede i et homoseksuelt forhold med en anden kvinde og var og er gift med den her anden kvinde, og de havde i lang tid prøvet at få et barn. Jeg var sundhedsordfører, og jeg tænker, at jeg nok ikke er den eneste, der blev ringet op. Den kvinde, som så skulle bære barnet, var den yngste af kvinderne, og det var hende, som sådan set gerne ville igennem en graviditet, men hun kunne ikke selv få børn, fordi hendes æg simpelt hen var for dårlige. Så de havde prøvet mange gange at blive kunstigt befrugtet, men hver gang var det ikke lykkedes, og de var igen svære hormonbehandlinger. De måtte jo så ikke bruge den anden kvindes æg til at gøre hende gravid med en ukendt far eller en ukendt donor, og det var sådan set bl.a. den historie, som greb mig meget om hjertet, for jeg tænkte, hvorfor lige det ikke kunne lade sig gøre. Jeg tror, det var noget af det, der faktisk førte til, at de her forhandlinger begyndte at blive taget i Sundhedsministeriet i sin tid. Så det er rigtig positivt, at vi står her i dag i en situation, hvor det kan lade sig gøre for bl.a. et lesbisk par at få et barn, hvor hverken ægget eller sæden fra manden faktisk er genetisk beslægtet med den kvinde, der bærer barnet.

Så kan man stille spørgsmålet i forhold til det med kendtheds, altså donorens kendtheds, altså om man skal kende donoren, eller om det er okay, at der er fuld anonymitet. I det her lovforslag er der lagt op til, at man i hvert fald skal kende den ene halvdel af det genetiske ophav. Det er vi sådan set meget enige i, for jeg tror, det ud fra et etisk perspektiv er vigtigt – og det kan man jo spørge sig selv om – at det barn, der kommer ud af et sådant forhold og af en sådan konstruktion, var jeg ved at sige, på et eller andet tidspunkt kan få lov til at vende tilbage til et ophav, som man ved er kendt.

Det stiller så også det næste spørgsmål i forhold til det, som hr. Finn Sørensen fra Enhedslisten nævnte, nemlig om det kun skal være medicinske indikationer, der gør, at man kan få lov til dobbeltdonation. Skal det som i tilfældet her med den pågældende kvinde være, fordi der er medicinske årsager til, at man ikke kan bære et barn, eller at ens æg er for dårlige? Og der tror jeg, vi vil være positivt indstillet over for et ændringsforslag fra Enhedslisten. Grunden til, at man har valgt det, er, at man lægger sig op ad Det Ethiske Råd, der har udtalt, at der er et flertal, som mener, at der skal være medicinske indikationer. Men der er et stort mindretal i Det Ethiske Råd, som mener det modsatte, og det skal vi huske. Jeg tror, Det Ethiske Råd har været meget splittet i den her sag, så man må gøre op med sig selv, hvor man lægger sig, men som udgangspunkt tror jeg vi i Alternativet lægger os der. Det er noget, vi skal drøfte, men jeg kunne forestille mig, at vi lægger os der, hvor vi vil være positive over for dobbeltdonation, selv om der ikke er medicinske indikationer for det. For os er det vigtigt, at der er en kendtheds i forhold til det genetiske ophav af den ene af forældrene.

Så er der selvfølgelig også den anden halvdel af det her lovforslag, som handler om, at adgangen til kastration er blevet forenklet, og at Sundhedsstyrelsen ikke længere skal give tilladelse til kastration. Det bakker vi fuldstændig op om, for i forhold til hele vores kamp for LGBT-rettigheider og transkønnedes rettigheder er det her jo et rigtig godt skridt i den rigtige retning. Så vi støtter lovforslaget.

Kl. 12:21

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Der er en enkelt kort bemærkning fra fru Jane Heitmann fra Venstre. Værsgo.

Jane Heitmann (V):

Tak for det. Jeg noterede mig, at ordføreren havde en overvejelse omkring eventuelt at støtte et kommende ændringsforslag fra Enhedslisten. Jeg synes bare godt lige, jeg vil nævne, at lovforslaget her jo sådan set er blevet til på baggrund af en aftale i etisk kreds og de drøftelser, vi har haft, der. Jeg vil bare lige spørge, om Alternativet anerkender den proces, vi sammen har været igennem i etisk kreds.

Kl. 12:22

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 12:22

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Jamen det gør jeg selvfølgelig, og når jeg nævner det her, siger jeg, at det er noget, vi vil overveje. Det har været vores sundhedsordfører, der har siddet med ved forhandlingerne, og jeg skal selvfølgelig nok gå tilbage med det. For hvis det her har været et punkt, der har været uenighed om ved forhandlingerne, og at vi i Alternativet har sagt det modsatte af det, jeg siger nu, så skal jeg nok trække det tilbage. Det er jeg ikke klar over, men jeg tænker, at hvis det er et nyt element, der kommer ind nu, så vil vi selvfølgelig kigge på det. Men jeg henholder mig selvfølgelig fuldstændig til den ansvarlighed og ordentlighed, der ligger i forhandlingerne.

Kl. 12:22

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til ordføreren. Så er det fru Marlene Borst Hansen fra Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 12:23

(Ordfører)

Marlene Borst Hansen (RV):

Radikale Venstre går ind for ophævelse af forbuddet mod dobbeltdonation. Det forbud har vi gerne villet af med i flere år, og derfor er vi naturligvis glade for, at et flertal i Folketinget nu er enige om at afskaffe det.

I Radikale Venstre var vi gerne gået endnu længere og ikke betinget dobbeltdonation med, at der skal være en sundhedsfaglig begrundelse for behandling. Vi synes, at det bør være muligt for eksempelvis lesbiske par at kunne donere æg til hinanden, sådan at det er muligt, at den ene kvinde bliver gravid og føder barnet, mens det er den anden kvinde, som er ægdonor, og at barnet derfor bliver født med hendes genmateriale. Men det var der ikke bred enighed om, og vi respekterer naturligvis den aftale, som vi har lavet.

Vi synes ligeledes, at det er fint, at den donerede sæd eller det donerede æg skal være doneret i ikkeanonym form, sådan at det fortsat vil være muligt for barnet at få i hvert fald delvis kendskab til sit genetiske ophav. Radikale Venstre støtter varmt det her lovforslag.

Kl. 12:24

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak for det. Så er det fru Kirsten Normann Andersen fra SF.

Kl. 12:24

(Ordfører)

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for ordet. Det er altid rart, når man kan være med til at gøre livet lettere for flere borgere og indføre lovgivning, der er mere tidssvarende og i pagt med gældende familiemønstre og kønsidentiteter – i det her tilfælde i forhold til de transkønnede og par og enlige kvinder, der har brug for hjælp til deres reproduktion. Med dette forslag er vi kommet et skridt nærmere den nu helt nødvendige afstigmatisering.

ring af transkønnede borgere, når det nu endelig bliver muligt at få foretaget en kastration uden forudgående tilladelse fra Sundhedsstyrelsen. Beslutningen om det skal i fremtiden udelukkende træffes af patienten og den behandlende læge. Dette er et stort fremskridt, som SF støtter varmt.

I SF mener vi på linje med en række af de forrige ordførere, at det er på tide, at man får gjort op med forbuddet imod dobbeltdonation af æg, først og fremmest fordi man dermed giver flere muligheder for at gennemføre en graviditet og dermed føde eget barn, men også fordi vi med det foreliggende forslag får foretaget den nødvendige indhegning af forslaget, således at muligheden for dobbeltdonation skal ske ud fra en sundhedsfaglig begrundelse. Det vil stadig være delvis muligt for børnene at få viden om deres biologiske ophav. I de tilfælde, hvor parrene og donor ønsker fuld åbenhed, vil det også være en mulighed.

SF takker også for samarbejdet og vil varmt støtte det foreliggende forslag.

Kl. 12:25

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak for det. Så er vi faktisk nået til sundhedsministeren. Værsgo.

Kl. 12:26

Sundhedsministeren (Ellen Trane Nørby):

Tak, og tak for debatten i dag og til den store opbakning til lovforslaget. Det er et jo et lovforslag, som udspringer af en aftale, vi har lavet i etisk kreds, og som har været diskuteret og drøftet over adskillige møder. Jeg ved også, at partierne har haft det i grupperne, fordi det er noget, vi har bedt Det Etske Råd om at forholde sig til og komme med anbefalinger til. Jeg ved også, at det er noget, som i rigtig mange grupper også har krævet, at man netop har kunnet gå på kompromis, for at vi kunne lave en fælles aftale. Og den fælles aftale, som lovforslaget bygger på, bygger i høj på at følge anbefalingen fra Det Etske Råd, nemlig at afgrænse lovforslaget i forhold til at ophæve forbuddet mod dobbeltdonation til de steder, hvor der er en sundhedsfaglig begrundelse for behandling.

Jeg kan på regeringens vegne sige, at vi bakker op om og støtter fuldstændig den aftale, vi har lavet, og vi står inde for den, selv om man – som det er blevet sagt fra nogle af ordførernes side, også nogle af de ordførere, der ikke tilhører regeringspartierne – nogle steder godt kunne have tænkt sig at gå videre. Det ved jeg gælder både for gode parter såvel som blå partier. Men det her er en del af en fælles aftale, som bygger på anbefalingen fra Det Etske Råd, som netop anbefalede, at vi forholdt os til de områder, hvor der var en sundhedsfaglig begrundelse. Det er sådan set også baggrunden for, at lovforslaget er affattet, som det er, og jeg respekterer den aftale, vi har indgået, og jeg synes faktisk, at det er ærgerligt, hvis noget, der ligesom er lavet en enighed og en aftale om, pludselig skal gøres til genstand for, at de kompromiser, der er lavet, nu skal udstilles, så det bliver signaleret, at der er nogle andre, der ikke vil være mere progressive på et område. For jeg tror sådan set, det vil gøre det mere svært at arbejde med nogle af de her etiske spørgsmål, hvor vi jo også har haft en forståelse for, at der skal være enighed blandt partierne, hvis vi skal kunne ændre på det.

Der er ingen tvivl om, at det her lovforslag er med til at gøre lovgivningen mere tidssvarende, altså følge med både i en faglig udvikling, men også i en kulturel og i en normmæssig udvikling i samfundet. Og det er vigtigt, at vi sikrer, at de, der reelt har behov for hjælp til at kunne få børn, også får mulighed for det. Det er også derfor, jeg synes, det er et rigtig vigtigt lovforslag i forhold til at ændre loven om assisteret reproduktion, så forbuddet mod dobbeltdonation fjernes i de situationer, hvor der er en sundhedsfaglig begrundelse for behandlingen, netop på baggrund af anbefalingerne fra Det Etske Råd, så par og også enlige kvinder, der har brug for behandlingen, kan få hjælp. Samtidig har der jo også som en del af aftalen væ-

ret et ønske om det at kunne kende sit genetiske ophav, og derfor stiller vi også som krav, at mindst en af donorerne er ikkeanonym for at give barnet mulighed for delvis kendskab til sit biologiske ophav.

Den anden del af lovforslaget vedrører også et område, hvor udviklingen er gået rigtig stærkt. Det er et område, hvor vi også i fællesskab i Folketinget har taget en lang række initiativer, hvoraf nogle af initiativerne har gjort Danmark til at være first mover eller først i verden igen på en række punkter, nemlig hele spørgsmålet omkring flytning af transområdet i forhold til diagnosekoderne, og det er så klart markeret i WHO-sammenhæng, at hvis WHO ikke i fællesskab gjorde det, ville vi gå dansk enegang. Det er et område, hvor vi også har haft en bred enighed her i Folketinget, og jeg synes også, at det er stærkt, at vi nu i forhold til lovforslaget også så siger, at der ikke må være nogen tvivl om, at alle personer uanset kønsidentitet, herunder transkønnede, skal mødes med både værdighed og respekt i det danske sundhedsvæsen, og med de ændringer, der sker her, gør vi op med de diagnosebetegnelser, der ellers har været at finde i lovgivningen.

Jeg har noteret mig, som jeg også har svaret som en del af spørgsmål nr. 1 til lovforslaget, at LGBT Danmark gerne havde set, at formuleringerne var yderligere ændret i bemærkningerne til lovforslaget. Som jeg har svaret i udvalget, kan man jo ikke ændre bemærkningerne efter fremsættelsen, men der har ikke været noget ønske eller nogen hensigt med at skrive det på en anden måde eller på en måde, så det kunne tolkes anderledes end i den vejledning, der er udstedt, og derfor vil jeg også opfordre Folketingets partier til at optrykke svaret i betænkningen, så det kan indgå som et element i den fremtidige fortolkning af lovforslaget. For hvis det er sådan, man læser det, er vi selvfølgelig også nødt til at forholde os til det, selv om det ikke har været hensigten med formuleringerne.

For så vidt angår hele den her beslutning om kastration, som vi jo også har drøftet i flere sammenhænge, og som der jo også sker ændringer på i forhold til vejledning, laver vi jo her en lovmæssig beslutning, som sikrer, at man ikke skal have Sundhedsstyrelsens tilladelse fremover til kastration som led i et kønsskifte. I stedet for vil det være den forløbsansvarlige læge, der sammen med personen skal vurdere, om der skal foretages kastration. Jeg synes også, vi på den måde skaber en mere tidssvarende retsstilling for transkønnede, i forhold til hvordan deres situation er i dag og også i forhold til deres ønske om, hvordan kastration skal håndteres fremover.

Kl. 12:31

Der har også på det her punkt været et ønske om at sikre, at de, der ligesom er i gang med et forløb, før det her lovforslag er kommet ind i billedet, vil have mulighed for også efter lovforslagets vedtagelse at gøre brug af de her langt mere moderne regler, som lovforslaget nu iværksætter. Jeg har også i svaret på spørgsmål nr. 1 til partierne indikeret, at det er jeg sådan set villig til at fremsætte et ændringsforslag om, hvis det er partiernes ønske, sådan at vi sikrer, at vi for de personer, der er i gang med et forløb, og som på en eller anden måde bliver fanget mellem gammel og ny lovgivning, tager initiativ til, at de med et ændringsforslag pr. 1. januar kommer over på den nye lovgivning. Jeg håber sådan set på, at partierne også vil drøfte det og tage det med, sådan at vi forhåbentlig i fællesskab kan imødekomme den del.

Jeg stiller selvfølgelig gerne op til de spørgsmål, der undervejs fra udvalgets side måtte være, og glæder mig over det gode samarbejde, vi har haft i etisk kreds, i forhold til at lave den her modernisering af lovgivningen på et område, som betyder rigtig meget for de små minoritetsgrupper, som det her handler om. Tak for ordet.

Kl. 12:32

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til ministeren. Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og så er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundheds- og Ældreudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 25:

Forslag til lov om ændring af lov om leje. (Fripøleboliger i lejede lokaler).

Af transport-, bygnings- og boligministeren (Ole Birk Olesen).

(Fremsættelse 04.10.2017).

Kl. 12:32

Forhandling

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Forhandlingen er åbnet, og hr. Kaare Dybvad, Socialdemokratiet, er den første på talerstolen. Værsgo.

Kl. 12:33

(Ordfører)

Kaare Dybvad (S):

Tak for det, formand. I den lov, som vi lavede i 2015, gav vi dengang mulighed for, at man kunne anwise fra kommunen og gøre aftalesystemet for friplejeboliger mere fleksibelt, og det har vi så evalueret. Og vi er så kommet frem til, at vi gerne vil åbne op for, at der kan etableres friplejeboliger i lejede lokaler. Man kan huske, at før blev taksten jo fastsat ud fra et landsgennemsnit, og det betød, at nogle kommuner kom til at betale en udgift, som var langt højere end udgiften for en borger i kommunens egne plejeboliger, og det var et af de problemer, som vi forsøgte at løfte dengang, og som både kommuner og leverandører pegede på.

Ifølge regeringen bliver der nu mulighed for gøre brug af friplejeboliger i lejede lokaler, hvilket selvfølgelig er begrænset af, at det tilhørende serviceareal også er underlagt plejeboligloven, og det betyder, at en ejer kan få den samme sikkerhed for lejemålet, som hvis det var omfattet af erhvervslejeloven. Da det er under forudsætning af, at der ikke kommer højere husleje eller forringet retsstilling for beboerne, der fortsat er underlagt lejeloven, som regeringen anfører i lovforslaget, kan vi fra Socialdemokratiets side støtte forslaget.

Kl. 12:34

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til ordføreren. Så er det fru Merete Dea Larsen fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 12:34

(Ordfører)

Merete Dea Larsen (DF):

Tak. Ja, lovforslaget her er nemlig relevant i forhold til den lov, der i 2015 gjorde det muligt at drive friplejeboliger i lejede lokaler, og det blev vedtaget af et enigt Folketing med undtagelse af Enhedslisten.

Loven blev dengang udformet, sådan at forholdet mellem ejendommens ejer og en friplejeboligleverandør blev omfattet af boligreguleringslovgivningen – ja, det er et kludret ord. Det har vist sig ikke at være hensigtsmæssigt, da en friplejeboligleverandør anvender lokalerne til erhvervsmæssig drift af plejevirkksomhed, og det bør derfor være omfattet af erhvervslejeloven. Det skulle gerne medføre en større aftalefrihed mellem de to parter til fordel for beboerne.

Ændringen, som hr. Kaare Dybvad også var inde på, skulle ikke have nogen konsekvenser for huslejeniveauet i de omfattede fripleje-

boliger, hvilket bl.a. Danske Seniorer også lægger vægt på i deres høringssvar, og derfor kan Dansk Folkeparti støtte forslaget.

Kl. 12:35

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak for det. Så er det fru Britt Bager, Venstre. Værsgo.

Kl. 12:35

(Ordfører)

Britt Bager (V):

Som det er de fleste bekendt, blev der i 2015 vedtaget en række ændringer af friplejeloven. Her blev det bl.a. muligt at drive friplejeboliger i lejede lokaler. Med de nuværende regler er lejeforholdet mellem en ejendoms ejer og friplejeboligleverandøren, når friplejeboligleverandøren altså etablerer boliger i lejede lokaler, omfattet af boliglejelovgivningen. Det forhold ændrer vi på med forslaget her, så lejeforholdet mellem de to parter fremover vil være omfattet af erhvervslejeloven.

Ændringen vil betyde en øget aftalefrihed mellem en ejendoms ejer og friplejeboligleverandøren, idet de to parter i højere grad vil kunne aftale de vilkår, som de anser for mest hensigtsmæssige i det konkrete lejeforhold. Og dermed begrænses muligheden for at drive friplejeboliger i lejede lokaler ikke længere af en uensigtsmæssig regulering. Ved netop at fjerne denne uensigtsmæssige regulering vil vi kunne understøtte muligheden for at drive friplejeboliger i lejede lokaler, og det vil styrke potentielle udlejerens interesse i at tilbyde egnede lokaler til friplejeboligleverandører.

Det er derfor Venstres forventning, at forslaget her vil bidrage til at øge udbuddet af lokaler, som friplejeboligleverandøren kan leje. På den måde kan vi styrke friplejeboligmarkedet, og således vil forslaget her også gavne potentielle lejere. I den forbindelse er det dog vigtigt for mig at understrege, at forslaget ikke ændrer på beboernes vilkår i fremlejeforhold. Også det fremgår af selve lovtæksten.

Det er Venstres forventning, at det her forslag vil gavne de involverede parter med henblik på øget aftalefrihed og frihed til at aftale de vilkår, som parterne finder mest hensigtsmæssige i de konkrete forhold, uden at det har negativ indflydelse på beboerne, og det giver i vores optik rigtig god mening. På den baggrund kan jeg meddele, at Venstre støtter det her forslag.

Jeg skal også meddele på vegne af Det Konservative Folkeparti, at de støtter forslaget.

Kl. 12:37

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak for det. Hr. Søren Egge Rasmussen er vist ikke nået frem endnu, så vi går videre til fru May-Britt Katstrup fra Liberal Alliance. Jeg har fået oplyst, at hr. Søren Egge Rasmussen er på vej. Værsgo til fru May-Britt Katstrup.

Kl. 12:38

(Ordfører)

May-Britt Katstrup (LA):

Tak for det. Formålet med det lovforslag, vi behandler, er at øge aftalefriheden i lejeforholdet mellem en friplejeboligleverandør og ejendommens ejer. Forslaget handler om at lette adgangen til at etablere friplejeboliger i lejede lokaler. Helt konkret vil lovforslaget betyde, at lejeforholdet mellem den lejer, der ønsker at drive friplejeboligvirksomhed, og ejendommens ejer fremadrettet vil være omfattet af erhvervslejeloven og ikke af lejeloven og boligreguleringsloven, som det er tilfældet i dag. Det vil i højere grad end i dag give frihed til parterne til selv at aftale de præcise vilkår for lejemålet. På denne måde ændres retsgrundlaget for lejekontrakten mellem ejer og friplejeboligleverandør, så der sikres en større frihed, og det forventes at tiltrække flere aktører på udbudssiden. Det vil i sidste ende be-

tyde bedre og billigere friplejeboliger, samtidig med at beboerne fortsat vil være beskyttet på samme måde som i lejeloven.

I Liberal Alliance støtter vi derfor forslaget.

Kl. 12:39

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Nikolaj Amstrup fra Alternativet. Værsgo.

Kl. 12:39

(Ordfører)

Nikolaj Amstrup (ALT):

Mange tak. Jeg skal gøre det relativt kort. Det er forklaret, at forslaget ændrer lejelovens anvendelsesområde, således at lejemål, der skal bruges til drift af friplejeboliger, fremover omfattes af erhvervslejeloven.

Med forslaget ændres det alene, hvilken lovgivning hovedlejekontrakten mellem ejendomsejeren og udbyderen af friplejeboliger er omfattet af. Det er som udgangspunkt, mener vi, mere korrekt, at lejeaftalen er en aftale om et erhvervslejemål, og beboernes retsstilling ændres ikke af dette.

Derfor støtter vi forslaget.

Kl. 12:40

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det fru Marlene Borst Hansen, Radikale Venstre.

Kl. 12:40

(Ordfører)

Marlene Borst Hansen (RV):

Det her lovforslag gør det muligt at udleje sin ejendom til et friplejehjem, og det kan Radikale Venstre godt støtte. Vi ser ingen grund til, at udlejere ikke må det, og vi noterer os, at ministeriet svarer Ældre Sagen, at den ældres retsstilling ikke ændres.

Vi støtter forslaget.

Kl. 12:40

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til ordføreren. Denne gang går vi så videre til SF. Værsgo.

Kl. 12:40

(Ordfører)

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det. Dette forslag vil, som det allerede er sagt, lægge friplejeboliger ind under erhvervslejelovgivningen, fordi det angiveligt skulle være mere fleksibelt. I det konkrete tilfælde vil det betyde, at huslejen stiger, fordi der er aftalefrihed og ikke regulering.

Det er sådan en form for fleksibilitet, som SF lige præcis ikke er tilhænger af. Den kan nemlig bl.a. betyde, at et antal huslejeregulerede lejligheder overgår til friplejeboliger, fordi det giver udlejeren en gevinst, og dermed giver det færre forholdsvis billige lejligheder til rådighed for øvrige borgere.

Derfor er SF på lige fod med Lejernes Landsorganisation imod det her forslag.

Kl. 12:41

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak for det. Og så er hr. Søren Egge Rasmussen, Enhedslisten, nået frem og får hermed lov til at få ordet. Værsgo.

Kl. 12:41

(Ordfører)

Søren Egge Rasmussen (EL):

Tak for det. Jeg vil sige meget tydeligt, at Enhedslisten er imod det her lovforslag, fordi det jo medfører, at der bliver en friere husleje-

fastsættelse, når lejemålet går over til, at det bliver omfattet af erhvervslejeloven i stedet for som nu af boliglejeloven.

Vi synes egentlig, der er et væsentligt spørgsmål, som skal afklares, og det er: Er friplejeboliger at betragte som boliger? Og kan erhvervslejeloven finde anvendelse ved regulering af lejekontrakter, jævnfør erhvervslejelovens § 1? Loven gælder for leje, herunder fremleje, af lokaler, der udelukkende er udlejet til andet end beboelse. Det synes jeg egentlig virker som en rimelig klar formulering, som vel egentlig gør, at man ikke kan lave det her lovforslag, at man ikke kan lave den her ændring. Det vil da være meget væsentligt at få det udredt og klarlagt i en udvalgsbehandling.

Vi frygter meget, at det her lovforslag vil være med til at gøre det mere muligt at tjene penge på friplejeboligerne. Det vil sige, at det er private aktører, som måske har bedre mulighed for at komme ind og lave nogle konstruktioner, hvori indgår flere selskaber, som lidt lejer til sig selv, og så ender det med, at det sådan set bliver dyrere for de ældre. Og vores store bekymring ved det her lovforslag er, at der sker en yderligere liberalisering af noget, som vi egentlig synes skulle udvikle sig i offentligt regi i stedet for.

Så helt grundlæggende er vi imod lovforslaget.

Kl. 12:43

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til ordføreren. Så er vi nået til transport-, bygnings- og boligministeren. Værsgo.

Kl. 12:43

Transport-, bygnings- og boligministeren (Ole Birk Olesen):

Jeg vil gerne starte med at takke ordførerne for den positive modtagelse af lovforslaget.

Formålet med lovforslaget er at gøre drift af friplejeboliger i lejede lokaler mere smidig og at øge aftalefriheden i lejeforholdet mellem ejendommens ejer og friplejeboligleverandøren. Lovforslaget vil medføre, at lejeforholdet mellem ejendommens ejer og en lejer, der skal drive friplejeboligvirksomhed i lokalerne, fremover vil være omfattet af erhvervslejeloven i stedet for som i dag af lejeloven og boligreguleringsloven, der regulerer boliglejemål.

Det vil give en større frihed for parterne til at aftale de vilkår, de finder hensigtsmæssige i det konkrete tilfælde. Som eksempel kan jeg nævne, at det efter friplejeboligloven er leverandøren, der over for lejerne og det offentlige har ansvaret for, at ejendommen og de enkelte lejemål er forsvarligt vedligeholdt, men når lejeaftalen, som det er i dag, omfattes af lejeloven, kan det ikke aftales, at friplejeboligleverandøren overtager en del af ejerens vedligeholdelsespligt. Dermed bliver friplejeboligleverandøren afhængig af, at ejeren lever op til sine forpligtelser, og det er ikke hensigtsmæssigt.

Jeg vil gerne understrege, at det kun er retsgrundlaget for lejekontrakten mellem ejeren af ejendommen og friplejeboligleverandøren, der ændres. Beboerne vil ligesom i dag være fremlejetagere og beskyttet af lejeloven med de ændringer, der er fastsat i friplejeboligloven. Der sker altså ingen ændring i kontraktforholdet mellem friplejeboligleverandøren og beboerne. Den beskyttelse, der gælder i dag, vil også gælde efter den foreslåede lovændring. Ligesom i dag vil ejeren ikke selv kunne stå som udlejer i forhold til beboerne, medmindre ejeren selv er certificeret som friplejeboligleverandør, og så er der jo ikke tale om drift af virksomheden i lejede lokaler.

Det korte af det lange er, at friplejeboligleverandører driver en erhvervsmæssig virksomhed, der er tæt reguleret i lovgivningen, og at det i friplejeboligloven er bestemt, at virksomheden kan drives i lejede lokaler. Derfor er det kun rimeligt, at lejeaftalen mellem ejendommens ejer og friplejeboligleverandøren, dvs. de to erhvervsdrivende, skal være omfattet af de samme regler, som gælder for alle andre lejemål, der benyttes til erhvervsmæssig virksomhed, og det er kun det, som lovforslaget handler om.

Når vi nu foreslår, at forholdet mellem ejendommens ejer og friplejeboligleverandøren bliver omfattet af erhvervslejeoven, som er mere egnet til at regulere lejeforholdet mellem erhvervsdrivende, end lejeoven er, så forventer vi, at der vil komme flere aktører på udbudssiden, som indtil videre har været tilbageholdende med at investere i ejendomme egnet til friplejeboliger. Det må i sidste ende betyde, at det vil blive nemmere og billigere for friplejeboligleverandører, som ønsker at drive deres virksomhed i lejede lokaler, at finde egnede lokaler til formålet, og det er kun godt.

Afslutningsvis vil jeg gerne takke for de positive bemærkninger. Jeg ser frem til udvalgsbehandlingen i denne positive ånd. Tak for ordet.

Kl. 12:46

Forhandling

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, så forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Transport-, Bygnings- og Boligudvalget, og hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 29:

Forslag til lov om ændring af lov om leje og lov om leje af almene boliger. (Fremme af digital kommunikation i boligleje-forhold).

Af transport-, bygnings- og boligministeren (Ole Birk Olesen). (Fremsættelse 04.10.2017).

Kl. 12:46

Forhandling

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Vi åbner forhandlingerne, og det er hr. Kaare Dybvad fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 12:47

(Ordfører)

Kaare Dybvad (S):

Tak for det, formand, og tak til alle de tilhørere, der er her for at se behandlingen af forslaget om noget så interessant som digital kommunikation i lejede boliger. Det er jo dejligt, at også boligområdet kan vække interessen også i den yngre del af befolkningen.

Det er jo en aftale, vi har lavet omkring det at bruge en e-mail, når man bor som lejer, og vi synes, at det grundlæggende er positivt, at man kan fremme digital kommunikation i det omfang, at det selvfølgelig foregår på en måde, hvor folk, der ikke har lyst til at bruge digital kommunikation, kan slippe for det. Men alt i alt må vi jo sige, at det bliver noget billigere, hvis man bruger e-mail frem for post, ikke mindst med den udvikling, som vi har set i postvæsenet de sidste par år. Det er efterspurgt mange steder, både fra dem, der bor i boligerne, men jo især også fra dem, der udlejer dem, for det er dem, der som regel vil indhente den besparelse, der er.

Jeg synes faktisk, at det i det her tilfælde er svært at finde nogle problemer med det her lovforslag. Jeg synes, der er taget højde for

langt de fleste situationer, som vi kunne være betænkelige ved. Jeg synes, det er helt rimeligt, at man selv tilmelder sig. Jeg synes, det er en fin indvending, at nogle påpeger, at man skulle have det på e-Boks i stedet for have det på en almindelig mail, men til det må vi jo sige, at der i hvert fald indtil nu ikke er fundet en løsning, sådan at private kan bruge e-Boks på samme måde, som det offentlige gør. Det er jo primært en offentlig kommunikationsform. Der vil selvfølgelig være en risiko for, at nogle mails ryger i et spamfilter et eller andet sted, når man sender mails rundt til folk. Sådan er det jo også i alle andre sammenhænge, og det skal vi selvfølgelig være opmærksomme på.

Grundlæggende mener vi fra Socialdemokratiets side, at vi skal forenkle boligområdet og forenkle lejeforholdet, så længe det sker med rettidig omhu for beskyttelse af dem, som bor i boligerne, og det synes vi man gør med det her forslag. Derfor støtter vi det.

Kl. 12:49

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak for det. Så er det fru Merete Dea Larsen, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 12:49

(Ordfører)

Merete Dea Larsen (DF):

Som hr. Kaare Dybvad også var inde på, er det her jo netop en aftale, som vi indgik i juni, og hvor vi efterkommer det ønske, som har været fra rigtig mange forskellige parter om at løse udfordringerne på området for digital kommunikation i lejeforhold. Digitalisering er nemlig fremtiden. Vi skal altid være påpasselige med, hvor hurtigt vi presser det igennem, og det synes jeg vi har taget højde for i den her aftale, hvor vi sikrer, at dem, som er fritaget fra offentlig digital post, meget simpelt kan blive det her omgående, og at folk, som ikke er fritaget i forvejen, stadig væk kan bede om at blive fritaget for det. Og med kun 1 måneds varsel kan man faktisk opsiges den digitale post. Så det giver rigtig god mening efter Dansk Folkepartis holdning.

Både lejere og udlejere har ønsket det her, og vi tror på, at der er store muligheder i det. Som hr. Kaare Dybvad også var inde på, er e-Boks-løsningen desværre ikke inden for den ramme, hvor alle kan bruge det, men vi har i aftalen her taget højde for, at det forhåbentlig kommer, at det bliver en mulighed, sådan at vi forhåbentlig ikke bliver nødt til at ændre lovgivningen igen, når vi kommer dertil. Så jeg synes alt i alt, vi har lavet en rigtig, rigtig god aftale her, og derfor kan vi selvfølgelig anbefale forslaget.

Kl. 12:50

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til ordføreren. Så er det fru Britt Bager, Venstre. Værsgo.

Kl. 12:50

(Ordfører)

Britt Bager (V):

Med lovforslaget her udmønter vi en bred politisk aftale. Det er en aftale, der netop fokuserer på at fremme muligheden for at benytte digital kommunikation i private og almene boligforhold. Det er helt på linje med udviklingen i vores samfund. Jeg vil ikke gå i detaljer med det her lovforslag, men jeg vil blot nævne, at vi med forslaget her fjerner de nuværende barrierer for digital kommunikation mellem lejer og udlejer. På den baggrund er det Venstres forventning, at forslaget bl.a. vil medføre lavere administrationsomkostninger for udlejerne og gøre kommunikationen mellem parterne mere fleksibel og mere effektiv.

Afslutningsvis vil jeg understrege, at vi med forslaget her ikke pålægger lejerne, at de fremover skal benytte sig af digital kommunikation. De lejere, der af den ene eller anden grund ikke ønsker at

benytte sig af digital kommunikation, vil fortsat have mulighed for at blive fritaget for det – præcis ligesom personer, der er fritaget for digital post. I Venstre mener vi, at forslaget her understøtter den fremadrettede kommunikation mellem lejer og udlejer med de åbenlyse fordele, det medfører, samtidig med at forslaget tager hensyn til de lejere, der ikke ønsker at benytte sig af digital kommunikation. Vi støtter derfor forslaget, og jeg skal på vegne af Det Konservative Folkeparti sige, at de også støtter forslaget.

Kl. 12:52

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak for det. Og så er det faktisk hr. Søren Egge Rasmussen, Enhedslisten, ifølge normal rækkefølge her i Tinget. Værsgo.

Kl. 12:52

(Ordfører)

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg beklager forsinkelsen. Vi står inde for det lovforslag, der er lavet her, og som er en konsekvens af en aftale, der er indgået. Men jeg tror ikke, man løser det hele alligevel, for det, der lidt er dilemmaet, er, at den måde, vi kommunikerer på, de vaner, der er i den forbindelse, hele tiden ændrer sig. Den del, der drejer sig om at blive opsagt i sin bolig, er jo faktisk en enormt vigtig meddelelse at være sikker på at få, hvis det er der, det ender, altså at ens udlejer opsiger en i den bolig, man har. Jeg synes, det er fornuftigt, at den kommunikation fortsat kan ske pr. brev, men samtidig er vi så også i en tidsalder, hvor vi modtager mindre og mindre post, og det vil sige, at der sådan set kan være mennesker, som ikke har det som en vane at gå hen og åbne sin metalkasse, sin postboks, og tømme den. Der er sådan set unge mennesker, der slet ikke er vant til at modtage breve fysisk, og som ikke tænker på, at de sådan jævnlig skal tømme deres postkasse. Samtidig er der så andre generationer, som måske er koblet på alt det her med mailsystemer osv., men hvor vi jo ikke har visshed for, om et spamfilter kan tage en eller anden vigtig meddelelse, eller at mennesker kan overse en vigtig meddelelse.

Så jeg synes, at vi er nødt til at følge op på det her for at se, om vi kan gøre det endnu bedre, for det er jo klart, at den digitale kommunikation er utrolig vigtig, men måske skal vi også på et tidspunkt komme frem til, at der skal være et svar på ultravigtige meddelelser til en lejer, der siges op. Så vi står ved det her lovforslag, men vi synes også, der er grund til at følge med i, hvad der eventuelt måtte ske af u hensigtsmæssigheder som følge af det.

Kl. 12:54

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det fru May-Britt Katstrup, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 12:54

(Ordfører)

May-Britt Katstrup (LA):

Lovforslaget, der behandles her, har til formål at skabe administrative lettelser i forhold til kommunikationen mellem lejer og udlejer af en lejebolig. Forslaget ændrer det udgangspunkt, der ellers er i boliglejeforhold om, at digital kommunikation kræver en aftale ved krav om skriftlighed. Det bliver i stedet valgfrit for parterne, hvilken skriftlig form der skal kommunikeres i. For at sikre en afbalanceret ordning til gavn for alle dele af befolkningen, kan parterne forlange at blive fritaget for den digitale kommunikation. Dette kan eksempelvis være tilfældet, hvis en af parterne er fritaget for at modtage digital post. Forslaget giver samtidig bedre mulighed for at gennemføre ind- og fraflytningstilsyn og tilbudspligt digitalt.

I Liberal Alliance støtter vi op om forslaget, der vil lempe den administrative byrde for både lejer og udlejer, der fremadrettet vil kunne kommunikere digitalt og dermed undgå udgifter til fysisk

postkorrespondance. Det er både fornuftigt og effektivt, og derfor støtter vi forslaget.

Kl. 12:55

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Nikolaj Amstrup, Alternativet. Værsgo.

Kl. 12:55

(Ordfører)

Nikolaj Amstrup (ALT):

Mange tak. Vi synes, at der er ramt en fornuftig balance i aftalen her om digital kommunikation i lejeforhold. Som hr. Søren Egge Rasmussen påpegede, er der meget forskellige måder at modtage kommunikation på, og for nogle generationer er et brev det almindelige, og for andre er et brev så ualmindeligt som noget. Der bliver frihed til at vælge, om man vil have digital kommunikation eller skriftlig kommunikation, og vi skal selvfølgelig være opmærksom på, at den omfattende digitalisering, der sker i de her år, ikke stiller borgere med svage digitale kompetencer dårligere på nogen måde. Men det mener vi også der er taget hensyn til i aftalen, idet man kan forlange at blive fritaget for den digitale kommunikation.

Vi støtter naturligvis forslaget.

Kl. 12:56

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det fru Marlene Borst Hansen, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 12:56

(Ordfører)

Marlene Borst Hansen (RV):

Formålet med lovændringen er at gøre det muligt at kommunikere digitalt mellem lejer og udlejer. Kort og godt, så er Radikale Venstre enige i loven og støtter den, og set med vores øjne er det helt logisk, at også lejekontrakter kan udveksles digitalt, hvis man ønsker det.

Kl. 12:57

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til ordføreren. Så er det fru Kirsten Normann Andersen, SF, som den sidste ordfører. Værsgo.

Kl. 12:57

(Ordfører)

Kirsten Normann Andersen (SF):

Ja, som den sidste ordfører den her gang. Velkommen til den digitale tidsalder, nu også til boligsektoren. Det er både rigtigt, naturligt og bestemt også efterspurgt af mange, at også boligsektoren nu kan levere og håndtere breve, kontrakter og kommunikation i øvrigt digitalt. Det er naturligvis afgørende, at man også i boligsektoren giver mulighed for, at borgere, som ikke er klar til den nye tidsalder, stadig kan modtage helt almindelige breve og papirkontrakter, men det er der også taget højde for i forslaget.

SF stemmer naturligvis for forslaget.

Kl. 12:58

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til ordføreren. Så er vi nået til transport-, bygnings- og boligministeren. Værsgo.

Kl. 12:58

Transport-, bygnings- og boligministeren (Ole Birk Olesen):

Tak til ordførerne for den positive modtagelse af lovforslaget. Dette lovforslag udspringer af det øgede fokus, som den teknologiske udvikling har sat på at fremme muligheden for at anvende digital kommunikation i boliglejeforhold. Forslaget har til formål at understøtte en effektiv drift af udlejningsejendomme ved at opnå administrative

lettelser i den løbende kommunikation imellem udlejeren og lejerne. Ordningen er afbalanceret, så den tager hensyn til de dele af befolkningen, som endnu ikke har tilstrækkelige forudsætninger for at udnytte fordelene ved den teknologiske udvikling.

Lovforslaget vil medføre, at kommunikationsformen mellem udlejere og lejere som udgangspunkt er valgfri i modsætning til i dag, hvor det kræver forudgående aftale for at kommunikere digitalt. Det vil således være op til den enkelte at bringe den digitale kommunikation til ophør, og det vil kun være et mindretal, som endnu ikke kan se de klare fordele i at kunne kommunikere digitalt.

Lejelovgivningen indeholder mange bestemmelser, der kræver skriftlighed, både for udlejere og lejere. F.eks. skal udlejerens varslinger være skriftlige, ligesom lejerens indsigelser skal. Skriftlighedskravet i dag kan ikke opfyldes ved digital kommunikation, medmindre det er aftalt mellem udlejer og lejer, og selv her kan aftalen opsiges af én part uden varsel til enhver tid. Denne retsstilling kan for nogle virke hæmmende i forhold til at overgå til digital kommunikation, oven i købet for personer, som har et klart ønske om at kunne kommunikere digitalt i større omfang. At digitale dokumenter opfylder skriftlighedskravene i lovgivningen er i dag uomtvisteligt. Når det i lovforslaget foreslås at ophæve reglerne om digital kommunikation i lejelovgivningen, betyder det altså, at parterne fremover selv kan vælge kommunikationsform. Det betyder, at der ikke længere skal indgås en egentlig aftale herom mellem udlejer og lejer.

Denne tilskyndelse til øget anvendelse af digital kommunikation medfører også en administrativ lettelse for både udlejere og lejere. Dette skal også ses i lyset af, at langt størstedelen af lejere og udlejere ønsker en øget mulighed for at anvende digital kommunikation.

Digital kommunikation kan dog være en ulempe for en mindre gruppe af borgere. Dette tager lovforslaget hensyn til, ved at digital kommunikation ikke kan finde sted, hvis en af parterne er fritaget for digital post i lov om digital post fra offentlige afsendere og meddeler dette til udlejeren. Parterne kan også med 1 måneds varsel forlange, at digital kommunikation ikke længere kan ske. Ovennævnte ordning er det væsentligste i lovforslaget, men lovforslaget indeholder også andet.

I forhold til udlevering af ind- og fraflytningsrapport på synet præciseres det, så der ikke længere er tvivl, at dette kan ske digitalt. Det er en præcisering, som både udlejere og lejere har efterspurgt. Det præciseres også, at de oplysninger, som udlejeren skal give i forbindelse med tilbudspligt, kan gives digitalt. Lovforslaget ændrer ikke på kravet om fysisk skriftlighed, når det kommer til udlejerens opsigelse og ophævelse. Grunden til dette er, at der for lejerne i disse tilfælde er tale om meget indgribende foranstaltninger, som indebærer, at hensynet til at undgå fejlkommunikation i disse tilfælde må veje tungere end hensynet til nemmere kommunikation.

Lovforslaget vil medvirke til at lempe den administrative byrde for udlejere. Ligeledes vil lejerne opnå en administrativ lettelse, idet kommunikationen med udlejer kan ske digitalt uden de udgifter, som fysisk post medfører.

Jeg vil gerne endnu en gang takke for de positive bemærkninger, og jeg ser frem til udvalgsbehandlingen i samme positive ånd.

Kl. 13:01

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Vi siger også tak til ministeren. Der er ingen korte bemærkninger.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingerne afsluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Transport-, Bygnings- og Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 1. behandling af lovforslag nr. L 62:

Forslag til lov om ændring af lov om almene boliger m.v. (Fleksibel kommunal anvisningsret, etablering af udslusningsboliger i almene ældreboliger, forenkling af krav til indretning af nybyggeri, afhændelse og nedrivning af almene boliger m.v.).

Af transport-, bygnings- og boligministeren (Ole Birk Olesen).

(Fremsættelse 11.10.2017).

Kl. 13:02

Forhandling

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Forhandlingerne er åbnet, og den første ordfører er hr. Kaare Dybvad fra Socialdemokratiet.

Kl. 13:02

(Ordfører)

Kaare Dybvad (S):

Tak for det, formand. Nu har vi haft to relativt nemme lovforslag, og så kommer der sådan en samling af forskellige sager. L 62 er et lovforslag, der rummer en række, synes vi i Socialdemokratiet, vigtige spørgsmål, som så er blevet lagt sammen, men jeg vil tage dem fra en ende af.

For det første synes vi i forhold til ændringen af anvisningssystemet, at det er et ærgerligt forslag. Vi har modtaget et brev fra Kommunernes Landsforening og boligselskabernes landsforening, BL, hvor man har anført det, som jeg også var overbevist om fra starten, netop at boligselskaberne og kommunerne allerede i dag fuldt ud er i stand til at lave de aftaler om anvisning, som de mener er nødvendige. Skulle der være kommuner, som ikke kan finde ud af det, så stiller parterne sig endda til rådighed for at tage ud med nogle kyndige folk og finde ud af at lave sådan en aftale.

I det lys synes jeg det kan være svært at se, hvem der præcis får gavn af det her forslag, og jeg har svært ved at se nødvendigheden af det. Og vi vil egentlig opfordre regeringen til at luge det ud af det her lovforslag, når nu man ikke rigtig ved, hvem der har ønsket det, og når man i virkeligheden bare skaber en bureaukratisering af den anvisning, som sker hver eneste dag i mange af de store kommuner rundt om i landet, altså gennem aftaler med de lokale boligselskaber.

For det andet er der muligheden for at lave ungdomsboliger uden køkkenfaciliteter, badefaciliteter osv., og vi synes egentlig, der er nogle positive ting i den del af forslaget. Vi mener, at der er mange ungdomsboliger – næsten alle dem, der bliver bygget i dag, over 99 pct. – hvor der i dag er både køkken, bad og toilet. Det er jo fint, men der skal også være mulighed for at kunne bygge lidt billigere. Der har bl.a. været en sag i Aarhus, hvor beboerne på Parkkollegierne ønskede at beholde deres kollegieværelser uden bad, toilet og køkken, og den mulighed skal der også være. Unge mennesker er jo forskellige ligesom alle andre.

For det tredje er der spørgsmålet om brug af tidligere ældreboliger som udslusningsboliger. Fra Socialdemokratiets side støtter vi den del, under forudsætning af at det selvfølgelig sker gennem frivillige aftaler mellem boligselskaber og kommuner.

Så er der for det fjerde spørgsmålet om at dispensere fra kravene om tilgængelighed for handicappede. Det er vi meget kritiske over for, både fordi vi mener, det trækker i den forkerte retning i forhold til den historiske udvikling, der har været, hvor handicappede har få-

et bedre forhold, og fordi det går imod hele den ånd, der er i den almene sektor, hvor man igennem Landsbyggefonden i de sidste år har renoveret 10.000 boliger, så der er kommet bedre tilgængelighed.

Vi mener, at folk med handicap skal have lov til at kunne færdes og vælge boliger, og vi mener i særdeleshed, at når det drejer sig om ældreboliger, er det vigtigt, at der er tilgængelighed, fordi det jo tit foregår på den måde, at ældre flytter ind i en bolig, mens de har før-ligheden i behold. Undervejs bliver man selvfølgelig ældre, og nogle bliver dårligere gående. Så ender man pludselig med at skulle bruge en rollator eller noget andet, og så sidder man i en bolig, hvor der ikke er tilgængelighed. Det er jo en uheldig situation, som hurtigt kan ende med at blive dyr eller i hvert fald besværlig for den enkelte ældre. Så den del er vi skeptiske over for.

Så er der for det femte forslaget om dækning af skader i almene plejeboliger. Der kan vi fra Socialdemokratiets side støtte forslaget i det omfang, der igennem den her formelle ligestilling ikke sker en glidning, så plejeboliger bliver set som et billigt alternativ, for det mener vi ikke på lang sigt gavner nogen parter.

Så er der for det sjette spørgsmålet om at afhænde almene boligafdelinger. Der synes vi det er vigtigt at understrege, at beboerne skal have mulighed for at stemme om det. Vi mener ikke, det er rimeligt, at en almen boligafdeling skal kunne afhændes, uden at beboerdemokratiet har haft indflydelse på det.

Det var sådan lovforslagets enkelte dele. Nu har jeg et minut tilbage, og så jeg vil alligevel lige sige nogle generelle ting. Jeg synes, det er ærgerligt – det synes vi fra Socialdemokratiets side – at man fra regeringens side har så travlt med at regulere den almene sektor. Vi har i Danmark en fantastisk model, hvor man har boligselskaber, der er oprettet frivilligt, som får en lille smule offentlig støtte, og som løser nogle enormt store sociale opgaver i det her samfund. Og vi synes, man skal passe meget på med hele tiden at lave lovgivning, hele tiden at ændre deres vilkår. Noget af det kommer, uden at der er nogen, der har ønsket det. Noget af det kommer, fordi man har en eller anden idé om, at nogle måske ønsker det.

Men sagen er jo, at den almene sektor fungerer rigtig godt og løser nogle store samfundsopgaver. Det synes vi man også skal give dem fred til at kunne gøre, måske nogle gange sammen med kommunerne, måske nogle gange helt selvstændigt, uden at vi fra Christiansborgs side hele tiden skal komme med ny lovgivning. Og vi synes egentlig, det som en generel betragtning er vigtigt at få med her, at det ikke er vores opgave at detailregulere den almene sektor hele tiden.

Så med de bemærkninger må jeg sige, at Socialdemokratiet ikke kan støtte forslaget.

Kl. 13:07

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Så er der en kort bemærkning fra fru Britt Bager. Værsgo.

Kl. 13:07

Britt Bager (V):

Tak. Jeg hæfter mig ved, at Socialdemokratiets ordfører siger, at han er uforstående over for, at regeringen vælger at regulere et velfungerende marked. Anerkender ordføreren, at ønsket om at udvide anvisningsretten kom fra KL i økonomiaftalen?

Kl. 13:08

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 13:08

Kaare Dybvad (S):

Jeg mener ikke, jeg brugte ordet marked. Jeg mener ikke, at forholdet mellem de almene boliger og kommunerne er en markedssituation. Jeg mener faktisk, hvis man skal sige noget om det, at det mere

er en civilsamfundssituation. For det er jo en demokratisk organisation, som forhandler med en demokratisk organisation. Men jeg har ikke siddet til økonomiforhandlinger, og hvis der er nogen fra KL, der har sagt det undervejs, så er det da noget sjusk. Men det, vi kan se nu, er, at der ikke er nogen, der er interesseret i det, og så synes jeg da, at man skal pakke det sammen.

Kl. 13:08

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 13:08

Britt Bager (V):

Det er jeg for så vidt enig med ordføreren i, men jeg bliver nødt til at reagere, når ordføreren siger, at den her regering står for at overimplementere og står for at regulere et velfungerende marked. For når vi går ind og udvider den her anvisningsret, er det jo, fordi det har været et ønske fra parterne. Og så må vi tage op til revision, om det skal laves om, hvis det ønske ikke eksisterer længere.

Kl. 13:09

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 13:09

Kaare Dybvad (S):

Jamen jeg er klar over, at de borgerlige ser de almene boliger som et marked, men som jeg også sagde før, ser jeg det som demokratiske organisationer, der forhandler med hinanden. Og så vil jeg da sige, at det her – nu skal det jo ikke spænde alt for vidt i sådan en ordførertale – handler om flere situationer. Altså, man forsøgte tidligere at hæve det kommunale indskud i boligerne til henholdsvis 20 og 24 pct., og det er der jo ikke nogen der ønsker. Man er på vej med at lave en statsbank, som kan yde lån, og det er heller ikke noget, der kommer fra sektoren. Nogle gange kan man godt blive lidt nervøs for, hvor de her ønsker egentlig kommer fra, om de overhovedet kommer nogen steder fra.

Kl. 13:09

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tusind tak til hr. Kaare Dybvad, og velkommen til fru Merete Dea Larsen fra Dansk Folkeparti.

Kl. 13:09

(Ordfører)

Merete Dea Larsen (DF):

Der er ingen tvivl om, at det her lovforslag kommer til at tage lidt længere tid end de to foregående. Normalt vil Dansk Folkeparti støtte op omkring et forslag, som jo er en udmøntning af en topartsaftale mellem Kommunernes Landsforening og regeringen, men som jeg læser høringssvarene, har Kommunernes Landsforening åbnet ballet, og derfor vil jeg tillade mig at komme med en række bekymringer til de forskellige områder.

Først har vi den fleksible kommunale anvisningsret til almene boliger, hvor det ønskes at vende de eksisterende regler på hovedet, sådan at det ikke længere er boligorganisationen, der stiller boliger til rådighed for kommunerne, men at boligorganisationerne fremover skal stille alle boligerne til rådighed for kommunerne, som så dermed kan udvælge de boliger, som de finder mest behov for i forhold til deres akutboligventeliste.

Det er mig lidt ubegribeligt, at Kommunernes Landsforening ikke synes, at det en glimrende idé, eftersom man vel har tillid til sine kommuner ude omkring til, at de ikke vil misbruge den her mulighed. Men den bekymring, som vi har i Dansk Folkeparti, er, at de fleste kommuner jo nok desværre vil tilvælge alle de billige, små boliger,

og de vil derfor blive fjernet fra markedet temmelig hurtigt, og dem, der så har stået på venteliste i årevis, vil pludselig ikke have mulighed for at få en lille, billig bolig.

Den del, som også har været en af bekymringerne, er det her med, om en lejer risikerer at skulle betale husleje i længere tid, hvis det er den her løbende indmelding, som boligorganisationerne skal komme med. Det synes jeg faktisk at ministeren har formået at imødekomme godt, så det er ikke en bekymring, vi længere har. Så vores primære bekymring er, at vi tror på, at kommunerne vil tage de små, billige boliger.

Den næste er udslusningsboliger i almene boliger. Der er Ankestyrelsen kommet med nogle bemærkninger, som vi faktisk er hundrede procent enige i. Vi frygter, at nogle kommuner kan se en idé i at ændre tildelingskriterierne for ældre- og plejeboliger, som allerede i dag er alt for hårde efter vores mening i mange kommuner. Så frygter vi også for de her udslusningsboliger – det kan godt være, at de har til hensigt kun at skulle vare i op til 2 år, men det er ikke nogen garanti, og det vil sige, at pludselig risikerer vi, at de her boliger kommer til at blive brugt i længere tid end de tiltænkte 2 år – og vi ser det som en potentiel glidebane for, at det bedre kan svare sig at putte folk i de her udslusningsboliger frem for i et tilbud, der er meget mere velegnet.

Derudover vedrørende de her udslusningsboliger underer det os lidt, da vi jo faktisk har vedtaget L 61 om frikommuneforsøg, hvor der åbnes op for netop den her mulighed i nogle kommuner, og vi finder det meningsfuldt, at man lige afventer og ser, hvad det frikommuneforsøg medfører, inden vi spreder loven ud over hele landet uden at kende de konsekvenser, der potentielt kan være.

Så er der det her med krav til indretning af alment nybyggeri. Vi ser positivt på den del vedrørende ungdomsboliger, så man kan etablere dem uden køkken, bad og toilet. Vi mener, at det giver mening, at unge har mulighed for at etablere sig i fællesskaber, ligesom man jo faktisk kan på kollegier. Det bliver jo samme koncept, kan man sige.

Med hensyn til ældreboliger finder vi det uhensigtsmæssigt at åbne op for muligheden for at slække på kravene vedrørende handicap-tilgængelighed. Som hr. Kaare Dybvad var inde på, ved vi, at når de ældre flytter ind i en bolig, får de det ofte dårligere fysisk med tiden og vil derfor ofte få behov for mere handicapindrettede boliger på sigt.

Ved selve indretningen af ældreboligerne ved vi allerede i dag, at rigtig ofte skal man etablere de her små køkkennicher. Vi ved også, at mange kommuner allerede efter etableringen faktisk afkobler dem igen, fordi det ikke er hensigtsmæssigt i langt de fleste ældreboliger. Det synes vi er noget fjollet, men det gør man simpelt hen alene for at kunne opnå boligstøtte, fordi de ældre simpelt hen ikke kan få boligstøtte, hvis ikke der er den her køkkenniche. Det giver altså ingen mening, og derfor må jeg erkende, at det skuffer os noget, at Beskæftigelsesministeriet ikke åbner op for at se på den her uhensigtsmæssige lov – ud over at ville kigge på den i forbindelse med frikommuneforsøget. Så det håber vi virkelig at beskæftigelsesministeren vil overveje endnu en gang, da det er lidt spild af penge og investeringer at sætte penge i noget, som man alligevel fjerner efterfølgende. Det giver ikke mening.

Så har vi den kommunale dækning af skader forvoldt af visse lejere i almene boliger. Det giver jo sådan set meget god mening, at en kommune kan hjælpe med til at betale for de skader, som en borger kan gå ind og lave på boligen, men igen er vi lidt bekymrede for det, fordi man skal overveje, hvilke personer, borgere man sætter ind i de almene boliger. Her er der jo de grænsetilfælde op til de her § 108-tilbud, og hvis vi igen åbner for meget op her, er vores frygt, at det igen bliver en glidebane, hvor man siger, at vi har bedre muligheder for at rette op på eventuelt kommende problemer, hvis man rykker dem over i almene boliger, ved at man kan betale skaderne. Vi finder

det relevant, at man faktisk tager udgangspunkt i den enkelte borger og giver dem det præcise tilbud, som de har krav på og behov for. Jeg kan se, at tiden løber hurtigt. (Tredje næstformand (Christian Juhl): Ja, sådan går det, men gør det endelig færdigt, hvis ikke det er for langt).

Det sidste er afhændelse af almene boliger ved bypolitiske hensyn, og der er den vigtigste fordel for os, at ved afhændelse af almene boliger er lejerne sikret den samme husleje, som de hidtil har haft, og det vil sikre, at de ikke pludselig står i en forringet økonomisk situation. Så den del af det synes vi faktisk er ganske udmærket.

Men samlet set synes vi at det er noget mærkværdigt i en toparts-aftale, at den ene del åbenbart ikke finder indholdet tilfredsstillende, så vi tænker lidt, om ministeren ikke skulle overveje, om det er noget værd at køre videre med det her lovforslag.

KL 13:15

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tusind tak til fru Merete Dea Larsen fra Dansk Folkeparti og velkommen til fru Britt Bager fra Venstre, Danmarks liberale parti.

KL 13:16

(Ordfører)

Britt Bager (V):

Det er ingen hemmelighed, at der er stor efterspørgsel på almene boliger. Det anerkender vi i Venstre, og derfor støtter vi helt grundlæggende op om regeringens arbejde for at sikre flere almene boliger og for at gøre det billigere at bo i en almen bolig. Det gør vi f.eks. ved at effektivisere den almene boligsektor gennem at digitalisere den almene boligsektor, men også, som med lovforslaget her, ved konkrete tiltag, hvor hensigten er at sikre flere billige almene boliger. Det drejer sig bl.a. om den kommunale anvisningsret, udslusningsboliger og forenkling af kravene til indretning af byggeri.

Som bekendt løfter den almene boligsektor en enormt vigtig boligsocial opgave. Derfor er den form for boliger et vigtigt element på vores boligmarked, så det glæder mig, at hensigten med forslaget er at være med til at sikre et så varieret udbud af boliger som muligt. BL og KL udtrykte i deres høringssvar bekymring for, om kommunernes udvidede anvisningsret ville føre til flere ledige boliger. På den baggrund blev forslagens bemærkninger ændret, så boligorganisationerne ikke skal underrette kommunen om ledige boliger en gang om måneden, men i stedet skal gøre det løbende. På den måde skulle vi reducere risikoen for ledige boliger.

Derfor er det også med en smule forundring, at jeg har noteret mig, at KL og BL i denne uge har henvendt sig til Folketingets boligordførere med et ønske om, at reglerne for anvisning alligevel ikke ændres. Når jeg modtager sådan en henvendelse, tager jeg den naturligvis alvorligt. Vi skal ikke ændre lovgivningen, hvis nogle af dem, der har mest med området at gøre – i det her tilfælde KL og BL – ikke mener, at det hverken er nødvendigt eller hensigtsmæssigt. Jeg har haft en dialog med ministeren om, at vi er i gang med at vedtage lovgivning, som vil virke imod hensigten, nemlig at gøre tingene mere besværlige, og uden at afsløre hele ministerens tale på forhånd er det mit klare indtryk, at ministeren er enig i, at denne regering naturligvis ikke vedtager lovgivning, der tilsyneladende ikke virker, og som der ikke er et ønske om.

Jeg skal dog meddele, at Venstre støtter op om hensigten bag det her forslag, og derfor vil jeg også se frem til udvalgsarbejdet, hvor vi særlig med tanke på den seneste henvendelse fra KL og BL formentlig kommer til at lave nogle justeringer. Og så skal jeg desuden meddele, at Det Konservative Folkeparti også støtter forslaget.

KL 13:19

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak for det. Der er en kort bemærkning fra hr. Kaare Dybvad.

Kl. 13:19

Kl. 13:21

Kaare Dybvad (S):

Tak, og tak til ordføreren for indlægget. Mener ordføreren, at det er udtryk for rettidig omhu, at man ikke kræver adgang for gangbesværede og handicappede til ældreboliger?

Kl. 13:19

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 13:19

Britt Bager (V):

At man ikke kræver ældreboliger til gangbesværede ... Jeg fik simpelt hen ikke fat i spørgsmålet.

Kl. 13:19

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Jeg tror lige, at det er nemmest, hvis vi lader ordføreren få 10 sekunder til lige at forklare det, så alle kan høre det.

Kl. 13:19

Kaare Dybvad (S):

Jeg tager den på mig!

Mener fru Bager, at det er udtryk for rettidig omhu, at man bygger ældreboliger, hvor der ikke er handicapadgang, f.eks. niveaufri adgang, elevatorer osv.?

Kl. 13:19

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 13:20

Britt Bager (V):

Jeg forstår godt ordførerens bekymring, og det er også en af de ting, jeg har hæftet mig ved, når jeg har læst det her forslag.

Når vi har foreslået det, er det jo med et ønske om at begrænse omkostningerne og ikke gøre byggeriet dyrere end højst nødvendigt. Men jeg har også hæftet mig ved det her, og jeg skal ærligt indrømme, at når nu ordføreren bruger udtrykket rettidig omhu, vil jeg sige, at nej, det er ikke rettidig omhu, der har været sigtet med det her. Det har været sigtet at begrænse økonomien i det, så vi gør det så billigt for lejeren som overhovedet muligt.

Kl. 13:20

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 13:20

Kaare Dybvad (S):

Det er jo billigt at bygge det, og dermed er der også en billig husleje, men anerkender ordføreren, at det så senere kan blive dyrere, fordi man fra kommunens side skal stille nogle hjælpemidler til rådighed eller måske bygge noget om, eller at det bare kan ende med, at beboeren skal fraflytte en bolig, hvor vedkommende måske føler sig godt tilpas, fordi der måske ikke er andre boliger i samme byggeri til rådighed?

Kl. 13:21

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Britt Bager (V):

Ja, og jeg anerkender, at det her er et dilemma, og jeg anerkender, at det kan blive konsekvensen af det, og det er naturligvis ikke hensigtsmæssigt.

Vi skal hele tiden finde en balance mellem at få så billige boliger som overhovedet muligt, og at de selvfølgelig har den kvalitet, de skal have, når de skal være beregnet til ældre mennesker, som på ganske kort tid kan få et andet behov. Så jeg anerkender, at det her er et dilemma, og det er også noget af det, som vi bliver nødt til at tale om under udvalgsbehandlingen.

Kl. 13:21

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Den tekniker, der giver medlemmerne ordet første og anden gang, sidder ikke her i lokalet, så derfor er det vigtigt, at I trykker jer ind begge gange. Det vil altså sige, man trykker på knappen, når man ønsker ordet første gang til en kort bemærkning, og hvis man så også ønsker ordet anden gang til en kort bemærkning, trykker man lige en gang til. Så letter det arbejdet for teknikeren, for så ved han eller hun, præcis hvad for en mikrofon han eller hun skal åbne.

Men der er en kort bemærkning fra fru Merete Dea Larsen.

Kl. 13:22

Merete Dea Larsen (DF):

Det er lige lidt i forlængelse af det, hr. Kaare Dybvad var inde på. For som jeg mindes det, har der vedrørende handicaptilgængelighed været et klart ønske fra kommunerne i frikommuneforsøgene om, at de kunne gå ind og mindske de her ting, også i ældreboliger. Så som jeg har forstået det, er det på den måde, det er kommet ind. Det er et ønske fra kommunerne, altså KL, til regeringen, og det er formentlig derfor, det er med i forslaget. Er det noget, fru Britt Bager også min- des er korrekt?

Kl. 13:22

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 13:22

Britt Bager (V):

Jamen jeg opfatter det her og mange andre ting i det her forslag som ønsker fra KL's side, og så kan jeg jo efterfølgende notere mig, at KL trækker nogle af de ønsker tilbage, og det er ret mærkværdigt, så at sige.

Derfor vil jeg helt overordnet sige, at vi bakker op om det her forslag. Jeg synes, den proces, der har været omkring udslningsboliger, og den proces, der har været omkring kravene til ældreboliger, har været en lillebitte smule mærkværdige, og derfor kan jeg kun sige, at jeg vil glæde mig til udvalgsbehandlingen. Der må alle partier, der bakker op om det her, være interesseret i at få det snævret ind. Jeg er ikke og vi i Venstre er ikke interesseret i at gennemføre lovgivning, som der i princippet ikke er noget ønske om, men jeg må også bare sige, at det var mit klare indtryk, at det her ønske kom fra KL.

Kl. 13:23

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Så er der en kort bemærkning fra hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 13:23

Søren Egge Rasmussen (EL):

Det her er jo en lidt speciel lovbehandling. Vi har et lovforslag, som regeringspartierne ikke bakker op om, og når der i sidste runde kommer et ekstra høringssvar, som gør opmærksom på, at den her ændring af anvisningsretten ikke er noget, som er ønsket af boligselska-

berne, er det selvfølgelig fair nok, at vi lytter til det. Det kan vi ændre i forslaget via en udvalgsbehandling.

Men det andet vilkår om, hvad det er for nogle ældreboliger, vi laver, og om vi har en standard, som gør dem handicapede, sådan at de mennesker, der bor der, får mulighed for at blive boende i deres bolig, hvis de bliver gangbesværede eller deres ægtefælle bliver gangbesværet, eller hvis de skal have gæster, som måske er blevet gangbesværede. Synes ordføreren ikke, at det er en helt forkert retning at gå i, når vi har en aldrende befolkning, at man så ikke bygger noget, som er handicapede?

Kl. 13:24

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 13:24

Britt Bager (V):

Jeg er simpelt hen imponeret over hr. Søren Egge Rasmussens evne til at overhøre mine sidste bemærkninger i min tale, hvor jeg nemlig sagde, at jeg skal dog meddele, at Venstre fortsat støtter op om dette forslag. Venstre støtter forslaget, Venstre støtter ministeren, Venstre støtter regeringen, men vi vil selvfølgelig i udvalgsbehandlingen tage de punkter op, som der er, om ikke uoverensstemmelse, så i hvert fald tvivl om, nemlig hvad der er hensigten med det, og hvem der egentlig ønskede det. Det mener jeg også er på sin plads vi gør.

Så for lige for at svare på det sidste vil jeg sige, at det er fuldstændig samme svar, som jeg gav til hr. Kaare Dybvad: Det her er efter min bedste overbevisning en balancegang mellem det at sikre billige boliger, også til de ældre, og det at sikre kvalitetsboliger. De ældre skal selvfølgelig ikke zappe fra den ene til den anden bolig, men opleve, at vi har boliger, der er beregnet til, at behovet ændrer sig, når man er en ældre årgang.

Kl. 13:25

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 13:25

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jamen nu bygger vi jo boliger i en standard, så de kan stå i 100 år, og derfor er det rimeligt nok at inddrage de tendenser, der er i samfundet, bl.a. at mennesker bliver ældre og ældre. Så jeg har svært ved at forstå den konklusion, som Venstre drager af det her lovforslag. Man har hele analysen om, at der er noget galt med lovforslaget, og så konkluderer man, at man er loyal over for de ministre, der er i regeringen. Det kan jeg godt forstå der kan være et loyalitetsproblem i. Men prøv da at se på indholdet, og prøv så at komme frem til en anden konklusion.

Kl. 13:25

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 13:26

Britt Bager (V):

Altså, mig bekendt er det, vi laver i udvalget, at gøre et lovforslag bedre. Vi ændrer de ting, der ikke er hensigtsmæssige. Så det her lovforslag vil sagtens kunne blive gjort til et fremragende lovforslag, når det kommer i udvalgsbehandling.

Til hr. Søren Egge Rasmussens første bemærkning: Jeg kan sagtens forstå, at Enhedslisten ikke kan forstå, at vi ønsker at få mest ud af pengene.

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tusind tak til fru Britt Bager for dagens indsats, eller i hvert fald den her del af den, og velkommen til hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten.

Kl. 13:26

(Ordfører)

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jamen det er da en interessant debat. Om det her med anvisningsretten til de almene boliger, så synes jeg, det er enormt væsentligt, at vi får afdækket, hvad den negative konsekvens kan være, hvis kommunen har mulighed for at anvise til alle de billigste boliger i den almene sektor. Så vil der være nogle steder, hvor man kommer til at få nogle afdelinger, som har svært ved at fungere, fordi samtlige beboere er blevet anvist dertil.

Nu er det ikke sådan, at man, fordi man er blevet anvist en bolig, behøver at stå i kæmpe problemer. Det kan være, at man er blevet skilt og gerne vil blive boende med sine børn i det lokalområde, hvor børnene går i skole. Så det er ikke for at tale det op til, at det udelukkende drejer sig om problemer, hvis man er blevet anvist til en bolig. Men hvis man ser på virkeligheden derude, ser man, at der i forvejen er mange afdelinger, som løfter en meget stor social opgave, hvor der ikke skal ret mange ekstra beboere til, før man ikke kan løse den opgave. Jeg synes, det ville være væsentligt, hvis vi kommer frem til at have flere virkemidler end det at henvise til, at borgere med sociale problemer kan få en bolig i den almene sektor. Jeg synes, det er væsentligt at komme frem til at få undersøgt, om der kan etableres anvisningsret i større omfang til det private udlejningsbyggeri. Vi har f.eks. andelsforeninger, hvor der ikke er hundrede procent andelsboliger, men hvor nogle lejere stadig bor der, og der kunne man undersøge, i hvilket omfang man kan lave aftaler med andelsboligforeninger om at disponere over nogle af de boliger, som ikke er blevet lavet om til en andelsbolig.

Vi er nødt til at komme derhen til, for ellers kan vi jo have det årlige skoleridt om, at der er nogle boligområder med almene boliger, som bliver betragtet som udsatte områder, og så kan man lave helhedsplaner og forsøge at hjælpe osv., og så kan der måske gå 10 år, og så er de kommet ud af de problemer, der var i sådan en afdeling. Jeg synes, at der er flere boligområder, som skal være med til at løfte den sociale opgave.

Så til det omkring ungdomsboligerne og den standard, der er i det. Jeg kan godt se en fordel i, at man får det lempet, sådan at man kan bygge ungdomsboliger, uden at der behøver at være eget køkken. Men jeg synes, at hvis man vælger den vej, skal man også ind at kigge på boligstøtten, for ellers ender vi jo med, at der er nogle ungdomsboliger med køkken, som kan få boligstøtte, og så bygger man nogle lige ved siden af uden køkken, som så ikke kan få boligstøtte, og som måske for den studerende ender med at blive en dyr bolig. Så får man jo ikke noget ud af den her lovændring. Jeg synes, det er fair nok at gå ind og kigge på, om man kan lave moderne kollegier, om man kan lave nogle enheder, hvor der måske er fem unge, som deles om et køkken. Jeg synes, det er fint, at lovforslaget her giver mulighed for det, men jeg synes bare, at der mangler gode argumenter omkring, at der ligesom ikke indstilles til, at boligstøtten også kan ændres. For det vil være nødvendigt, ellers bliver det en lov, der ikke har nogen effekt, og den slags love synes jeg ikke man skal vedtage.

Så tror også, at man skal se på de studerendes høringssvar. Det her er selvfølgelig også båret af, at der er så mange studerende, som ønsker, at deres SU skal række til lidt mere end huslejen, og der er mange studerende, som faktisk bruger hele deres SU på deres husleje. Det er ikke holdbart. Der er lavet en undersøgelse af, at de studerende vægter billige boliger i deres studietid, og det kan det her jo være med til at sikre. Hvis man sænker standarden, men samtidig får

nogle attraktive boliger, fordi der er nogle fællesarealer, hvor der er et fællesskab, som kan udvikle sig, kan det være udmærkede løsninger.

Omkring de handicappede boliger, jamen så er vi nødt til at bygge noget, som vi tror også er gode løsninger om 20, 50 og 60 år. Hvis man ser på, hvad det er, vi får af skavanker hen ad vejen, så er det en fordel, at ældre kan blive boende i deres bolig, selv om de får en ringere førlighed, altså at man har et bad og et toilet, som man kan bruge, også selv om man mister noget førlighed; at man kan få besøgende, som sidder i kørestol. Derfor synes jeg, det er væsentligt at holde fast i nogle standarder, der er fremtidssikrede, og bygge handicappede boliger.

Så omkring salg af de almene boliger: Jamen jeg synes, det er helt fundamentalt vigtigt, at der skal ske ting ved et salg. Det kunne være i en bydel, hvor man ønsker at lave en eller anden byfornyelse, og hvor en boligforeningsafdeling ligesom ligger i vejen. Er det det, der er problemet, er det det, der er hensigten? Så synes jeg, det er enormt vigtigt, at boligforeningsafdelingen også har en stemmeret og skal stemme ja til, at der kan ske et salg, så det ikke bliver til noget, hvor det kun er boligorganisationen, som kan træffe den beslutning hen over hovedet på beboerne. Det synes jeg er væsentligt. Så det er vores forbehold på det punkt.

Sådan som det samlede lovforslag ligger nu, kan vi ikke støtte det fra Enhedslistens side.

Kl. 13:31

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Der er en kort bemærkning fra hr. Kaare Dybvad.

Kl. 13:31

Kaare Dybvad (S):

Jeg vil gerne spørge ordføreren om det, der angår kollegieboliger. Anerkender ordføreren ikke, at uanset hvordan reglerne for boligstøtte er – og vi kan såmænd godt blive enige om, at det ikke er optimalt, som det er i dag – så er der nogle unge mennesker, f.eks. på Parkkollegiet i ordførerens egen hjemby, som simpelt hen ønsker sig et mere simpelt kollegieværelse? De ønsker ikke at have et tekøkken og et stort badeværelse, men ser måske en fordel i, at der også kan være et fællesskab i at stå og lave mad sammen osv. Anerkender ordføreren ikke det?

Kl. 13:32

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 13:32

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jo, det er jeg helt enig i, og jeg synes, det var rigtig flot, at beboerne på Parkkollegiet i Aarhus fik forhindret, at der skete sammenlægning af værelser, så man i princippet ville få nedlagt det kollegie. Jeg synes, det var rigtig flot, at de protesterede og fik sikret, at der fortsat ligger et kollegie der.

Men hvis vi ligesom ser på det fremadrettet og på, hvad der kan nyopføres, så vil jeg sige, at jeg synes, at det altså er en væsentlig pointe at få med, at unge, der bor under de forhold, også kan opnå en boligsikring. Og i udvalgsbehandlingen skal vi måske have sat nogle kroner og ører på, hvad virkeligheden lige nu er i forhold til den boligstøtte, der gives. Altså, hvad vil den være, hvis man har eget køkken, og hvad vil den være, hvis man bygger noget, hvor der er de samme kvadratmeter, eller hvor der er 2 m² mindre? Hvad er det så for et huslejeniveau, der vil være, og hvad mister man i offentlig støtte? For hvis der ikke er en balance i det, kan man sige, så vil der jo ikke blive opført noget. Altså, man opfører jo ikke noget, som ikke er hensigtsmæssigt, og jeg synes ikke, at jeg i bilagene her, altså

høringssvarene, kan se, at der gives gode argumenter for, hvorfor det ikke skal ændres. Man finder det bare ikke hensigtsmæssigt.

Kl. 13:33

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til hr. Søren Egge Rasmussen og velkommen til fru May-Britt Kattrup fra Liberal Alliance.

Kl. 13:33

(Ordfører)

May-Britt Kattrup (LA):

Tak for det. Det er jo en interessant debat, vi har her i dag. Lovforslaget ændrer en række regler i almenboligloven. Den mest centrale ændring er, at kommunerne gives en mere fleksibel anvisningsret til almindelige familieboliger. Derudover gives der mulighed for at etablere udslningsboliger i almene ældreboliger, og samtidig forenkles kravene til indretning af alment nybyggeri.

Det overordnede formål med alt dette er at give bedre muligheder for, at kommuner og boligorganisationer kan opføre flere billige almene boliger. Det er tiltag, der giver rigtig god mening, særlig når efterspørgslen efter billige boliger er stigende, som den er i øjeblikket.

Med dette lovforslag vil det fremadrettet være op til den enkelte kommune at bestemme indretningen af nyopførte ældre- og ungdomsboliger. På den måde gives kommunen altså større råderum, så der kan tages hensyn til den lokale efterspørgsel, hvad angår både pris og kvalitet.

I Liberal Alliance finder vi det fornuftigt at overlade det til kommunerne at bestemme indretningen af nyopførte almene boliger. Kommunerne vil nu i højere grad kunne skabe et varieret udbud af boliger, som kan efterkomme mange forskellige ønsker og behov. Derfor støtter vi i Liberal Alliance forslaget.

Jeg har fået indtryk af, at det er noget, som Kommunernes Landsforening har ønsket, og som regeringen har lyttet til og efterlevet i kommuneforhandlingerne. Men hvis Kommunernes Landsforening har ændret deres ønske eller der har været misforståelser, må vi jo se på det under den videre udvalgsbehandling.

Kl. 13:35

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Der er en kort bemærkning fra hr. Kaare Dybvad.

Kl. 13:35

Kaare Dybvad (S):

Tak til ordføreren for talen. Der var nogle ting, jeg ikke helt fik med. For det første: Mener ordføreren, at det er udtryk for rettidig omhu, at man bygger ældreboliger, hvor der ikke er handicapadgang? For det andet: Mener ordføreren, at det er fornuftigt, at man bygger ungdomsboliger uden køkken, bad og toilet? For det tredje: Mener ordføreren, at det er fornuftigt, at man nedlægger og sælger almene boligafdelinger uden at inddrage beboerdemokratiet i den enkelte afdeling?

Kl. 13:36

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 13:36

May-Britt Kattrup (LA):

Nu er det jo ikke sådan, at alle ældre har brug for f.eks. en rullestol. Og umiddelbart giver det da mening, at man overlader det til kommunerne at vurdere, hvor stor en andel af boligerne man regner med vil have brug for adgang med rullestol, sådan at man ikke bruger penge på at indrette alle boligerne, hvis det f.eks. kun er en fjerdedel af boligerne, der vil få brug for det. Så umiddelbart giver det da god

mening. Med hensyn til ungdomsboligerne og køkken, bad og toilet synes jeg da, at det er vigtigt, at man lytter til de unge mennesker, hvis der er nogle, der gerne vil leve mere spartansk for at kunne få en billigere husleje, eller hvis der er andre ønsker. Så må man jo indrette markedet efter det. Det sidste spørgsmål fik jeg simpelt hen ikke fat i.

Kl. 13:37

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 13:37

Kaare Dybvad (S):

Tak. Det sidste spørgsmål var, om ordføreren mener, at hvis man sælger en almen boligafdeling, skal man så have mulighed for, hvad hedder det, at inddrage det beboerdemokrati, der er i den her afdeling? Altså, det er det her med, at dem, der bor i afdelingen, jo principielt set træffer beslutninger om vedligeholdelse og drift osv.

Så i forhold til svaret på det første spørgsmål: Mener ordføreren ikke, at det kan vise sig at blive meget dyrt for en kommune, hvis man bygger ældreboliger uden handicapadgang og de ældre så senere hen skal have alle mulige former for hjælpemidler og hjælp eller ombygning for at få det hele til at gå op, når de måske har mistet deres førlighed?

Kl. 13:37

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 13:37

May-Britt Katstrup (LA):

Jo, det kan godt være, at det kan blive dyrere, hvis man i første omgang tror, at det ikke er nødvendigt, og man så bagefter skal bygge det om i stedet for at have gjort det fra starten af. Men jeg mener, det er kommunerne, der bedst kan vurdere, hvad der er brug for, og hvad der ikke er brug for. For det kan jo blive endnu dyrere, hvis vi herindefra dikterer, at alle boliger bare skal have den adgang, selv om det kun er en andel af dem, der behøver det. Så jeg mener, at kommunerne, som er tættest på borgerne, har den bedste mulighed for at vurdere det her rigtigt og derved gøre det mest effektivt og mest økonomisk rentabelt.

Med hensyn til det sidste spørgsmål skal man da altid lytte til de mennesker, der har at gøre med de ting, man skal lave. Man må lytte, og så må man se, hvor langt man kan komme sammen, og hvordan man kan møde hinanden. Det er klart, at man ikke skal sidde herinde og diktere alting. Jo mere man kan få brugerne inddraget i alle beslutninger, jo bedre er det.

Kl. 13:38

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 13:38

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jamen med hensyn til at inddrage borgerne er det jo meget enkelt i en almen boligforening, for der har man jo et beboerdemokrati, så der er det jo bare at afholde et afdelingsmøde og spørge beboerne, hvad de mener, og hvad de mener bestyrelsen må skrive under på. Så der har vi sådan set en konstruktion, som giver mulighed for fuldt ud, at de beboere, der bliver berørt af et påtænkt salg, bliver inddraget. Men det er jo bare det, som man vil afskaffe med det her lovfor-slag, sådan at man kan køre det hen over hovedet på beboerne.

Det, som jeg har af spørgsmål, er om de handicappede boliger. Det er jo rigtigt, at man godt kan spørge ude i kommunerne, hvor mange der kører i kørestol nu osv., men jeg synes, at vi har en for-

pligtelse til herinde fra Folketingets side at lave nogle overordnede rammer, som medfører, at man i højere grad får et handicapeget samfund. Kan ordføreren ikke godt se, at med de boliger, der bygges nu, som skal stå de næste 100 år, kan det være en væsentlig præmis, når det her er målrettet ældre, at de boliger sådan set er handicapegete?

Kl. 13:40

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 13:40

May-Britt Katstrup (LA):

Jo, det kan jeg da i den grad godt se. Derfor synes jeg også, at de overordnede rammer skal være at give kommunerne, som er tæt på borgerne, de bedste forudsætninger for at vurdere, hvor mange af de her boliger der skal være indrettet til handicappede.

Kl. 13:40

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Fru Kirsten Normann Andersen. Undskyld, hr. Søren Egge Rasmussen havde trykket sig ind for et spørgsmål til, så det skal han have.

Kl. 13:40

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jamen der er jo ikke nogen kommuner, der ved, hvor mange ældre der får en blodprop i næste måned og måske mister deres førlighed og skal have rollator eller sidde i kørestol. Så jeg synes ikke, det er rimeligt bare at sige, at det ved kommunerne bedre. Jeg synes, at der skal være nogle overordnede regler, som vi bør fastlægge herinde i Folketinget, sådan at kommunerne bagefter kan udmønte dem, men der må være en vis minimumsstandard. Og jeg synes altså, at det er meget rimeligt, at vi gør noget handicapeget tilgængeligt, at man kan komme ind ad døren og ud igen, at man kan komme på toilettet, at man kan have gæster, som sidder i kørestol. Jeg synes faktisk, det er en rimelig præmis, at man ikke er tvunget til at flytte fra sin bolig, hvis ens ægtefælle får en blodprop.

Kl. 13:41

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 13:41

May-Britt Katstrup (LA):

Selvfølgelig skal boligerne indrettes til de mennesker, der skal bo der. Hvis det er ældre og handicappede, der skal bo der, skal boligerne selvfølgelig være indrettet, så de kan få en god tilværelse. Men med hensyn til at man ikke lige kan sige, hvem der får en blodprop i morgen, så nej, det kan man ikke, men man har jo et statistisk materiale, som man har lov til at gå ind i og spørge: Hvor mange plejer at få en blodprop? Hvor mange har gennem de sidste mange år haft brug for en rullestol? Man kan jo gå ind og lave en rimelig vurdering ved at kigge på det statistiske materiale, plus at de ude i kommunerne jo har et meget bedre og tættere kendskab til det her, end vi har herinde.

Med hensyn til minimumsstandarde er det sådan, at man måske i nogle kommuner har en rigtig god service, bedre end gennemsnittet måske har, og det, der så tit sker, hvis man går ind og laver minimumsstandarde, er, at man nogle steder sænker kvaliteten, fordi man siger: Nu skal vi bare efterleve den minimumsstandard, der så er. Så minimumsstandarde kan lettere give en dårligere kvalitet, end hvis man overlader det til kommunerne at vurdere i de aktuelle situationer.

Kl. 13:42

Kl. 13:44

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Fru Kirsten Normann Andersen.

Kl. 13:42

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det. Altså, det bliver jo ligefrem spændende nu. Man må jo håbe, man har trukket det rigtige lod, hvis man skulle få brug for en ældrebolig, hvor man så måske på et tidspunkt får brug for en kørestol.

Jeg har bare lyst til at spørge ordføreren, om ordføreren mener, at beboere i ældreboliger, som jo selvsagt er til ældre, ofte får brug for hjælpemidler, som forudsætter tilgængelighed, eller sjældent får brug for hjælpemidler, som forudsætter tilgængelighed.

Kl. 13:42

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 13:42

May-Britt Katstrup (LA):

Jeg vil tro, de ofte får brug for det. Og det ved kommunerne også. Det er jo ikke kun noget, vi ved. Men som sagt er det jo også sådan, at det her lovforslag er lavet ud fra Kommunernes Landsforenings ønske. Og hvis de alligevel ikke ønsker det sådan, eller hvis der er nogle misforståelser undervejs, må vi – som jeg også sagde i min ordførertale – se på det i udvalgsbehandlingen, altså om der er nogle ting, der skal ændres, eller om der er nogle ting, der alligevel ikke skal være, som det står beskrevet her.

Kl. 13:43

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 13:43

Kirsten Normann Andersen (SF):

Altså, ofte får borgere, som bor i ældreboliger, brug for hjælpemidler, som forudsætter tilgængelighed. Og så bliver jeg nødt til at spørge: Skal de borgere så flytte, når de får brug for hjælpemidler, eller skal kommunerne bekoste en ombygning, så man stadig væk kan bruge de hjælpemidler, som man bliver afhængig af, jo ældre man bliver?

Jeg tvivler faktisk på, at kommunerne selv synes, at den sidste regning ville være fordelagtig. Og det kunne være grunden til, at kommunerne måske heller ikke helt synes, det her forslag er fantastisk.

Kl. 13:43

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 13:44

May-Britt Katstrup (LA):

Så er det netop, jeg siger, at hvis kommunerne alligevel ikke ønsker det her, må vi jo lave det om. Så længere er den jo ikke.

Kl. 13:44

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til fru May-Britt Katstrup. Der er ikke flere korte bemærkninger, og vi går videre til hr. Nikolaj Amstrup fra Alternativet.

(Ordfører)

Nikolaj Amstrup (ALT):

Mange tak. Det var noget af et lovforslag at overskue. Jeg prøvede at finde et billede på det, og først kom jeg i tanker om en buffet, men faktisk er det helt store problem ved det her lovforslag, at det ikke er en buffet. Det er simpelt hen en sammenkogt ret med alt for mange bitre piller. Jeg kan jo også godt tage dem fra en ende af.

En større fleksibilitet i anvisningsretten lyder godt, men hvem vil have den, og giver det bare en yderligere bureaukratisering.

Med hensyn til udslningsboliger i ældreboliger kan det da være en god løsning at udnytte en overkapacitet, men der ligger jo også en risiko for, at vi stopper noget af udviklingen og nybygningen af udslningsboliger, som bliver mere og mere nødvendige.

Så er der den med forenkling af kravene til indretning. Nu bragte fru Kirsten Normann Andersen nemlig også det på bane, at det da godt kan være, at man har et statistisk materiale, men man ved jo ikke, hvem det kommer til at dreje sig om.

Til gengæld lyder det aldeles fornuftigt at lave nogle friere rammer for at bygge ungdomsboliger, men som hr. Søren Egge Rasmussen påpegede, får vi et problem i forhold til boligstøtten.

Kommunal dækning af skader forvoldt af visse lejere lyder også på den ene side logisk, og på den anden side er der måske en risiko for, at der kommer en glidning i henvisningerne, hvor den bedste løsning havde været en anden form for tilbud.

Om afhændelse af almene boliger ved boligpolitiske hensyn må jeg ærligt og redeligt sige, at jeg ikke kan gennemskue konsekvenserne af den del af forslaget.

Jeg synes, at det er ærgerligt, at der er lagt så mange og så relativt forskellige ting sammen, hvor jeg er sikker på at nogle af de enkelte forslag kunne vi faktisk godt have forhandlet os frem til en fælles forståelse af. Lad det være en generel opfordring. Jeg ved godt, at så kommer vi til at komme i salen og på talerstolen lidt oftere; jeg gør det i hvert fald gerne for muligheden for at forhandle de enkelte dele i stedet for at spise denne sammenkogte ret.

Kl. 13:46

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til hr. Nikolaj Amstrup. Der er en kort bemærkning fra hr. Kaare Dybvad.

Kl. 13:46

Kaare Dybvad (S):

Nu fik jeg ikke selv nævnt det i min ordførertale, fordi man jo har en begrænsning, men jeg synes, at ordføreren har en rigtig god pointe i forhold til det, at det her lovforslag modsat de to andre lovforslag, som er meget små og specifikke ting, koger man en masse faktisk ret store beslutninger sammen. Jeg synes, at det kunne være relevant f.eks. have den samme diskussion af det med ældreboliger og handikapadgang. Det synes jeg i virkeligheden er en ret stor diskussion; og tilsvarende med anvisningen. Der er nogle ret store beslutninger her, som er lagt sammen, og det er ikke hensigtsmæssigt.

Men hvis jeg kan lokke et svar ud af ordføreren, selv om han prøver ikke at gå for meget ned i det, drejer det sig i virkeligheden om det, jeg også spurgte hr. Søren Egge Rasmussen om tidligere, som angår kollegieboliger og ungdomsboliger og køkken og bad osv. Hvor står Alternativet i forhold til den sag?

Kl. 13:47

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 13:47

Kl. 13:50

Nikolaj Amstrup (ALT):

Vi er meget åbne for det. Som det også er blevet nævnt tidligere, kan det også være en måde at bo på, som mange ønsker. Det kan være et fællesskab. Det kan også være et generelt ønske om at bo så billigt som muligt, men det er et stort problem, hvis boligstøttere reglerne ikke følger med, så vi måske risikerer at få nogle billigere boliger, altså billigere at bygge for dem, der bygger dem, men den reelle husleje for dem, der skal bo i dem, bliver ikke anderledes, og det var vel ikke det, vi ønskede.

Kl. 13:48

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Vi siger tak til hr. Nikolaj Amstrup og går videre til fru Marlene Borst Hansen fra Radikale Venstre.

Kl. 13:48

(Ordfører)

Marlene Borst Hansen (RV):

Den radikale boligordfører havde desværre ikke mulighed for at være her i salen i dag, så han har skrevet en tale, som jeg har lovet at læse op. Det vil jeg så undlade at gøre, idet der åbenbart, så vidt jeg kan forstå, skal ske en række ændringer under udvalgsbehandlingen, bl.a. på baggrund af et nyt høringssvar, som kom i går.

Dog vil jeg fra Radikales side tilkendegive, at vi sådan set i udgangspunktet støtter hensigten med loven. Vi er meget kritiske over for den del, der handler om handicapindretningen, altså at man for fremtiden ikke behøver at gøre alle ældreboliger, som kommunerne opfører, handicapvenlige. Den del er vi ret kritiske over for. Men hvordan den samlede lov kommer til at se ud efter udvalgsbehandlingen vil vi afvente. Men vores udgangspunkt er som sagt, at vi er positive.

Kl. 13:49

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak for det. Og der er en kort bemærkning fra hr. Kaare Dybvad.

Kl. 13:49

Kaare Dybvad (S):

Tak for det. Ordføreren siger, at Det Radikale Venstre støtter hensigten i det her lovforslag. Nu synes jeg jo, der er mange forskellige hensigter i det her lovforslag, så bare for at gøre det helt klart: Støtter Det Radikale Venstre den her ændrede anvisning til almene boliger, som jo hverken kommunerne eller boligselskaberne er interesseret i?

Kl. 13:50

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 13:50

Marlene Borst Hansen (RV):

Jamen idet jeg ikke er radikal boligordfører, har jeg ikke set et – åbenbart meget sent – høringssvar, der er kommet. Og det er derfor, jeg ikke har læst ordførertalen op. For jeg synes ikke, at jeg på baggrund af det, jeg har hørt i salen i dag, kvalificeret kan sige, hvor den radikale holdning er på præcis det område.

Kl. 13:50

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Kaare Dybvad.

Kaare Dybvad (S):

Det er jo ikke første gang, De Radikale har svært ved at vælge mellem to forskellige holdninger. Det skal være dem vel undt at bruge den mulighed endnu en gang. Men i forhold til spørgsmålet om ungdomsboliger, som jeg også synes er ret centralt, vil jeg spørge: Hvordan står Det Radikale Venstre i forhold til muligheden for at ændre kravene om toilet og bad osv.?

Kl. 13:51

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 13:51

Marlene Borst Hansen (RV):

Jeg vil så starte med at sige, at jeg faktisk ikke synes, det er helt fair at sige, at vi har svært ved at vælge. Jeg står ikke her som radikal boligordfører, og derfor har jeg ikke helt de samme forudsætninger. I modsætning til nogle andre mindre partier, der slet ikke stiller med en, der kommer og tilkendegiver en holdning, syntes vi bare, det var bedre, at jeg kom, på trods af at der ud fra det, jeg har hørt i salen i dag, er nogle ting, jeg er i tvivl om.

Men det, jeg ikke er i tvivl om, er den sidste del, som den socialdemokratiske ordfører spørger til, nemlig det omkring ungdomsboliger. Og der er vi ret positive. Vi er faktisk meget positive over for den fleksibilitet, der ligger i forslaget. Det er klart, som også Alternativets ordfører sagde, at det jo er vigtigt, at vi får kigget på, om der sker noget omkring boligstøttere reglerne. Men udgangspunktet er, at vi er meget positive.

Kl. 13:52

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak for det. Jeg skulle hilse og sige fra formandskollegiet, at vi også er rigtig positive over for hvert eneste parti, der ønsker at deltage i debatten i salen.

Den næste ordfører er fru Kirsten Normann Andersen fra SF, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 13:52

(Ordfører)

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak, hr. Christian Juhl. Vi skal behandle et forslag om fleksibel kommunal anvisningsret, etablering af udslusningsboliger i almene ældreboliger, forenkling af krav til indretning ved nybyggeri osv.

Jeg har først og fremmest noteret mig, at de direkte involverede interessenter, nemlig Kommunernes Landsforening og BL, under sig over forslaget og angiveligt har svært ved at se ideen med det. I forhold til den fleksible udlejning drejer det sig angiveligt om kommunernes mulighed for at disponere over ledige almene lejligheder til boligsociale formål. Jeg tror, jeg har set KL citeret for, at det er en tidlig julegave, som der til gengæld ikke er brug for. Det er naturligvis vigtigt, at kommunerne har tilstrækkelige muligheder for anvisning af boliger til boligsociale formål, men både KL og BL mener, at det har de fleste kommuner allerede. Og for de kommuner, hvor der er et problem, er der jo i kommuneaftalen for næste år aftalt en proces.

Både KL og BL peger således på, at den foreslåede model er bureaukratisk, og at den ikke mindst kan medføre et tab af lejligheder, der kommer til at stå tomme på grund af proceduren. Og netop det forhold vil få konsekvenser for de større kommuner, som i forvejen har mangel på boliger. Tilbage står spørgsmålet, 1) hvorvidt der overhovedet er et problem, som der ikke allerede er aftalt en løsning på, og 2) om den foreslåede løsning overhovedet er en løsning, eller om forslaget i stedet vil betyde et enormt bureaukrati og risiko for, at

gode ledige boliger ikke kan udlejes i den takt, der er behov for det. Det vil vi i SF selvfølgelig rigtig gerne have afklaret i den kommende udvalgsbehandling.

Lovforslaget indeholder også en ændring i forhold til de såkaldte tilgængelighedskrav i ældreboliger. Det foreslås, at kravet til tilgængelighed f.eks. for kørestolsbrugere kan fraviges. Det vil gøre lejlighederne lidt billigere. Jeg medgiver, at det ikke er alle ældre, som får behov for en kørestol på et tidspunkt, men det hænder, ikke så sjældent endda. Hvilken betydning vil det få for den ældre, hvis behovet for en kørestol opstår? Skal den ældre så flytte, eller skal kommunen pålægges store omkostninger ved ombygning? Vi ved, at antallet af ældre er stigende, og dermed vil vi formentlig også opleve et stigende antal kørestolsbrugere. Den del af forslaget virker altså ikke gennemtænkt, og den åbenlyse fordel står heller ikke lysende klart. Men det kan ministeren måske også forklare nærmere i en kommende udvalgsbehandling.

Lovforslaget indeholder også et forslag, som gør det muligt ved indretning af ungdomsboliger at fravige kravet om eget køkken og toilet. Det ville kunne gøre ungdomsboligerne markant billigere, og markant billigere ungdomsboliger er der så afgjort behov for. BL mener imidlertid, at ungdomsboligerne så kan blive svære at udleje.

Det giver i det mindste mening at vurdere, om efterspørgslen på det, der minder om gammeldags kollegier, er stor nok, hvis prisen afspejler præmissen. Alternativet kunne have været at se på, om man kan gøre det lettere at oprette egentlige kollektiver uden de store omkostninger til dyre andele m.v., men det er jo ikke en del af forslaget.

Men der er som sagt et behov for billige ungdomsboliger, og da der er det, bør alle muligheder selvfølgelig også undersøges. Forslaget vil naturligvis også gøre det muligt inden for givne budgetrammer at opføre flere ungdomsboliger, og det anerkender vi. Men vi har tillid til, at den enkelte kommune er i stand til at vurdere, om den type ungdomsboliger vil give mening i den enkelte kommune.

Det er desværre mere reglen end undtagelsen, at regeringen samler en række forslag i det samme lovforslag, og i det her tilfælde med en hel del flere tidsler end roser. SF's samlede indstilling er derfor, at vi vil stemme imod forslaget i den nuværende form.

Kl. 13:56

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til fru Kirsten Normann Andersen. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste skulle have været den konservative ordfører, men det bliver transport-, bygnings- og boligministeren. Værsgo.

Kl. 13:56

Transport-, bygnings- og boligministeren (Ole Birk Olesen):

Det er kommunernes opgave at sørge for, at det lokale udbud af boliger matcher efterspørgslen. Vi oplever i disse år et stigende behov for både mindre og billige boliger. Efterspørgslen efter billige boliger er stigende, først og fremmest fordi flere og flere vælger at bo alene, som singlefamilier, men også fordi der er borgere i vores samfund, som har en lav betalingsevne. Vi ønsker som samfund at indrette vores byer, så alle kan finde en god og passende bolig. Det drejer sig om at sikre et varieret udbud af boliger, som på samme tid kan imødekomme mange forskellige ønsker og behov og leve op til en række kvalitetskrav. En række kommuner har helt konkret efterlyst bedre og mere fleksible muligheder for at skaffe billige boliger. Regeringen og KL har sammen gennemgået reglerne for den almene boligsektor og har identificeret en række områder, hvor reglerne med fordel kan indrettes anderledes, så kommunerne får bedre muligheder for at bygge billigt og udnytte de eksisterende boliger bedre. Det er bl.a. i forhold til kommunernes anvisningsret, krav til nybyggeriet, udslusningsboliger m.v.

Så dette lovforslag består i hovedparten af forslag, som er aftalt mellem regeringen og Kommunernes Landsforening i kommuneforhandlingerne. Det er forslag, som er tænkt som en imødekommelse

af kommunerne, det er forslag, som kommunerne har ønsket skulle vedtages, fordi det ville gøre livet for kommunerne bedre. Regeringen har ikke noget stort behov for at vedtage disse lovændringer. Det er ikke sådan, at regeringens liv bliver nemmere, det er ikke sådan, at statskassen får færre udgifter. Det er kommunerne, der får færre udgifter som følge af disse lovforslag. Derfor er den aftale indgået mellem regeringen og kommunerne. Det er nogle andre ministre end mig, der har forhandlet, for sådan foregår kommuneforhandlingerne – de foregår i Finansministeriet – så derfor kan jeg ikke i detaljer sige, hvad der er foregået omkring bordet, men jeg kan konstatere, at man er nået til enighed om det, som kommunerne gerne vil have, og det, som regeringen skal levere for kommunerne. Derfor er det da med en vis forundring, at jeg oplever, at Kommunernes Landsforening nu går ud og siger, at de slet ikke ønsker en del af det her, og at jeg nu skal stå og fremlægge et lovforslag, som er skrevet af hensyn til kommunerne, men som kommunerne siger de for nogle af forslagene vedkommende ikke ønsker at have. Men derfor er det jo også let for mig nu at sige, at hvis det, der er resultatet af denne proces, hvor Kommunernes Landsforening efterhånden finder ud af, hvad Kommunernes Landsforening ønsker at have, er, at de ikke ønsker at have det hele, så kan vi da sagtens lave om på lovforslaget. Men det havde dog været nemmere, hvis Kommunernes Landsforening havde fundet ud af, hvad den ville have, før man lavede en aftale om det med regeringen. Så kunne det have stået i lovforslaget fra start og ikke blive ændret efterhånden under udvalgsbehandlingen. Så jeg synes, det, som den her debat først og fremmest vidner om, er, at Kommunernes Landsforening i disse kommuneforhandlinger godt kunne trænge til et skud professionalisme.

Men nu vil jeg remse op, hvad lovforslaget indeholder. Der er fleksibel kommunal anvisningsret til almene familieboliger: Det foreslås at ændre reglerne om den kommunale anvisningsret for at forbedre kommunernes mulighed for at løse boligsociale problemer. Forslaget vil give kommunerne bedre mulighed for at afstemme boliganvisningen med den boligsøgendes behov og ønsker og vil samtidig sikre en bedre udnyttelse af den almene boligmasse. Resultatet vil være, at kommunerne får flere billige boliger, som de kan stille til rådighed til gavn for borgerne.

Etablering af udslusningsboliger i almene ældreboliger: Nogle kommuner oplever i dag vanskeligheder med at udleje almene ældreboliger. Med forslaget får kommunerne mulighed for at stille ledige almene ældreboliger til rådighed som udslusningsboliger, og det vil sige at anvise de ledige boliger til borgere, der har brug for i en periode at træne sig i at bo for sig selv. Forslaget giver således både en bedre udnyttelse af den almene boligmasse og vil øge antallet af udslusningsboliger til gavn for borgere med sådanne særlige behov.

Forenkling af krav til indretning af alment nybyggeri: Formålet med forslaget er at udvide kommunernes råderum i forhold til indretning af almene ungdomsboliger og ældreboliger. Kommuner og boligorganisationer har peget på, at der er en række statslige krav til indretning af almene ungdoms- og ældreboliger, som kan fordyre nybyggeriet. Med forslaget vil der f.eks. være mulighed for at bygge billigere ungdomsboliger, idet forslaget lægger op til, at kommunerne selv skal kunne beslutte, om nyopførte torumsungdomsboliger skal være forsynet med selvstændigt køkken, bad og toilet, eller om det er tilstrækkeligt, at der er adgang til fællesfaciliteter. Tilsvarende giver forslaget kommunerne mulighed for bedre at afstemme ældreboligernes indretning med beboernes faktiske behov. Der er f.eks. ingen grund til at indrette alle ældreboliger til kørestolsbrugere, hvis kun en mindre andel af de kommende beboere er kørestolsbrugere. Tilsammen vil færre indretningskrav give en bedre ressourceanvendelse og billigere ungdoms- og ældreboliger.

Kl. 14:02

Kommunal dækning for skader forvoldt af visse lejere i almene plejeboliger: Det foreslås at forbedre kommunernes mulighed for at anvende almene plejeboliger til personer med en psykisk eller fysisk funktionsnedsættelse, selv om sådanne beboere ikke kan forventes at leve op til pligten til at behandle det lejede forsvarligt. Med forslaget får kommunerne mulighed for at afholde udgifter til istandsættelsesarbejder i almene plejeboliger som følge af skader, som er forvoldt af lejere med en psykisk eller fysisk funktionsnedsættelse. Forslaget betyder, at personer med betydelige funktionsnedsættelser og sociale problemer også kan rummes i almene plejeboliger. Det vil øge kommunernes fleksibilitet og forbedre den service, som en kommune kan yde i forhold til sine borgere.

Lovfæstelse og udvidelse af praksis vedrørende afhændelse og nedrivning af ejendomme omfattende almene boliger: Det foreslås at indarbejde den praksis i almenboligloven, som ministeriet igennem en årrække har anvendt for behandling af ansøgninger om salg og nedrivning af almene boliger. De saglige begrundelser for godkendelse af ansøgningen om salg og nedrivning af almene boliger vil nu fremgå af almenboligloven.

Herudover foreslås, at den gældende praksis for godkendelse af salg af almene boliger udvides. Det vil give transport-, bygnings- og boligministeren mulighed for at godkende ansøgninger om salg af almene boliger, når boligerne står i vejen for, at nye byudviklingsprojekter kan gennemføres. Der er flere eksempler på, at staten under henvisning til den gældende praksis for sagsbehandlingen har meddelt afslag på salgsansøgninger og på den måde er kommet til at lægge hindringer i vejen for, at gode byudviklingsprojekter kan realiseres. Der er vel at mærke tale om projekter, som en boligorganisation og en kommune lokalt er blevet enige om. Fremover vil det blive op til de lokale aktører at træffe sådanne beslutninger og at afveje hensynet til lejerne over for behovet for at gennemføre byudvikling. Det vil dog være et krav, at salg er af væsentlig betydning for, at en lokalplans- eller en byplansvedtægt kan realiseres.

Tak for behandlingen i dag. Jeg tror, udvalgsbehandlingen bliver spændende.

Kl. 14:04

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Der er lige et par korte bemærkninger. Den første er fra hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten.

Kl. 14:04

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg tror da også, at det bliver en spændende udvalgsbehandling, hvor vi får afklaret, om der er et flertal for et eller andet. For der er sådan set gode elementer i det her lovforslag, og det gør, at det er lidt svært at behandle loven her i Folketingssalen. Og uanset hvilke processer der tidligere har været med KL, må vi påtage os den opgave at tage bestik af, hvad der er af høringssvar.

Altså, hvis det virkelig er billige boliger, man ønsker, så var det måske det, der skulle have været overskriften på det hele, og måske skulle vi have grebet det an på en anden måde. Jeg synes, vi mangler en evaluering af de 10.000 boliger, som den tidligere Venstre-regering gav mulighed for, da man sagde til kommunerne: Vi har behov for nogle flygtningeboliger, nogle billige boliger, og staten kom med 5 pct. af grundkapitalen.

Så vidt jeg ved, er der ved at blive opført 8.000 boliger derude, og jeg synes egentlig, det kunne være relevant i forhandlingen her at få inddraget, hvad effekten af det har været. Hvad fik man for de statslige penge? Fik man sikret nogle små boliger? Og er det i en standard, som sådan set tilfører noget, som er godt at udleje? Har ministeren nogle refleksioner over det?

Kl. 14:06

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 14:06

Transport-, bygnings- og boligministeren (Ole Birk Olesen):

Det ligger jo uden for det her lovforslags rækkevidde at behandle forslag, der vil medføre så væsentlige udgifter for statskassen, som det, hr. Søren Egge Rasmussen her foreslår. Det må høre til i finanslovsforhandlinger, og der vil jeg da opfordre Enhedslisten til at gå konstruktivt ind i finanslovsforhandlingerne og der fremme deres forslag.

Sådan er det jo med enhver udgift: Den skal afvejes, i forhold til hvad man i øvrigt ønsker at bruge penge på, og man kan ikke bruge penge på både det ene og det andet og det tredje. Enhedslisten har jo mange udgiftsforslag, og de kan vist ikke afholdes alle sammen på en gang, selv om Danmarks bnp var dobbelt så stort.

Kl. 14:06

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 14:06

Søren Egge Rasmussen (EL):

Finanslovsforhandlinger er jo vigtige, og når regeringen vil bruge 66 mia. kr. på nye kampfly, så er der i hvert fald ét sted at tage pengene fra – sikring af boliger til almindelige mennesker. Altså, jeg synes egentlig, at Folketinget har en forpligtelse her. Når et flertal i Folketinget har indført kontanthjælpsloftet, 225-timersreglen og lav integrationsydelse, hvordan sikrer man så boliger til de mennesker, som skal forsøge at overleve på en meget lav ydelse?

Derfor synes jeg, det er relevant at få inddraget, hvad alternativet til det, regeringen foreslår, er. Regeringens forslag er, at man skal forringe vilkårene for mennesker med handicap, så vi får et samfund, der ikke er handicapvenligt. Det synes jeg ikke er rimeligt, og jeg synes, vi skal gå en anden vej til fremtidens samfund.

Kl. 14:07

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 14:07

Transport-, bygnings- og boligministeren (Ole Birk Olesen):

Det er ikke regeringens forslag. Regeringens forslag er at give kommunerne mulighed for at bygge ældreboliger mere fleksibelt og give kommunerne mulighed for at vurdere, hvor mange af ældreboligerne der er behov for at gøre egnet til kørestolsbrugere, og hvor mange der ikke er behov for at gøre egnet til kørestolsbrugere.

Hvis kommunerne vurderer, at 50 pct. af de nye ældreboliger skal være egnede til kørestolsbrugere, eller 80 pct. eller sågar 90 pct., så vil der jo i henhold til kommunernes vurdering være boliger nok til de ældre, der har brug for at komme ind i deres bolig med en kørestol. Men det vil stadig væk udgøre en mindre besparelse, altså hvis bare 10 pct. ikke behøver at blive indrettet sådan. Og hvis det er kommunernes vurdering, at det vil svare til kommunens behov for kørestolsegnede ældreboliger, så har vi i Liberal Alliance og i regeringen tillid til, at kommunerne kan vurdere deres behov for handicapegnede ældreboliger.

Kl. 14:08

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Kaare Dybvad.

Kl. 14:08

Kl. 14:11

Kaare Dybvad (S):

Tak. Jeg vil sige helt generelt, at hvis regeringen er sådan et stempel-kontor, hvor man fremsætter andres forslag, som man ikke selv er enig i, så vil jeg da foreslå, at man lader være med det og så bare kun fremsætter de forslag, som man selv synes er en god idé – i stedet for, som ministeren udlægger det, at tage et forslag fra KL og så bringe det frem, når så KL ikke er for. Men altså, det er jo den interne proces. Men generelt i politik synes jeg at man kun skal stå for det, man egentlig mener.

Men jeg vil gerne spørge ministeren efter den forhandling, der har været her: Hvis nu ministeren skulle gøre det her lovforslag om, eller hvis der måske kommer en revideret version af det, hvad for nogle ting skal så være med i det, og hvad for nogle ting skal ikke være med i det?

Kl. 14:09

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ministeren.

Kl. 14:09

Transport-, bygnings- og boligministeren (Ole Birk Olesen):

Jamen det er jo for tidligt at sige, fordi alle de ting, som kommunerne fastholder at de har en aftale med regeringen om, og som de ønsker at fastholde en aftale med regeringen om, skal være med. Men hvis kommunerne f.eks. siger, at de slet ikke ønsker den mere fleksible anvisningsret, jamen så er det ikke regeringens formål at pålægge kommunerne den fleksible anvisningsret.

Vi ser det sådan, at det var et ønske fra kommunerne at få den, og derfor er det selvfølgelig heller ikke rigtigt, når hr. Kaare Dybvad siger, at det her ligefrem skulle være imod regeringens politik. Alt det her kan rummes inden for regeringens politik.

Altså, politik fører man ofte for at tilgodese nogle mennesker, i det her tilfælde for at tilgodese nogle kommuner. Men hvis disse mennesker ikke ønsker det, hvis der ikke er nogen, der beder om det, så kan regeringen da også godt have en anden politik.

Kl. 14:10

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Fru Kirsten Normann Andersen.

Kl. 14:10

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det. Jeg vil spørge lidt mere ind til den her tilgængelighed, for jeg kan godt forstå, hvis borgere med handicap synes, at regeringen gør livet surt for dem i forhold til tilgængelighed, ikke mindst fordi ministeren jo også har udsendt en bekendtgørelse, som har gjort op med tilgængelighedskravet i forhold til almindeligt byggeri af parcelhuse – en bekendtgørelse, som KL i øvrigt også har været kritisk over for – og nu også i forhold til de ældreboliger.

Så jeg vil spørge ministeren: Uanset at kommunerne vælger, at det kun er en procentdel af boligerne – hvis de nu gjorde det – som ikke skal være handicapegnede, altså med den øgede tilgængelighed, hvad forestiller ministeren sig så der skal ske med de borgere den dag, hvor de alligevel får brug for hjælpemidler, der forudsætter tilgængelighed? Skal de flytte fra boligen, eller skal kommunerne betale for ombygninger? Og bliver det i virkeligheden ikke i den sidste ende meget dyrere end at løse tilgængelighedsproblemet fra starten af?

Kl. 14:11

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ministeren.

Transport-, bygnings- og boligministeren (Ole Birk Olesen):

Fru Kirsten Normann Andersen har jo meget mere erfaring med ældrepleje, end jeg har – det må jeg medgive. Men man kan jo godt forestille sig ældre, der f.eks. er sengeliggende, men som ikke har behov for, at der kan komme en kørestol ud på badeværelset. Det tror jeg man kan forestille sig. Og det vil sige, at det måske er ældre, der kommer hjem fra et hospital efter at have været i behandling, som nu er sengeliggende, og hvor der ikke er nogen forventning om, at den sengeliggende tilstand vil ophøre. En sådan ældre går jeg ud fra ikke har brug for kørestolsegne værelser.

Men det er bare min overvejelse, og det er i erkendelse af, at fru Kirsten Normann Andersen har meget mere forstand på ældrepleje, end jeg har. Men det kommer, fordi kommunerne har efterspurgt den her mulighed for mere fleksibelt at kunne indrette ældreboliger. Og regeringen har tillid til, at kommunerne kan vurdere behovet for ældreboliger og deres handicaptilgængelighed – også i det fremtidige byggeri.

Kl. 14:12

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 14:12

Kirsten Normann Andersen (SF):

Man bliver jo næsten fristet til at foreslå, at det skal være en ældreordfører, der skal være boligminister næste gang, for det er fuldstændig rigtigt, at jeg tror, jeg har mere forstand på ældrepleje, end boligministeren har. Men jeg kan orientere boligministeren om, at de fleste mennesker, uanset hvor dårlige de er, har brug for at kunne komme på badeværelset eksempelvis eller har brug for at kunne komme ud af boligen. Også selv om de måske er sengeliggende, når de kommer hjem, skal de nogle gange i bad eller på toilettet. Det ville kræve enten nogle boligændringer, eller at borgeren skal flyttes – hvem skal betale de udgifter?

Kl. 14:13

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ministeren.

Kl. 14:13

Transport-, bygnings- og boligministeren (Ole Birk Olesen):

Jamen hvis kommunerne har vedtaget, at der skal bygges for få ældreboliger, som er handicaptilgængelige, sådan at de altså har vurderet behovet for handicaptilgængelige ældreboliger, så bliver det jo op til kommunerne at betale for at rette op på det fejlskøn.

Kl. 14:13

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til ministeren. Der er ikke flere korte bemærkninger.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen afsluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Transport-, Bygnings- og Boligudvalget. Hvis ikke nogen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

8) 1. behandling af lovforslag nr. L 27:

Forslag til lov om infrastruktur for alternative drivmidler.

Af transport-, bygnings- og boligministeren (Ole Birk Olesen).
(Fremsættelse 04.10.2017).

Kl. 14:13

Forhandling

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører, vi skal byde velkommen til, er hr. Daniel Toft Jakobsen fra Socialdemokratiet.

Kl. 14:14

(Ordfører)

Daniel Toft Jakobsen (S):

Tak for det, formand. Baggrunden for det her lovforslag er et EU-direktiv, hvis formål er at fremme en bred udvikling af markedet for alternative drivmidler og minimere afhængigheden af olie og dermed også mindske de miljømæssige virkninger af transport. Lovforslaget bemyndiger ministeren til administrativt at fastsætte regler om gennemførelse eller anvendelse af internationale konventioner og EU-regler om forhold vedrørende infrastruktur for alternative drivmidler.

Det gælder ikke bare i forhold til det konkrete EU-direktiv, som har foranlediget det her lovforslag, det gælder også i forhold til nye EU-regler og standarder, som måtte komme i fremtiden inden for lovens anvendelsesområde, dvs. offentligt tilgængelige ladestandere, offentligt tilgængelige tankstationer samt optankningsfaciliteter til strømforsyning fra land til søfartøjer.

Det fremgår dog af lovforslagets bemærkninger, at det ikke er en hvilken som helst type af ny EU-regulering inden for det her anvendelsesområde, som ministeren vil fastsætte regler om administrativt. Formålet med loven er, at det er EU-regler af mere teknisk karakter, som ministeren kan implementere via bekendtgørelser. Der står således i lovforslagets bemærkninger, at retsakter, som bærer ikke ubetydelig politisk vægt, vil blive forelagt Folketinget.

Vi synes grundlæggende, at det giver rigtig god mening at have nogle EU-regler og -standarder på det her område. Vi synes også, at det giver god mening med en dansk rammelov på området, sådan som der lægges op til her. Vi undrer os en lillebitte smule over, at formuleringen af lovforslaget er ændret noget fra det udkast, der blev sendt i høring, til det, som der fremlægges nu, uden at det egentlig har så meget med høringssvarene at gøre. I det lovforslag, der blev sendt i høring, var det ikke lige så tydeligt, som det er nu, at lovforslaget ikke bare handler om det her konkret nævnte EU-direktiv, men også fremtidig EU-regulering af mere teknisk karakter. I høringsversionen af lovforslaget var der heller ikke nævnt noget om muligheden for administrativt at fastlægge regler om straf og bøder, hvilket derimod er kommet med nu.

Der er med andre ord et par elementer i det her lovforslag, som høringsparterne dårlig har kunnet forholde sig til, fordi de ikke fremgik så tydeligt af det udkast, der blev sendt i høring. Ikke desto mindre mener vi, at det ser fornuftigt ud, hvad der ligger nu. Vi synes, at det kunne være værd at overveje i udvalgsbehandlingen, om der i lovforslaget skal indskrives en form for evaluering af den her nye rammelov, når der er gået nogle år. En evaluering kunne f.eks. samle op på, hvor meget og hvor ofte der så er kommet ny regulering til i regi af den her lov, hvor meget er det, der så er sket via bekendtgørelser, og hvor meget af det der er blevet implementeret via lovgivning i Folketinget – og så måske også noget om, hvordan man konkret har foretaget den her afvejning mellem, hvad der har teknisk karakter, og hvornår noget så, som der står i lovforslaget, bærer ikke ubetydelig politisk vægt.

Men den overvejelse over, om vi skal have sådan en evaluering ind i lovforslaget, kan vi tage sammen i udvalgsarbejdet. Grundlæggende er vi som sagt positive.

Kl. 14:17

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi går videre til fru Merete Dea Larsen, Dansk Folkeparti.

Kl. 14:17

(Ordfører)

Merete Dea Larsen (DF):

Tak. Med lovforslaget gives der en række bemyndigelser til transport-, bygnings- og boligministeren, og derudover skabes den fornødne hjemmel til diverse implementeringer med henblik på efterlevelse af Danmarks EU-retlige og internationale forpligtelser. Efter som det er en lang række beføjelser, har jeg et ønske fra vores sædvanlige ordfører, hr. Kim Christiansen, om, at reglerne bliver forelagt for Transport-, Bygnings- og Boligudvalget inden ikrafttrædelse. Det er blot et ønske, og så ministeren kan jo vælge at efterkomme det eller ej.

Overordnet går jeg ud fra, at alle er interesseret i at nedbringe brugen af benzin og diesel, hvorfor vi mener det giver god mening at fastsætte en række regler for udbredelsen af infrastruktur for alternative drivmidler. Dansk Folkeparti ser derfor frem til den fortsatte udvalgsbehandling.

Kl. 14:18

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Kort og klart. Tusind tak. Den næste ordfører er fru Britt Bager fra Venstre.

Kl. 14:18

(Ordfører)

Britt Bager (V):

Tak for det. Lovforslaget, som vi behandler i dag, har til formål at skabe hjemmel til at implementere et EU-direktiv, så Danmark efterlever EU-forpligtelserne. EU-direktivet har til formål at fastsætte og harmonisere udviklingen af infrastruktur for alternative drivmidler i EU. Direktivet omhandler bl.a. ladestandere og optankningsfaciliteter til alternative drivmidler til både el- og gasbiler. Det er vigtigt med den udvikling, som vi ser der sker inden for brugen af grønne løsninger til biler.

I Venstre har vi fokus på, at vi i fremtiden skal gøre brug af grønne løsninger, når det gælder infrastruktur. Vi er optaget af teknologineutrale løsninger, som er med til at fremme den grønne transport, så grøn omstilling er teknologineutrale løsninger, som gælder både brint, biogas og el. Derfor støtter vi også lovforslaget, som kan give bemyndigelse til at implementere EU-direktivet, som er med til at fremme infrastrukturen for flere typer alternative drivmidler.

Venstre støtter lovforslaget. Og jeg skal på vegne af Liberal Alliance meddele, at de også støtter lovforslaget.

Kl. 14:19

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak for det. Den næste er hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:19

(Ordfører)

Søren Egge Rasmussen (EL):

Lovforslaget skal implementere dele af det såkaldte AFI-direktiv, der fastsætter en række minimumskrav til EU's medlemsstater for opbygning af en infrastruktur til alternative drivmidler til transport. Det synes vi i Enhedslisten er vigtigt, og det er også vigtigt i Dan-

mark, selv om regeringen ikke gør noget for at fremme alternative drivmidler.

Dette lovforslag gennemfører så direktivets bestemmelser for la-destandere til el-køretøjer, for tankstationer med henblik på påfyldning af brint og forskellige former for gas, herunder både naturgas og biogas samt for forsyningen med el fra land til skibe. Så langt, så godt – en ønskværdig udvikling, man med direktivet og dette lovforslag ønsker at understøtte, om end jeg synes, at naturgas som et fossilt brændstof ikke helt lever op til intentionerne i direktivet, ligesom vi mener, at anvendelsen af biogas kan problematiseres, hvis ikke der er tale om såkaldte andengenerationsbiogasser.

Vi har et par kritiske bemærkninger til forslaget. Lovforslaget omfatter direktivets artikel 2 og 4-6. Det skulle ifølge bemærkningerne være den p.t. eneste kendte EU-retslige regulering på området, men et andet sted nævnes, at artikel 7 fastsætter nærmere regler om kravet til brugerinformation. Hvorfor er denne artikel 7 ikke omfattet af implementeringen, som finder sted med dette lovforslag?

Vi er heller ikke trykke ved, at man med lovforslaget ikke udmønter den bemyndigelse, som ministeren får til at fastlægge regler om tilsyn og kontrol, til at udstede påbud og til at fastsætte muligheder for straf ved overtrædelser af de bestemmelser, der udstedes som følge af denne lov. Det forekommer naivt, hvis man forestillede sig, at der ikke ville blive nogen som helst problemer med at overholde bestemmelserne. Der vil kun blive udmøntet regler på disse områder, såfremt det måtte vise sig nødvendigt.

Men hvordan konstaterer man det, hvis man ikke fører tilsyn og kontrol? Det må ministeren kunne svare på. Tillid er virkelig godt, men kontrol og sanktioner i baglommen er nu et meget godt middel mod de mere tungnemme inden for et givet erhverv.

AFI-direktivet skal løbende implementeres frem mod 2025 og kan i medfør af denne lov gennemføres ved bemyndigelsesbestemmelser til ministeren, og selv om man i bemærkningerne til lovforslaget betyder, at det kun handler om at gennemføre tekniske, administrative foranstaltninger og opdateringer som følge af den teknologiske udvikling, er det dog meget udbredt anvendelse af bemyndigelsesbestemmelserne, der lægges op til. Bemyndigelsen gælder jo også, hver gang den EU-retslige regulering på området udvikler sig ud over rammerne for AFI-direktivet.

Læg dertil, at Europa-Kommissionen jo kan gennemføre AFI-direktivet ved anvendelse af delegerede retsakter og sikkert også retsakter, der går ud over rammerne for AFI-direktivet. Så vi er ved at være der, hvor Enhedslisten vil betegne det som på gyngende grund, og hvor man mangler en demokratisk kontrol og indflydelse på den lov, som Folketinget er ved at vedtage.

Det sidste, der så er kommet i sagen, er, at der den 25. oktober er omdelt en orienteringsskrivelse, hvor Trafikudvalget oplyses om, at Europa-Kommissionen har fremsendt en begrundet udtalelse vedrørende AFI-direktivet. Selve udtalelsen er ikke vedlagt, så jeg vil gerne have, at ministeren, når han får ordet, løfter sløret for, hvad der står i udtalelsen fra Kommissionen. Det kunne jo være, at det har betydning for behandlingen af dette lovforslag.

Enhedslisten vil indtil videre afvente sin stillingtagen til lovforslaget, indtil vi har fået svar på en række spørgsmål i udvalgsbehandling.

Kl. 14:23

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til hr. Søren Egge Rasmussen. Der er ikke flere korte bemærkninger – der er overhovedet ikke nogen. Den næste ordfører er hr. Nikolaj Amstrup fra Alternativet.

Kl. 14:23

(Ordfører)

Nikolaj Amstrup (ALT):

Mange tak. Lovforslaget implementerer et EU-direktiv om regler for infrastruktur til transmissionen af alternative drivmidler, og ministeren bliver bemyndiget til at implementere direktivet, og det giver ministeren hjemmel til tilsyn og kontrol og bødestraf ved overtrædelse af reglerne.

Vi er glade for, at der kommer en rammelov. Vi er også en smule forundret over bredden af de alternative drivmidler, men det, at der kommer en rammelov, som giver ministeren mulighed for at agere agilt på tingene fremover, synes vi grundlæggende er positivt. Vi har selvfølgelig den lille bekymring, som gør, at vi vil følge ministerens ageren på området tæt, og det tænker jeg at vi vil gøre i udvalget i det hele taget for at se, om tingene bliver opdateret og implementeret i hastig udvikling.

Men som udgangspunkt støtter vi lovforslaget og regner med, at den tillid, der vises ministeren i det, vil han varetage bæredygtigt og fremsynet.

Kl. 14:25

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til hr. Nikolaj Amstrup, og velkommen til Marlene Borst Hansen.

Kl. 14:25

(Ordfører)

Marlene Borst Hansen (RV):

Radikale Venstres vision er, at alle fossile brændsler skal ud af vores transportsektor – jo før, jo bedre. Lovforslaget her medfører ikke mere vedvarende energi i transportsektoren direkte, men skaber rammen for det.

EU har besluttet at skabe et indre marked for alternative og klimavenlige drivmidler til vores biler, færges, fly, busser osv., og Radikale Venstre er meget positive over for det initiativ. Lovforslaget her bemyndiger ministeriet til at implementere de love, som bliver vedtaget i EU i forbindelse hermed.

Radikale Venstre kan støtte lovforslaget.

Kl. 14:26

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak for det, og velkommen til fru Kirsten Normann Andersen, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 14:26

(Ordfører)

Kirsten Normann Andersen (SF):

Der er tale om et lovforslag, som giver hjemmel til at implementere EU-lovgivning om minimumskrav for infrastruktur til alternative brændstoffer som f.eks. ladestandere til elbiler. Da Danmark desværre er sakket bagud, når det kommer til den grønne omstilling og omstillingen til elbiler, hilser SF forslaget velkommen. En dieselbil vil i 2030 udlede dobbelt så meget CO₂ som en elbil, og elektrificeringen af transporten i Danmark bør i allerhøjeste grad være en del af fundamentet for at nå vores klimamål. Infrastrukturen skal selvfølgelig følge med.

Lovforslaget medfører også en ny hovedlov, der skal fungere som en rammelov for implementeringen af internationalt foranlediget lovgivning om infrastruktur for alternative drivmidler. I lyset af at det i øjeblikket går stærkt med udviklingen på området for vedvarende energi og alternative brændstoffer, skal vi naturligvis sikre den nødvendige regulering, så vi følger med udviklingen.

SF kan støtte forslaget som helhed.

Kl. 14:27

Det er vedtaget.

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tusind tak til fru Kirsten Normann Andersen. Og så er turen kommet til transport-, bygnings- og boligministeren, da jeg ikke ser ordførere i salen, som ønsker ordet. Så vi byder ham hjertelig velkommen.

Kl. 14:30

Kl. 14:27

Meddelelser fra formanden**Transport-, bygnings- og boligministeren** (Ole Birk Olesen):

Først vil jeg sige tak til ordførerne for deres positive bemærkninger. Det lovforslag, som vi behandler i dag, udspringer af et EU-direktiv fra 2014, som handler om infrastruktur for alternative drivmidler.

Infrastruktur for alternative drivmidler omfatter bl.a. ladestandere og optankningsfaciliteter til el- og gasbiler. EU-direktivet har bl.a. til formål at fremme alternative drivmidler som f.eks. elektricitet, og skal understøtte etableringen af et sammenhængende net af infrastruktur for alternative drivmidler i EU. Det sker ved at fastsætte fælles tekniske standarder for bl.a. offentligt tilgængelige ladestandere til elbiler. Det giver tryghed og større rækkevidde for blandt andre elbiler, da de herved også kan lade deres elbiler op i andre EU-lande.

Med lovforslaget foreslås det, at transport-, bygnings- og boligministeren bemyndiges til at fastsætte regler om gennemførelse eller anvendelse af internationale konventioner og EU-regler om forhold vedrørende infrastruktur til transmission af alternative drivmidler. De bemyndigelsesbestemmelser, der fremgår af lovforslaget, giver en mere generel bemyndigelse til ministeren end til blot at implementere EU-direktivet. Det skyldes, at de alternative transportmidler løbende udvikles, og det samme gør sig derfor gældende for de ladestandere eller andre optankningsfaciliteter, som disse transportmidler er afhængige af. Det må således forventes, at der på EU-plan løbende vil blive vedtaget nye fælles tekniske standarder for opladnings- eller optankningsfaciliteter til de alternative transportmidler.

Sådanne nye regler må antages at være præget af mange meget tekniske forskrifter, som løbende skal ajourføres og opdateres, så de svarer til udviklingen på området. Det er på den baggrund, at det foreslås, at transport-, bygnings- og boligministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler i administrative forskrifter. Det ville være uhensigtsmæssigt, hvis vi her i salen skal have en drøftelse, hver gang der kommer en ny teknisk standard for f.eks. stikkontakten på en ladestander til en elbil.

Det foreslås også, at transport-, bygnings- og boligministeren bemyndiges til at fastsætte regler om tilsyn og kontrol samt regler om meddelelse af påbud om lovliggørelse. Dette gøres for at sikre, at der kan gribes ind, såfremt regler, der er udstedt i medfør af den foreslåede lov, ikke overholdes. Endelig foreslås det, at der i regler, der udstedes i medfør af loven, kan fastsættes straf af bøde for overtrædelse af reglerne.

Jeg vil afslutningsvis takke for den gode og konstruktive debat. Jeg ser frem til den videre behandling her i Folketinget, og jeg står naturligvis til rådighed for besvarelse af de spørgsmål, der måtte opstå i den forbindelse. Tak for ordet.

Kl. 14:30

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Selv tak. Der er ikke nogen spørgsmål til ministeren i første omgang. (*Transport-, bygnings- og boligministeren* (Ole Birk Olesen): Er der en anden omgang?) Ja, det er der ved andenbehandlingen.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Transport-, Bygnings- og Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes torsdag den 2. november 2017, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside. Jeg skal øvrigt henvise til ugeplanen, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 14:31).